

20 MAJA 2016

GMINA GRODZISK MAZOWIECKI

WZROST POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO GMINY GRODZISK MAZOWIECKI DZIĘKI ADAPTACJI ZABYTKOWYCH OBIEKTÓW NA POTRZEBY KULTURALNE

STUDIUM WYKONALNOŚCI

Załącznik nr 1 do wniosku o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Działania 5.3 *Dziedzictwo kulturowe*, Typ projektów: *Wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych*

1.	WSTĘPNA ANALIZA PROJEKTU	4
2.	WNIOSKI	7
3.	DEFINICJA CELÓW PROJEKTU	12
3.1	Cele projektu	12
3.2	Zgodność z celami RPO WM 2014-2020.....	13
3.3	Wskaźniki produktu	14
3.4	Wskaźniki rezultatu	16
3.5	Zgodność z dokumentami strategicznymi	17
4.	IDENTYFIKACJA PROJEKTU.....	20
4.1	Lokalizacja projektu	20
4.2	Stan istniejący i wynikające z niego potrzeby inwestycyjne	24
4.2.1	Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem w Adamowiznie.....	24
4.2.2	Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim	28
4.3	Komplementarność projektu z istniejącą infrastrukturą i innymi projektami	33
4.4	Prezentacja projektu	35
5.	ANALIZA WYKONALNOŚCI, ANALIZA POPYTU I ANALIZA OPCJI	38
5.1	Analiza popytu.....	38
5.1.1	Zdefiniowanie obszaru objętego analizą popytu.....	38
5.1.2	Popyt bieżący.....	40
5.1.3	Popyt prognozowany.....	41
5.1.4	Bieżąca oferta kulturalna.....	45
5.1.5	Nowa oferta kulturalna związana z realizacją projektu.....	45
5.2	Analiza wykonalności i analiza opcji	53
5.3	Szczegółowy opis wybranego wariantu inwestycyjnego.....	57
6.	ANALIZA FINANSOWA	64
6.1	Cele i założenia przeprowadzonych analiz	64
6.2	Nakłady projektowe	66
6.3	Przychody operacyjne	70
6.4	Koszty operacyjne.....	72
6.5	Struktura finansowania	77
6.6	Sprawozdania finansowe i trwałość finansowa.....	78
6.7	Rentowność projektu	83
7.	ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI	85
8.	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI I RYZYKA	89
9.	ANALIZA INSTYTUCJONALNA.....	90
9.1	Zdolność organizacyjna	90

9.2	Zdolność finansowa i prawna	98
9.3	Trwałość projektu	99
9.4	Harmonogram zamówień publicznych	100
9.5	Wpływ projekt na atrakcyjność turystyczną regionu	102
10.	ANALIZY SPECYFICZNE DLA PROJEKTU	103
10.1	Analiza społeczno-gospodarcza.....	103
10.2	Uczestnictwo w kulturze	110
10.3	Turystyka i zabytki	115
11.	POMOC PUBLICZNA.....	119

1. WSTĘPNA ANALIZA PROJEKTU

Tab. 1 Podstawowe dane dot. Wnioskodawcy

Informacja	Dane
Pełna nazwa	Gmina Grodzisk Mazowiecki
Dokładny adres	Urząd Miejski, ul. T. Kościuszki 32A, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, powiat grodziski, woj. mazowieckie
Strona internetowa	www.grodzisk.pl
Numer telefonu	(+ 48) (22) 755 55 34
Numer faksu	(+ 48) (22) 755 20 16
E-mail	urząd@grodzisk.pl
NIP	5291745901
REGON	013269137
Status prawny	Jednostka samorządu terytorialnego - gmina
Dane osoby wyznaczonej do kontaktów	
Imię i nazwisko	Szymon Gawarecki
Stanowisko	Główny Specjalista Wydziału Przygotowania Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych
Nr telefonu	(+ 48) (22) 755 55 34 wew. 135
Nr fax-u	(+ 48) (22) 755 20 16
E-mail	szymon.gawarecki@grodzisk.pl

Źródło: Opracowanie własne

W zgodzie ze wskazaniami do studium wykonalności, będącymi załącznikiem do wniosku o dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 konkursu nr RPMA.05.03-IP.01-14-012/16 (Oś priorytetowa V – Gospodarka przyjazna środowisku, Działanie 5.3 – Dziedzictwo kulturowe, Typ projektów – Wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych), ww. wskazany Wnioskodawca udzielił odpowiedzi na wskazane we wstępnej analizie projektu pytania:

a/ Czy w ramach projektu będą realizowane działania związane z: konserwacją, renowacją, rewaloryzacją, modernizacją, adaptacją historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, które umożliwią zachowanie dotychczasowych funkcji obiektów zabytkowych, a także służące nadaniu im nowych funkcji użytkowych (z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne), w tym również w połączeniu z działalnością komercyjną; zachowaniem i ochroną zabytkowych ogrodów i parków; zabezpieczeniem zabytków przed zniszczeniem lub kradzieżą; usuwaniem barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych?

Przedmiotowa inwestycja będzie dotyczyć konserwacji, modernizacji i adaptacji historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem. W ramach projektu przewidziano prace dotyczące dwóch cennych dla historii Polski i gminy Grodzisk Mazowiecki obiektów: Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z parkiem w Adamowiźnie oraz Willi Niespodzianka w Grodzisku Mazowieckim. Obydwa obiekty nie stanowią obecnie obiektów użyteczności publicznej – dzięki dokonaniu adaptacji i wyposażenia mają one jednak służyć celom kulturalnym i edukacyjnym. Projekt dotyczący Dworku w Adamowiźnie dotyczyć będzie również parku, który jest wraz z budynkiem wpisany do rejestru

zabytków. Projekt obejmuje również zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem (instalacja piorunochronna, system sygnalizacji pożaru) i kradzieżą (monitoring wizyjny, system sygnalizacji pożaru). Dla budynków uwzględniono udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (np. schodofaz lub dostęp do obiektu z poziomu terenu).

b/ Czy w ramach projektu obiekty będące przedmiotem projektu są objęte jedną z form ochrony zabytków nieruchomych przewidzianą w art. 7 Ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami?

Obydwa obiekty przewidziane w ramach inwestycji dla przedmiotowego projektu stanowią zabytki. Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otaczającym parkiem w Adamowiźnie objęty jest ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod numerem 42 decyzją z dn. 10.02.2003 r.

Willa „Niespodzianka” położona przy ul. T. Kościuszki 12 w Grodzisku Mazowieckim została wpisana do Rejestru Zabytków pod numerem 947 w dn. 1.06.2010.

c/ Czy wartość dofinansowania UE wsparcia jednego zabytku nie przekracza kwoty 3 534 527,79 PLN?

Wartość dofinansowania dla każdego z dwóch obiektów zabytkowych przewidzianych do wsparcia w ramach projektu nie przekroczy kwoty 3 534 527,79 zł (dofinansowanie dla Willi „Niespodzianka” wyniesie 2 209 395,73 zł, a dla Dworku Chełmońskich wraz z otoczeniem – 2 007 093,38 zł).

d/ Czy przygotowano analizę popytu wykazującą zapotrzebowanie na realizację danego projektu?

Dla projektu opracowano analizę popytu – jej założenia i rezultaty zaprezentowano w podrozdziale V.1 przedmiotowego studium wykonalności.

e/ Czy projekt zakłada poprawę dostępności do zasobów kultury dla osób niepełnosprawnych lub obiekt jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych?

Obiekt Willi Niespodzianka jest dostępny z poziomu terenu, w związku z czym jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zastosowano też w tym przypadku zasadę uniwersalnego projektowania – zaprojektowano łazienkę dla osób niepełnosprawnych z urządzeniami przystosowanymi. Obiekt dostępny będzie dla osób niepełnosprawnych ruchowo również dzięki pochylni oraz obsłudze na parterze sali wielofunkcyjnej obiektu. W przypadku Dworku Rodziny Chełmońskich zakłada się, że w wyniku projektu poprawi się dostępność do tego zasobu kultury (dzięki montażowi schodofazu). Obiekt ten będzie ogólnie dostępny dla osób niepełnosprawnych również dzięki podłogom na jednym poziomie, drzwiom zewnętrznym i wewnętrznym dostosowanym do osób na wózkach inwalidzkich, a także sanitariatom dla osób niepełnosprawnych. Do dworku przewiduje się płaskie dojścia do budynku, główny ciąg w parku będzie dostosowany poprzez wytyczenie/oznakowanie i utwardzenie terenu. Dzięki realizacji projektu, w ramach Dworku Rodziny Chełmońskich realizowana będzie również oferta kulturalno-edukacyjna, w szczególności skierowana do osób niepełnosprawnych poprzez:

- pokazy multimedialne i edukacyjne prezentowane w języku migowym,
- organizację Dni Integracji z osobami niepełnosprawnymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym,

- organizację w miesiącach letnich plenerów malarskich z udziałem artystów niedowidzących i niewidomych,
- warsztaty rękodzielnicze z udziałem osób niepełnosprawnych oraz kiermasz wykonanych przez nich elementów rękodzieła.

W dalszej części studium wykonalności zamieszczono analizę wskazującą, że projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków (opisane procedury zamówień publicznych dla projektu, analizy finansowe, struktura organizacyjna zespołu zarządzającego) oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej (analiza kosztów i korzyści).

W ramach projektu zastosowane będą mechanizmy uwzględniające wszystkich użytkowników zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Zastosowano 8 reguł projektowania:

- użyteczność dla osób o różnej sprawności (Willa „Niespodziaka” będzie łatwo dostępna z poziomu gruntu, a Dworek Chełmońskiego będzie wyposażony w schodolaz; funkcjonalność obydwu obiektów będzie zgodna z prawem budowlanym),
- elastyczność w użytkowaniu (dla obydwu obiektów będących przedmiotem projektu przewidziano szeroką ofertę kulturalną, dzięki czemu będą one charakteryzować się elastycznością w użytkowaniu przez różne grupy odbiorców),
- proste i intuicyjne użytkowanie (wejście do obiektów będzie intuicyjne, a ich wnętrza dostosowane do osób o różnej sprawności),
- czytelna informacja (obiekty będą posiadać identyfikację wizualną, dzięki czemu możliwe będzie ich szybkie odnalezienie oraz zidentyfikowanie jako obiektów kulturalnych),
- tolerancja na błędy (wnętrza obiektów pozbawione będą barier architektonicznych, które mogą uniemożliwić realizację któregoś z typów działalności kulturalnej),
- wygodne użytkowanie bez wysiłku (wejścia do obiektów nie będą obwarowane dodatkowym wysiłkiem ze strony użytkownika – w przypadku Dworku Rodzony Chełmońskich przewidziano schodolaz),
- wielkość i przestrzeń odpowiednie dla dostępu i użytkowania (wejścia do obiektów oraz przestrzeń w ich wnętrzu/wokół nich będą dostosowane do osób różnego wzrostu, wagi oraz osób poruszających się na wózkach inwalidzkich),
- percepcja równości (zmodernizowane obiekty będą bez przeszkód dostępne dla kobiet i mężczyzn, osób niepełnosprawnych, niezależnie od wyznania, rasy, wieku oraz orientacji seksualnej)

2. WNIOSKI

Projekt pt. „Wzrost potencjału turystycznego Gminy Grodzisk Mazowiecki dzięki adaptacji zabytkowych obiektów na potrzeby kulturalne” zakłada rewaloryzację dwóch zabytkowych obiektów z terenu gminy Grodzisk Mazowiecki, tj. Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim oraz Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym w Adamowiznie. Rewaloryzacja zakładać będzie wykonanie prac budowlano-remontowych w obydwu obiektach, umożliwiających ich użytkowanie na cele publiczne (obecnie budynki niszczeją i nie są w żaden sposób wykorzystywane) oraz wyposażenie do potrzeb realizacji w nich nowej, różnorodnej oferty kulturalnej. W przypadku zabytkowego otoczenia parkowego w Adamowiznie umocnione zostaną brzegi rzeki, uporządkowany będzie drzewostan, a także zrealizowane zostaną roboty drogowe i prace z zakresu małej architektury, które przyczynią się do uporządkowania terenu i utworzenia kulturalnej ścieżki poświęconej Rodzinie Chełmońskich. Uzupełniającym elementem projektu będzie digitalizacja prac jednego z najlepszych polskich grafików – Tadeusza Łapińskiego, profesora Uniwersytetu Maryland, prywatnie związanego z Grodziskiem Mazowieckim, a także digitalizacja zrewaloryzowanych w projekcie zabytków oraz bezpłatne udostępnienie zdigitalizowanych w ramach projektu obiektów dla mieszkańców i osób interesujących się historią gminy Grodzisk Mazowiecki. Moduł związany z digitalizacją został włączony do projektu z uwagi na możliwości jego rozwoju pod kątem rozwoju artystycznej, a także jego potencjałem w zakresie promocji turystycznej gminy.

Przedmiotowe studium wykonalności wykazało, że projekt w proponowanym kształcie jest wykonalny pod względem:

- technicznym (podrozdział 5.2 studium, str. 53-56 – Analiza wykonalności i opcji),
- organizacyjnym (podrozdział 9.1 studium, str. 90-97 – Zdolność organizacyjna),
- finansowym (podrozdział 9.2 studium, str. 98 – Zdolność prawna i finansowa, rozdział 6, str. 64-84 – Analiza finansowa, rozdział 7, str. 85-88 – Analiza kosztów i korzyści),
- prawnym (podrozdział 9.2 studium, str. 98 – Zdolność prawna i finansowa, rozdział 11 – Pomoc publiczna, str. 119-120).

W ramach przedmiotowego studium wykazano, że proponowane rozwiązania projektowe są najlepsze spośród tych, które rozważano, a także nawiązują w sposób bezpośredni do zdiagnozowanych problemów gminy Grodzisk Mazowiecki oraz potencjalnego popytu na nową ofertę kulturalną na tym obszarze. W ramach studium wykazano również, że wnioskowane wsparcie nie będzie stanowiło pomocy publicznej i nie będzie w sposób znaczący negatywnie oddziaływać na środowisko.

Projekt spełnia **kryteria formalne** ubiegania się o wsparcie w ramach Działania 5.3 Poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez ich rozwój i efektywne wykorzystanie, tj.:

- wniosek i załączniki podpisała osoba upoważniona do reprezentowania Gminy (do wniosku załączono stosowne pełnomocnictwo), załączniki są aktualne i przygotowane na właściwych formularzach, a także są spójne z przygotowanym we wniosku wykazem,
- wniosek o dofinansowanie wypełniono treścią w języku polskim,

- Wnioskodawca – Gmina Grodzisk Mazowiecki jest podmiotem uprawnionym do dofinansowania (zgodnie z listą beneficjentów dla Działania 5.3, określoną w SZOOP RPO WM i Regulaminie Konkursu) – uprawnieni są również partnerzy dla projektu: Gmina Żabia Wola i Powiat Grodziski,
- Gmina Grodzisk Mazowiecki oraz partnerzy: Gmina Żabia Wola i Powiat Grodziski nie podlegają wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie zgodnie z art. 207 ustawy z dn. 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- projekt nie został zakończony,
- projekt nie rozpoczął się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie,
- projekt nie obejmuje przedsięwzięć będących częścią operacji, które zostały objęte lub powinny zostać objęte procedurą odzyskiwania,
- cele projektu są zgodne z celami Działania 5.3 RPO WM (na podstawie podrozdziału 3.2 studium, str. 13),
- typ projektu jest zgodny z zakresem Działania 5.3 RPO WM (konserwacja, renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, adaptacja historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, umożliwiające zachowanie dotychczasowych funkcji zabytkowych, a także służąca nadaniu im nowych funkcji użytkowych - z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne; ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków; zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem i kradzieżą; usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych),
- prawidłowo wybrano kategorię interwencji w ramach wniosku o dofinansowanie,
- zachowano maksymalny pułap maksymalnego dofinansowania oraz poprawnie określono poziom dofinansowania (rozdział 6 studium – str. 64-84),
- spełniony jest warunek min./max. wartości projektu, tj. budżet kosztów kwalifikowanych jest większy niż 100 000,00 zł, a koszt całkowity nie przekracza 5 mln EUR (na podstawie rozdziału 6 studium),
- poprawnie dobrano wskaźniki (odnosząc się do wszystkich wskaźników określonych we wniosku o dofinansowanie – w ramach podrozdziałów 3.3 i 3.4 studium – str. 14-16),
- wniosek o dofinansowanie jest zgodny z Regulaminem Konkursu,
- miejsca realizacji projektu są zgodne z zapisami SZOOP RPO WM, tj. znajduje się na terenie województwa mazowieckiego,
- zakładane wsparcie nie stanowi pomocy publicznej (wykazano w rozdziale 11 studium, str. 119-120),
- wskazane kategorie wydatków są zgodne z „Zasadami kwalifikowania wydatków w ramach RPO WM 2014-2020” ,
- w ramach wniosku o dofinansowanie wykazano neutralny wpływ projektu na politykę równości szans kobiet i mężczyzn,
- w ramach wniosku o dofinansowanie wykazano pozytywny wpływ projektu na politykę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,

- w ramach wniosku o dofinansowanie wykazano pozytywny wpływ projektu na politykę zrównoważonego rozwoju,
- projekt nie stanowi „dużego projektu” w rozumieniu art. 100 rozporządzenia PE i Rady UE nr 1303/2013, nie jest również częścią niepodzielnego zadania, którego całkowite koszty kwalifikowane przekraczają kwotę 50 mln EUR.

W ramach rozdziału 11 (str. 119-120) potwierdzono spełnienie **kryteriów szczegółowych dotyczących zgodności z prawodawstwem krajowym i unijnym w zakresie pomocy publicznej**.

W ramach rozdziału 12 (str. 121-122) potwierdzono spełnienie **kryteriów dotyczących dokumentów środowiskowych**.

W przypadku **kryteriów dostępu**:

- obiekty będące przedmiotem projektu objęte są ochroną zabytków nieruchomych przewidzianą w art. 7 Ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim znajduje się w rejestrze zabytków pod nr rej. dec. 480/10 z dn. 1.06.2010, a Dworek Rodziny Chełmońskich w Adamowiznie jest wpisany do rejestru zabytków pod nr. Rej. A-42 z 10.02.2003,
- wartość dofinansowania UE dla każdego z dwóch zabytków w ramach projektu nie przekroczy kwoty 816 722 EUR (tj. kwoty 3 534 527,79 PLN wg Regulaminu konkursu) – łączną kwotę dofinansowania wykazano w ramach rozdziału 6 studium – str. 77 (dofinansowanie dla Willi „Niespodzianka” wyniesie 2 209 395,73 zł, a dla Dworku Chełmońskich wraz z otoczeniem – 2 007 093,38 zł).
- dla projektu przygotowano analizę popytu (podrozdział 5.1 studium – str. 38-52), która zawiera bieżący popyt, prognozę przyszłego popytu, charakterystykę rynku, na którym realizowany będzie projekt oraz grupy docelowe; analiza bazuje na wykonanych badaniach określających zapotrzebowanie na dany projekt,
- projekt zakłada poprawę dostępności do zasobów kultury dla osób niepełnosprawnych (sanitariaty dla osób niepełnosprawnych ruchowo w obydwu obiektach, wejście z poziomu gruntu do Willi „Niespodzianka”, schodolaz przy wejściu do Dworku Rodziny Chełmońskich, systemy nagłośnienia, komputery z obsługą komend głosowych, oprogramowanie umożliwiające odtwarzanie filmów z transkrypcją).

W zakresie **kryteriów merytorycznych ogólnych**:

- poprawnie i rzetelnie określono założenia do analizy finansowej i ekonomicznej (rozdziały 6 i 7 studium – str. 64-88),
- wskazany harmonogram rzeczowo-finansowy projektu umożliwia prawidłową i terminową realizację przedsięwzięcia (bezpieczny półtoraroczny horyzont czasowy),
- wykazano wykonalności techniczną, technologiczną i organizacyjną (rozdziały 5, 6, 7 i 9 studium wykonalności – str. 53-88, 90-101),
- przewidziano koszty na podstawie kosztorysów inwestorskich i ofert cenowych,
- wskazane założenia pozwolą osiągnąć wskaźniki na zaplanowanym poziomie,

- wybrano najkorzystniejsze ekonomicznie rozwiązania (podrozdział 5.2 studium – str. 53-56 oraz rozdział 7 studium – str. 85-88),

W zakresie kryteriów merytorycznych szczegółowych:

- wobec wcześniejszego nie korzystania z oferty kulturalnej na terenie obiektów będących przedmiotem projektu, wzrost liczby osób korzystających z nich będzie większy niż 10% (liczbę korzystających określono w ramach podrozdziału 5.1 studium – str. 44-45),

- projekt zakłada kompleksową renowację obiektów, w tym dostosowanie dla osób niepełnosprawnych (str. 5-6 oraz 57-59 studium),

- z uwagi na wcześniejsze nie korzystanie z obiektów w Grodzisku Mazowieckim i Adamowiznie na potrzeby kulturalne, zwiększenie powierzchni obiektów wykorzystywanych na cele kulturalne będzie wyższe niż 15%,

- projekt ma duży wpływ na ratowanie najbardziej zagrożonych zabytków – dotyczy zabytków wyłączonych w całości z powodu złego stanu technicznego (opisanego w rozdziale 4.2 studium – str. 24-32), w których dzięki realizacji projektu będą mogły być realizowane funkcje edukacyjne i kulturalne (określone w podrozdziale 5.1 – str. 45-52),

- zaplanowano zastosowanie rozwiązań efektywnych kosztowo dla dotychczas nie użytkowanej infrastruktury kultury (rozwiązania opisano w ramach rozdziału 9.3 studium – str. 99),

- zastosowane będą innowacyjne rozwiązania energooszczędne (oświetlenie LED, zmodernizowane instalacje obiektów, wymieniona stolarka okienna – ze względu na zabytkowy charakter obiektów, rozwiązania energooszczędne będą mieć zastosowania w ograniczonym zakresie),

- wzrośnie udział nowych źródeł finansowania powstałej infrastruktury, innych niż dotychczasowe źródła finansowania (dzięki obiecanemu wsparciu ze strony powiatu grodzkiego), co przyczyni się do dywersyfikacji źródeł finansowania działalności (określonej w rozdziałach 7 i 9.3 – str. 70 i 99),

- powstanie nowe miejsce pracy w wyniku powstania nowej infrastruktury kultury, projekt będzie mieć też pozytywny efekt ekonomiczny w postaci pobudzania powstawania nowych miejsc prac w sektorze gastronomii i hotelarstwa (str. 99 studium oraz wskaźniki rezultatu),

- z uwagi na wcześniejsze nieudostępnianie obiektów będących przedmiotem projektu, wzrost ogólnej liczby godzin dostępności oferty kulturalnej będzie wyższy niż 10% (czas otwarcia określono w podrozdziale 5.1 – str. 49 i 52),

- zakłada się bezpłatne udostępnienie zdigitalizowanych zbiorów w Internecie (opis i uzasadnienie w ramach podrozdziału 5.3 studium) – str. 62,

- projekt jest komplementarny z innymi projektami dot. ochrony, promocji i rozwoju dziedzictwa kulturowego w taki sposób, że ich rezultaty wzajemnie się wzmacniają (komplementarność opisano w podrozdziale 4.3 studium – str. 33-34),

- oferta kulturalno-edukacyjna powstała w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z dotychczasową działalnością kulturalno-edukacyjną, zapewnia różnorodną jakość merytoryczną programu. Program tworzy nowe formy uczestnictwa w kulturze, wprowadza nowe elementy merytoryczne, skierowany

jest do nowych grup odbiorców, przyczynia się do budowania świadomości i edukacji kulturalnej, wzrostu kompetencji kulturowych oraz wzrostu kreatywności społeczeństwa. Szczegółowo Program wraz z uzasadnieniem spełnienia kryterium opisano w podrozdziale 5.1 studium (str. 45-52),

- projekt zakłada, że oferta kulturalno-edukacyjna jest tworzona i będzie realizowana we współpracy z podmiotami z sektora kreatywnego (szczegółowy opis współpracy w ramach rozdziału 5.1 studium – str. 48-49, 52),

- nowa oferta turystyczna związana z obiektami będzie wykraczać poza główny zakres działalności wnioskodawcy (Gmina nie realizowała dotychczas w ramach obydwu obiektów objętych projektem działań z zakresu oferty turystycznej – nowa przestrzeń do zwiedzania i rekreacji przyczyni się do stworzenia nowej oferty turystycznej Gminy Grodzisk Mazowiecki w tym obszarze), a prowadzone działania promocyjne będą miały zasięg ponadregionalny (szerzej opisane w rozdziale 9.5 – str. 102),

- projekt będzie realizowany z 2 partnerami – Gminą Żabia Wola i Powiatem Grodziskim (ich rolę zaprezentowano w ramach rozdziału 9.1 studium – str. 97),

- projekt jest zgodny z Lokalnym Programem Rewitalizacji Grodzisk Mazowiecki 2014-2020 (aktualizacja), który został zgłoszony w dn. 2 lutego do wykazu programów rewitalizacji województwa mazowieckiego (str. 18-19), dla projektu określono też wskaźnik „udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji (str. 14-15),

- projekt wynika ze Strategii Obszaru Metropolitalnego Warszawy (opis w ramach podrozdziału 3.5 studium – str. 17),

- wkład własny Gminy Grodzisk Mazowiecki przekracza wymagany wkład własny o ponad 10% kwoty kwalifikowalnej ogółem (rozdział 6 studium – str. 77).

3. DEFINICJA CELÓW PROJEKTU

3.1 Cele projektu

Celem głównym projektu jest **rozwój zasobów kulturalnych Gminy Grodzisk Mazowiecki w kontekście ich potencjału turystycznego**. Jego uzyskanie będzie możliwe dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:

- udostępnienie nowych przestrzeni dla kultury i rozwoju turystyki Gminy Grodzisk Mazowiecki, dzięki zaadaptowaniu na potrzeby kulturalne zabytkowych obiektów: Dworku Rodziny Chełmońskich w Adamowiźnie wraz z otoczeniem parkowym oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim – osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez weryfikację wskaźników produktu: liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem i liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem,
- poprawa stanu wizualnego i użytkowego ważnych z punktu widzenia historii gminy Grodzisk Mazowiecki obiektów zabytkowych – Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiźnie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim – osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez weryfikację wskaźników produktu: liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem i liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem,
- rozwój oferty kulturalnej Gminy Grodzisk Mazowiecki dzięki utworzeniu Grodziskiego Centrum Edukacji Plastycznej w Willi „Niespodzianka” oraz popularyzowaniu dzięki infrastrukturze Dworku w Adamowiźnie twórczości Józefa Chełmońskiego i tradycji ludowych ziemi grodziskiej; osiągnięcie celu będą wyznaczać wskaźniki rezultatu: wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem.

Osiągnięcie celu głównego będzie również weryfikowane poprzez wskaźniki: liczba instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych, liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla niepełnosprawnych (dzięki dostępowi do obiektów z poziomu terenu lub przy wykorzystaniu schodolazu).

3.2 Zgodność z celami RPO WM 2014-2020

Przewidziane cele projektu są zbieżne z celami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Cel szczegółowy dla Działania 5.3 RPO WM przewiduje zwiększoną dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu. Przystosowanie na potrzeby kulturalne, nie stanowiących obecnie infrastruktury użyteczności publicznej obiektów: Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiźnie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, przyczyni się do zwiększenia dostępności kultury na terenie gminy, a także zachodniej części obszaru metropolitarnej Warszawy. Projekt przyczyni się również do rozwoju zasobów kulturowych regionu, dzięki udostępnieniu unikatowej infrastruktury zabytkowej z XIX i początków XX wieku. Zasoby dziedzictwa kulturowego Mazowsza dzięki projektowi wzbogacą się o zabytkowy dworek związany z rodziną jednego z najśłynniejszych polskich malarzy – Józefa Chełmońskiego, a także centrum edukacji plastycznej związane z twórczością Tadeusza Łapińskiego, Marii Aust-Łapińskiej, Ewy Patrum oraz architekta Józefa Moszyńskiego, związanych historycznie z Grodziskiem Mazowieckim, wystawiających/realizujących swoje prace w kraju i zagranicą.

Projekt pozwoli również osiągnąć następujące cele strategiczne RPO WM 2014-2020:

- rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy i zrównoważonych zasobach (dzięki zwiększeniu dostępu do kultury na obszarach wiejskich – w tym przypadku Adamowiźnie, a także zwiększeniu potencjału turystycznego Gminy Grodzisk Mazowieckim w wyniku udostępnienia cennych dla polskiej historii zabytków),
- przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację (dzięki zwiększeniu dostępności do kultury na terenach wiejskich oraz zwiększeniu potencjału turystycznego gminy, generującego nowe miejsca pracy w sektorze turystycznym).

3.3 Wskaźniki produktu

Dla projektu określone zostały następujące wskaźniki produktu:

Tab. 2 Wskaźniki produktu projektu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło weryfikacji
1.	Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	szt.	0	2	protokoły odbioru prac
2.	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
3.	Liczba kulturowych obszarów/ miejsc/ instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych	szt.	0	2	protokoły odbioru prac
4.	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	0	2	protokoły odbioru prac
5.	Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem	szt.	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
6.	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	0	2	protokoły odbioru prac
7.	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	0	0,006	Protokół odbioru prac
8.	Liczba wspartych instytucji paramuzealnych	szt.	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
9.	Liczba zrealizowanych imprez kulturalnych	szt.	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
10.	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	osoby	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
11.	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych - kobiety	osoby	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
12.	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych - mężczyźni	osoby	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

13.	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla niepełnosprawnych	szt.	0	1	protokoły odbioru prac
-----	---	------	---	---	------------------------

Źródło: Opracowanie własne

W związku z tym, że projekt nie jest projektem instytucji kultury, dla przedsięwzięcia nie był wyznaczany wskaźnik produktu dla Działania 5.3: Liczba instytucji kultury objętych wsparciem. Projektu nie dotyczy również 7 innych wskaźników, które domyślnie wskazano do określenia w ramach wniosku o dofinansowanie.

Wskaźniki: liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem oraz liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem, w wyniku projektu osiągną wartości: 2, ponieważ w ramach projektu objęte wsparciem zostaną dwa obiekty zabytkowe – Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim i Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiźnie. Również liczba miejsc kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych oraz liczba obiektów dostosowanych do osób niepełnosprawnych wyniosą: 2, ponieważ obydwie obiekty będą dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Tym samym uzyskany zostanie również wskaźnik: liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla niepełnosprawnych (1).

W związku z tym, że prace w ramach projektu dotyczą również Willi „Niespodzianka”, której rewaloryzacja została wpisana do Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Grodzisk Mazowiecki 2014-2020 (aktualizacja), określony został wskaźnik „udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji – 0,006 % (iloraz powierzchni zabudowy Willi „Niespodzianka – 237,50 m² do łącznej powierzchni obszaru rewitalizacji objętego LPR dla Grodziska Mazowieckiego – ok. 3 900 000 m², czyli 390 ha).

3.4 Wskaźniki rezultatu

W efekcie przedmiotowego projektu uzyskane będzie następujący wskaźniki rezultatu:

Tab. 3 Wskaźniki rezultatu projektu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło weryfikacji
1.	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	odwiedziny/rok	0	2 300	statystyki Ośrodka Kultury w Grodzisku Mazowieckim/Urzędu Gminy Grodzisk Mazowiecki
2.	Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	odwiedziny/rok	0	2 300	statystyki Ośrodka Kultury w Grodzisku Mazowieckim/Urzędu Gminy Grodzisk Mazowiecki
3.	Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa)	EPC	0	1	listy płac Urzędu Miejskiego w Grodzisku Mazowieckim
4.	Liczba utrzymanych miejsc pracy	EPC	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
5.	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy	EPC	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne

Na koniec czerwca 2019 roku, tj. w ciągu 12 miesięcy od zakończenia projektu osiągnięte zostaną:

- wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiźnie oraz Willi „Niespodzianka” w ramach oferty kulturalnej o 2 300 osób w stosunku do liczby odwiedzin w 2015 roku (obecnie obiekty nie są wykorzystywane na cele kulturalne)
- liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem (w związku z tym, że obiekty nie były wcześniej wykorzystywane na cele kulturalne, liczba ta jest równa wzrostowi liczby odwiedzin),
- wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (aby oferta kulturalna w ramach obydwu obiektów mogła być sprawnie realizowana, planuje się zatrudnienie przynajmniej 1 osoby w początkowej fazie realizacji oferty).

3.5 Zgodność z dokumentami strategicznymi

Przedmiotowy projekt wpisuje się w cele dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym.

W odniesieniu do **Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku**, rezultaty przedmiotowego projektu będą zgodne z celem z obszaru kultury i dziedzictwa, tj. wykorzystaniem potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

Cel ma być osiągnięty m. in. dzięki kierunkom działań – upowszechnianie kultury i twórczości, a także wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu. W ramach pierwszego kierunku wskazano na działania:

- rozwój zaplecza instytucjonalnego kultury i digitalizację zasobów (w ramach projektu zwiększy się zaplecze instytucjonalne do prowadzenia działalności kulturalnej przez Gminę Grodzisk Mazowiecki, ponadto zaplanowano digitalizację zasobów związanych z zabytkami, będącymi przedmiotem projektu),
- promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej regionu (w wyniku projektu powstanie Grodziskie Centrum Edukacji Plastycznej, promujące artystów ziemi grodziskiej, a także promowana będzie twórczość ludowa w ramach Dworku Rodziny Chełmońskich),
- wspieranie edukacji kulturalnej i artystycznej (w obydwu obiektach w ramach programu kulturalnego założono wdrażanie działań z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej, w szczególności bazującej na lokalnych tradycjach).

W ramach drugiego z kierunków dla Strategii wskazano na działanie: ochrona spuścizny kulturowej regionu (materialnej i niematerialnej) – w wyniku projektu podjęta będzie ochrona regionalnej kultury związanej z Józefem Chełmońskim, artystami związanymi z Grodziskiem Mazowieckim, a także cenną architekturą z XIX i XX wieku.

Przedmiotowy projekt wynika również ze **Strategii Obszaru Metropolitalnego Warszawy 2030** – gmina Grodzisk Mazowiecki znajduje się w OMW.

Trzeci z celów strategicznych Strategii OMW zakłada zintegrowaną, atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego, wykorzystującą potencjał przyrodniczy, kulturalny i historyczny OMW. W związku z wysokim potencjałem historycznym Dworku Rodziny Chełmońskich w Adamowiźnie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, Gmina Grodzisk Mazowiecki planuje wdrożyć nową ofertę spędzania czasu wolnego dzięki przywróceniu zabytkom ich funkcji użytkowych oraz ich przystosowaniu do działalności kulturalnej. Działanie wpisuje się w przykładowy projekt dla przedmiotowego celu, zakładający uzupełnienie infrastruktury kulturalnej na obszarach o zdiagnozowanych niedoborach w tym zakresie (niedobory uwidoczniły rezultaty przeprowadzonej na potrzeby studium analizy popytu). Ponadto, odrestaurowanie otoczenia parkowego Dworku w Adamowiźnie wpisywać się będzie w działanie systemowej poprawy jakości terenów zielonych.

Zaplanowana w ramach projektu inwestycja wynika także ze **Strategii Rozwoju Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2014-2024**. Do jej celów strategicznych należą:

- wzrost konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej gminy (wynikający z celu priorytetowego gospodarki lokalnej),
- zwiększenie dostępu do usług publicznych wysokiej jakości (wynikający z celu priorytetowego zakładającego rozwój kapitału społecznego).

Atrakcyjność inwestycyjną gminy budują również dostępne zabytki poprawiające atrakcyjność turystyczną – utrzymane w dobrym stanie zabytki, zapewniające przy tym odpowiednią ofertę kulturalną, z pewnością wpisują się w ten cel. Dla celu wzrostu konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej gminy w strategii wskazano również cele operacyjne:

- budowa wizerunku miasta atrakcyjnego pod względem zamieszkania (nowe miejsca spędzania czasu wolnego i aktywności kulturalnej zwiększą atrakcyjny wizerunek gminy),
- wykorzystanie walorów środowiska oraz potencjału kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej (w wyniku otwarcia obiektów zabytkowych do działań kulturalnych zwiększy się atrakcyjność turystyczna gminy),
- rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, zagospodarowanie obiektów zabytkowych (przedmiotowy projekt zakłada zagospodarowanie dwóch obiektów zabytkowych na potrzeby kulturalne – z tego jeden obiekt w wyniku projektu będzie miał przywróconą funkcjonalność, ponieważ obecnie niszczeje i nie jest w żaden sposób zagospodarowany). Należy również podkreślić, że rewaloryzacja i zagospodarowanie Dworku Chełmońskich wraz z parkiem w miejscowości Adamowizna jest zadaniem wprost wpisanym do strategii rozwoju gminy dla osiągnięcia przedmiotowego celu.

Z uwagi na fakt, że za usługę publiczną należy uznać również dostęp do kultury, w związku z powyższym dostosowanie obiektów zabytkowych na terenie gminy do potrzeb kulturalnych niewątpliwie przyczyni się do realizacji drugiego celu strategicznego – zwiększania dostępu do usług publicznych wysokiej jakości. Jednym z zadań dla tego celu jest realizacja polityki rozwijania talentów młodzieży i wyrównywania szans – będzie ona realizowana również w oparciu o działania z zakresu edukacji artystycznej realizowane w obiektach będących przedmiotem projektu.

Zaplanowane w ramach projektu prace dot. Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim są także zgodne z **Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Grodzisk Mazowiecki 2014-2020**, którego aktualizacja została przyjęta przez Radę Miejską w Grodzisku Mazowieckim Uchwałą nr 300/2016 z dn. 27 stycznia 2016 roku. Zgodnie z załączonym do wniosku oświadczeniem, dnia 2 lutego 2016 roku został zgłoszony do Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie wniosek o wpis do wykazu programów rewitalizacji województwa mazowieckiego, zawierający wyżej wskazany Program. Obecnie prowadzona jest procedura uzupełnienia dokumentu o uwagi zgłoszone przez ekspertów Zespołu ds. rewitalizacji. W wyniku konsultacji społecznych przeprowadzonych w trakcie opracowywania programu i prac Zespołu ds. Rewitalizacji wyodrębniono najlepiej przygotowane i najbardziej realne projektu, które wpisują się w założenia LPR. Jednym z projektów jest **„Rewitalizacja wielofunkcyjnych obszarów Grodziska Mazowieckiego Etap I – tereny zielone i zabytki miasta”** – jedno z trzech zadań tego projektu dotyczy rewaloryzacji zabytkowej Willi „Niespodzianka” 12 w Grodzisku Mazowieckim – już poza przedmiotowym projektem wraz z rewaloryzacją przewidziano dekompozycję urbanistyczną otoczenia na rzecz funkcjonalnego

zarządzania dziedzictwem kulturowym i efektywności usług publicznych gminy. Rewaloryzacja ma służyć realizacji celów LPR:

- ograniczanie zjawiska eksurbanizacji (rozmywanie się granic, rozpraszanie zabudowy, a także zaburzenie ładu i porządku przestrzennego) i przywracanie zdegradowanym obszarom walorów użyteczności gospodarczej, społecznej, kulturowej i środowiskowo-rekreacyjnej – **poprzez przywrócenie zdegradowanym obszarom walorów użyteczności społecznej, kulturowej i środowiskowo-rekreacyjnej,**

- zwiększenie szans na wszechstronny rozwój lokalny, przekładający się na wzrost komfortu życia mieszkańców Grodziska Mazowieckiego (inwestycje nakierowane na rozwiązywanie problemów społecznych: ograniczenia koncentracji ubóstwa oraz wykluczenia społecznego obszarów rewitalizowanych – **poprzez zwiększenie szans na rozwój lokalny, wzrost komfortu życia mieszkańców.**

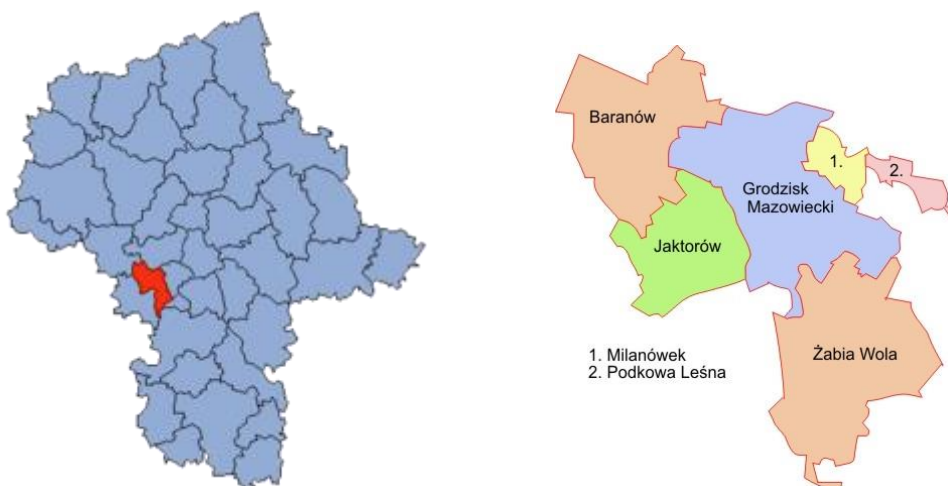
4. IDENTYFIKACJA PROJEKTU

Identyfikacja projektu pozwoli dostarczyć jednoznacznych informacji na temat koncepcji i logicznych ram.

4.1 Lokalizacja projektu

Przedmiotowy projekt dotyczy dwóch obiektów zabytkowych położonych w woj. mazowieckim, powiecie grodziskim, gminie Grodzisk Mazowiecki.

Rys. 1 Położenie powiatu grodzkiego na terenie woj. mazowieckiego i gminy Grodzisk Mazowiecki na terenie powiatu grodzkiego

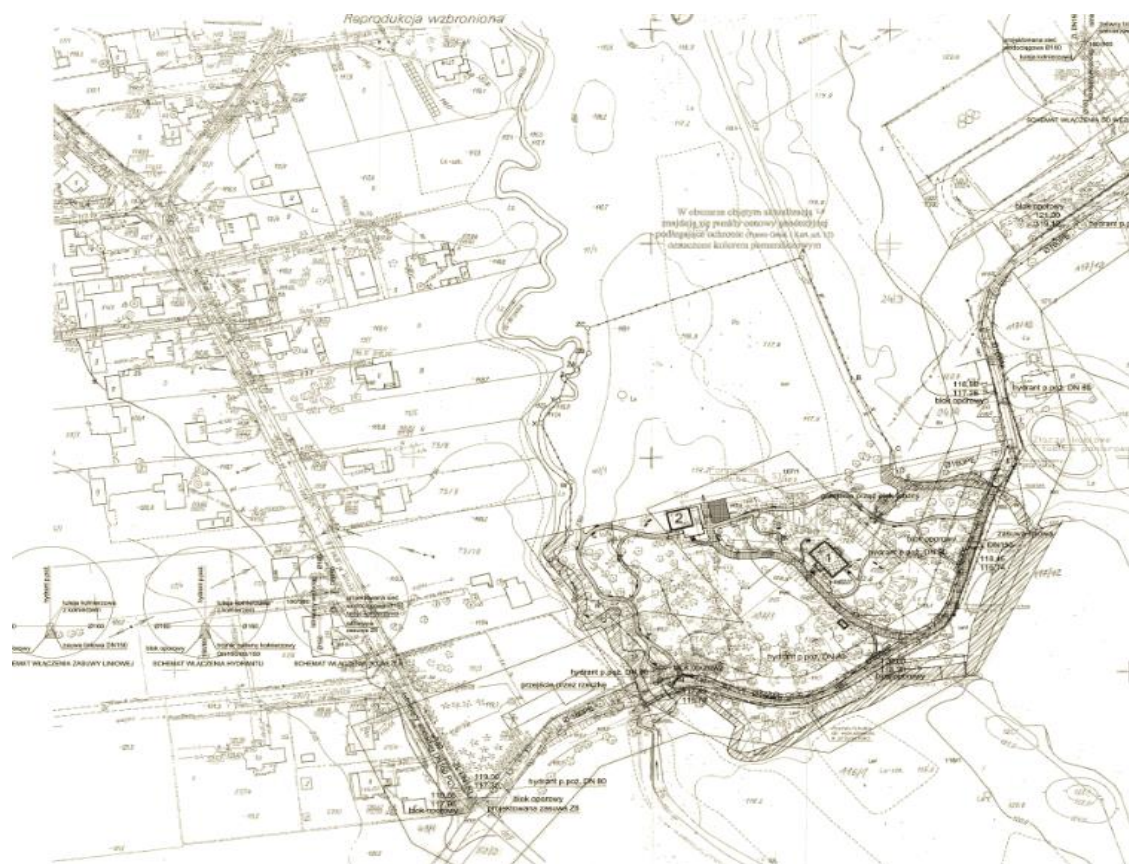

Źródło: wikipedia.pl, osp.org.pl

Zaplanowana inwestycja zakłada rewaloryzację dwóch zabytkowych obiektów na terenie gminy i ich przystosowanie do pełnienia funkcji kulturalnych.

Pierwszy z obiektów to Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym (w całości wpisanym do rejestru zabytków) znajdujący się w miejscowości Adamowizna, pod numerem 90D. Dojazd do obiektu możliwy ulicą Mateusza Chełmońskiego, od ul. Osowieckiej – droga powiatowa nr 1505 Grodzisk Mazowiecki – Józefina, dojście również z drogi wojewódzkiej nr 579 ulicą Sarnią. Dworek wraz z otoczeniem parkowym znajduje się na działce nr 107/1, obr. 1.

Rys. 2 Dokładna lokalizacja Dworku Chełmońskich wraz z otoczeniem na terenie miejscowości Adamowizna i gminy Grodzisk Mazowiecki

Źródło: grodzisk.pl

Drugi zabytkowych obiektów to Willa „Niespodzianka”, położona przy ul. Tadeusza Kościuszki 12 w Grodzisku Mazowieckim, na działce nr 38, obręb Grodzisk Mazowiecki.

Rys. 3 Dokładna lokalizacja Willi „Niespodzianka” na terenie Grodzisk Mazowieckiego i gminy miejsko-wiejskiej Grodzisk Mazowiecki

Źródło: , Google Maps, grodzisk.pl

4.2 Stan istniejący i wynikające z niego potrzeby inwestycyjne

4.2.1 Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem w Adamowiznie

Dworek, w którym mieszkał Adam Chełmoński, brat słynnego malarza Józefa, przeniesiony został z pobliskiej Kuklówki ok. 1900 roku w częściach, a następnie został złożony i posadowiony na skarpie nad brzegiem rzeki Mrowny w otoczeniu starodrzewu – reliktu Puszczy Jaktorowskiej. Wg miejscowych legend, wzgórze, na którym stanął dworek, usypali jeńcy tureccy sprowadzeni po bitwie wiedeńskiej w 1683 r. przez właściciela tych okolic Wojciecha Mokronowskiego. Jest to dworek drewniany,

otynkowany – dawna rządcówka, wybudowana w połowie XIX wieku. Drewniany budynek w kształcie prostokąta, przykryty dachem kopertowym z pokryciem dachówką ceramiczną, parterowy, z użytkową częścią poddasza i z dostawionym gankiem kolumnowym, – nawiązuje prostotą formy i konstrukcji do XVII-XVIII wiecznego „dworu polskiego”.

Drewniany parterowy dworek o konstrukcji ryglowej z użytkową częścią poddasza jest postawiony na podmurówce o wymiarach w rzucie 14,42 m x 8,69 m. Budynek ma stropy belkowo-deskowe, a kopertowy dach jest pokryty dachówką ceramiczną. Od frontu dostawiony jest ganek kolumnowy, w którym zlokalizowano główne wejście do budynku. Park otaczający budynek ma zróżnicowaną rzeźbę i porośnięty jest bogatym starodrzewem mieszanym. Znajdują się tu piękne pomnikowe okazy starych dębów, zwane Dębami Chełmońskiego.

Równie istotna jest historia samej miejscowości – dawnej osady młyńskiej we wsi Stare, która ze względu na osobę gospodarza przyjęła nazwę Adamowizna. Adam Chełmoński był lekarzem i ordynatorem szpitala dziecięcego im. Dzieciątka Jezus w Warszawie. Specjalizował się w leczeniu chorób płuc. W 1899 r. za namową brata, nabył teren w młynarskiej osadzie na Starem, dokąd przeniósł dworek i urządził 2-hektarowy park krajobrazowy, wykorzystując naturalne warunki terenu i istniejący starodrzew. W 1910 r. Adam Chełmoński zakupił jeszcze od młynarza Jaśkiewicza młyn wodny wraz z budynkami. Dwór wraz z parkiem znajdował się w rękach rodziny Chełmońskich do 1939 r., a obecnie obiekt jest własnością Gminy Grodzisk Mazowiecki (na podstawie księgi wieczystej o nr KW WA1G/00024899/0). O ponadlokalnej wartości dworu i założenia parkowego świadczy dodatkowo fakt, że stały się one tematem obrazów Józefa Chełmońskiego, który odwiedzał chętnie Adamowiznę : Zima (budynek dworu) oraz Potok (Mrowna). Przez park przebiega niebieski szlak turystyczny.

W latach powojennych oraz na przełomie lat 80/90-tych XX wieku budynek był kilkakrotnie poddawany przebudowie i dość przypadkowej modernizacji. Niefachowo prowadzone roboty doprowadziły do uszkodzenia fragmentów ścian oraz stworzenia warunków do rozwoju grzyba domowego. Wyraźnie widoczne są zewnętrzne objawy istnienia szeregu zjawisk powodujących przyspieszoną degradację elementów budynku.

Po przeprowadzeniu wizji lokalnej oraz wykonaniu odkrywek stwierdzono zły stan techniczny konstrukcji budynku oraz konieczność wymiany zarówno poziomych jak i pionowych elementów konstrukcyjnych. Elementy konstrukcyjne należy wymieniać etapami, oceniając stan każdego

elementu indywidualnie. Drewniane fragmenty ścian, które po ocenie indywidualnej będą mogły pozostać, należy poddać impregnacji grzybobójczej i podwyższającej odporność ogniową. Wymiana elementów konstrukcyjnych ściany będzie łączyła się z częściową rozbiórką konstrukcji stropów oraz podłóg. Nowe elementy konstrukcyjne drewniane ścian i stropu należy wykonać z drewna impregnowanego klasy C30.

Budynek był użytkowany i dostosowany do potrzeb mieszkalnych. Obiekt podzielony został na dwa mieszkania z dwoma niezależnymi wejściami. Podziału dokonano zabudowując drzwi pomiędzy pokojami płytą G-K. Pierwsze mieszkanie z wejściem od frontu przez kolumnowy ganek posiada następujące pomieszczenia na parterze: trzy pokoje, łazienkę oraz sień. Jeden z pokoi zaadaptowano na kuchnię z łazienką (wnęka). Na piętrze zlokalizowane są dwa pokoje mieszkalne pierwszy z dużym

drewnianym balkonem podpartym kolumnami (balkon obecnie uległ całkowitemu zniszczeniu), Drugi zaadaptowano z poddasza co wiązało się z usunięciem niektórych elementów konstrukcyjnych dachu (płatwi i zastrzałów) i montażem okna połaciowego.

W drugim mieszkaniu (mniejsze) z wejściem od strony południowo-wschodniej zorganizowano dwa pokoje, w tym jeden z aneksem kuchennym, sień, WC oraz pomieszczenie piwniczne.

Na przestrzeni lat modernizacja obiektu była przeprowadzana niefachowo i dość przypadkowo ściany obłożono płytami gipsowo-kartonowymi, brak jest cyrkulacji powietrza co sprzyja rozwojowi grzyba domowego. W chwili obecnej budynek nie jest użytkowany. Dworek ma powierzchnię użytkową: 157,96 m², w tym 106,65 m² na parterze i 51,31 m² na poddaszu oraz kubaturę: 520 m³.

Po przeprowadzeniu wizji lokalnej oraz wykonaniu odkrywek stwierdzono zły stan techniczny konstrukcji budynku oraz konieczność wymiany zarówno poziomych jak i pionowych elementów konstrukcyjnych.

Fundamenty:

Ściany murowane części podziemnej są znacznie zawilgocone i zasolone, a na fragmentach występują uszkodzenia mechaniczne spowodowane niefachowo prowadzonymi robotami instalacyjnymi. W piwnicach występują nadmierna wilgotność powietrza ze względu na brak właściwej cyrkulacji oraz izolacji poziomej i pionowej murów. Niezależnie od powyższych zastrzeżeń – od strony konstrukcyjnej – należy uznać stan techniczny ścian murowanych jako dobry i spełniający warunki bezpieczeństwa i niezawodności.

W związku z dużym zawilgoceniem ścian części podziemnej budynku, ściany te należy osuszyć powierzchniowo i odgrzybić oraz wykonać izolację pionową i poziomą przeciwwilgociową.

Pomieszczenia piwnicy przeznaczone do zasypania piaskiem różnoziarnistym, który należy zagęścić do uzyskania wskaźnika $I_s=0,98$, w związku z powyższym nie ma konieczności dodatkowego pokrywania ścian fundamentowych specjalnymi tynkami renowacyjnymi i powłokami malarskimi paroprzepuszczalnymi.

Istniejące stalowe belki stropu nad piwnicami są przeznaczone do rozbiórki.

Ściany:

Ściany zewnętrzne parteru posiadają widoczne w wielu miejscach zarysowania, pęknięcia, wysolenia krystalizacyjne, zacieki, a nawet znaczne zagrzybienie (szczególnie w mieszkaniu mniejszym). Po dokonaniu odkrywki w celu oceny stanu technicznego konstrukcji ścian stwierdzono w nich znaczny postęp korozji biologicznej drewnianych elementów konstrukcyjnych. Elementy wykazują ślady

silnego zawilgocenia a także w wielu miejscach zbutwienia. Charakterystyka ta dyskwalifikuje istniejące obecnie ściany jako elementy konstrukcyjne na których miałyby się opierać więźba dachowa. W związku z powyższym ściany budynku przeznaczone są do rozbiórki, a ich elementy konstrukcyjne nie nadają się do ponownego wbudowania. Nowe elementy konstrukcyjne drewniane ścian i stropu należy wykonać z drewna impregnowanego klasy C30.

Stropy:

Stan techniczny konstrukcji stropów spowodowany oddziaływaniem wilgoci oraz korozją biologiczną wymaga bezwzględnego wykonania wymian wszystkich elementów drewnianych. Strop drewniany nad piętrem, parterem, a także podłogi z desek na legarach na gruncie i strop nad parterem wymagają wymiany na nowe. Pomimo, że belki wyglądają nie najgorzej, należy się liczyć z korozją biologiczną w miejscu oparcia belek na oczepach i na fragmentach zewnętrznych.

Więźba dachowa:

W związku ze znacznym stopniem zużycia większości elementów drewnianych więźby dachowej (korozja biologiczna, zbutwiałe i załamane opłcenie dachu, prowizoryczne wzmocnienia głównych elementów więźby dachowej, uszkodzenia biologiczne końców belek, porażenia miejscowe stropów grzybem) oraz brakiem niektórych jej elementów (wynik wielu przeróbek) zakłada się całkowitą rozbiórkę i wykonanie nowej konstrukcji dachu o układzie konstrukcyjnym identycznym z istniejącym. Przekroje elementów więźby oraz rozstaw krokwi wg projektu. Niezalecane jest ponowne wykorzystanie elementów drewnianych z rozbiórki istniejącej więźby. Pokrycie dachu dachówką ceramiczną. Można zastosować dachówkę z odzysku po wcześniejszym jej oczyszczeniu z omszenia i porostów oraz wykonania odpowiedniej impregnacji zabezpieczającej powstałe mikrowżery przed ponownym, szybkim rozwojem flory.

Przydomowy ogródek istniejący w otoczeniu dworku uległ zatarciu. XIX-wieczne ogródki wiejskie nie miały trwałych elementów, gdzieś tam widnieją jedynie pozostałości roślin i krzewów. Teren otaczający dworek to obszar o zróżnicowanej rzeźbie terenu, opadający łagodnie ku dolinie rzeczki Mrownej, porośnięty bogatym starodrzewem mieszanym. Występuje tu wiele odmian drzew w tym pomniki przyrody. Teren jest częściowo ogrodzony. Na terenie założenia parkowego nie prowadzono prac pielęgnacyjnych od ponad 70–ciu lat, czego efektem jest prawie 100% zwarcie drzewostanu. W pełni sezonu wegetacyjnego cały park jest tak zacieniony, że brak dolnej warstwy wegetacyjnej – krzewów, roślin okrywowych i trawy. Bardzo żyzne siedlisko grądowe sprzyja szybkiemu i okazałemu wzrostowi podrostu, który powoduje uszkodzenia starego drzewostanu, a w tym pomników przyrody. Zbyt duże zacienienie powoduje zasychanie dolnych gałęzi dużych. W takiej sytuacji następuje także szybki rozwój chorób grzybowych, które z kolei wtórnie zarażają młody drzewostan – osłabiony przez wzrost w zbyt dużym zwarcu, zacienieniu i wilgoci. Obecnie układ kompozycyjny parku jest zupełnie nieczytelny. Zarośnięte są osie widokowe i polany. W 2010 roku dokonano szczegółowej inwentaryzacji zieleni dla zabytkowego parku w Adamowiznie, uwzględniając prawie 800 roślin.

Jak wynika z powyższej inwentaryzacji, zarówno stan Dworku, jak i najbliższego otoczenia parkowego (w całości wpisanego do rejestru zabytków) jest bardzo zły i nienadający się do użytkowania, w szczególności do realizacji na tym obszarze działalności kulturalnej i funkcjonalności publicznej. Aby Dworek Chełmońskich mógł pełnić funkcje kulturalne oraz przypominać

odwiedzającym go mieszkańcom Gminy Grodzisk Mazowiecki i turystom o twórczości jednego z najwybitniejszych polskich malarzy – Józefa Chełmońskiego, w pierwszej kolejności niezbędna jest realizacja prac zabezpieczających wartość historyczną dworku, tj.:

- kompleksowe odrestaurowanie zabytkowej substancji infrastrukturalnej dworku,
- częściowa rozbiórka elementów konstrukcyjnych ścian i stropów oraz ponowne odtworzenie (odbudowanie) według pierwotnego projektu; zakłada się zastąpienie zniszczonych bali nowymi elementami oraz usunięcie zewnętrznej oblicówki z cegły;
- dokonanie napraw, wymiana uszkodzonych zbutwiałych drewnianych elementów konstrukcyjnych ścian oraz podłogi parteru i uzupełnień. Ponadto podłogi powinny mieć obniżony poziom na parterze o ok. 20 cm lub być podniesione poprzez dodanie jednego bala i ustalenie jednego poziomu we wszystkich pomieszczeniach;
- renowacja i wymiana istniejących okien (wykonanie kopii oryginalnej stolarki okiennej, zachowując kształt i formę);
- wymiana dachu i więźby dachowej – w przypadku dachówek ceramicznych, należy oczyścić je z mchu i porostów i ponownie ułożyć.

W dalszej kolejności, w ramach obiektu należy wykonać prace z zakresu: robót budowlanych, instalacji elektrycznych, instalacji wodno-kanalizacyjnych, wentylacji, ogrzewania, systemów teletechnicznych i wyposażenia. Z kolei teren parku należy uporządkować, oczyścić z nasadzeń, które uniemożliwiają poruszanie się po nim, a jednocześnie skutkują chorobami cennej środowiskowo roślinności, a także wyposażyć w elementy małej architektury, umożliwiające odpoczynek i zwiedzanie parku.

Pomimo niekwestionowanego potencjału walorów krajoznawczych i dziedzictwa kulturowego Adamowizny, miejscowość nie jest dobrze znana ani społeczności lokalnej, ani turystom. Brakuje w „Chełmoniacach” renomowanej instytucji, która stworzyłaby warunki dla rozwoju turystyki i umożliwiałaby odwiedzającym Adamowiznę poznanie historii i zasobów naturalnych tego terenu.

Zabytkowy dworek wraz z otaczającym go parkiem stanowi piękną pamiątkę po rodzinie Chełmońskich oraz stanowi żywą namiastkę wzorców wykorzystywanych w pracach Józefa Chełmońskiego. Doskonałe położenie Adamowizny (w bliskiej odległości dróg krajowych nr 2 i 8) sprawia, że przy podjęciu prac rewaloryzacyjnych zarówno dworka, jak i parku, może ona stać się znaczącą atrakcją turystyczną województwa mazowieckiego. Malownicze położenie dworku pozwala organizować w tym miejscu szereg imprez plenerowych z zakresu malarstwa, literatury, fotografii czy ochrony przyrody, natomiast powiązanie miejsca z twórczością Józefa Chełmońskiego może przyczynić się do stworzenia znaczącego ośrodka artystycznego. Niestety przeprowadzona ekspertyza stanu dworku i jego otoczenia pokazuje, że wymaga on realizacji szeregu prac rewaloryzacyjnych, tak aby mógł on pełnić funkcje publiczne. Dworek, po zaadaptowaniu na potrzeby kulturalne, stałby się oprócz miejsca kultywowania tradycji i pamięci Rodziny Chełmońskich, miejscem animacji kultury na terenie jednej z większych miejscowości wiejskich w gminie Grodzisk Mazowiecki – Adamowiznie (w chwili obecnej nie działają tutaj ani świetlica wiejska, ani biblioteka).

4.2.2 Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim

Willa „Niespodzianka” zbudowana została w stylu secesyjnym na początku XX w. Powstała jako dom letniskowy po parcelacji gruntów jordanowickich przez hrabiego Henryka Skarbka. Teren, na którym postawiono willę, należał do doktora Bojańskińskiego. W 1901 r. działka została zakupiona przez petersburskiego architekta Józefa Moszyńskiego. Willa była otoczona ozdobnym ogrodzeniem z neogotycką bramą i furtką.

Budowę budynku zakończono w 1903 r. Willa była otoczona ozdobnym ogrodzeniem z neogotycką bramą i furtką, które zostało rozebrane podczas poszerzania ulicy Kościuszki. W 1932 r. jego rodzina sprzedała willę felczerowi Maurycemu Freidlich - ławnikowi zarządu miasta. Aż do końca XX w. willa należała do jego spadkobierców. Po drugiej wojnie światowej, z której budynek wyszedł bez większych uszkodzeń, wyposażenie zostało rozszabrowane. Willa została wpisana do Rejestru Zabytków pod numerem 947 w dniu 01.06.2010r.

Zabytowa willa przy ul. Kościuszki 12 (d. Ogrodowej) należy do kompleksu budynków powstałych na przełomie XIX i XX w. wokół Zakładu Wodoleczniczego, tworzących dzielnicę letniskową na peryferiach ówczesnego miasta. Budynek reprezentuje typ architektury podmiejskiej o cechach eklektycznych z wyraźnym secesyjnym detalem, wyróżniając się wśród lokalnych obiektów z tego okresu. O unikatowym charakterze budynku z 1903 r. świadczy przede wszystkim wykorzystanie elementów secesji – niespotykane w skali lokalnej. W części parterowej, w części piętrowej ma okrągłą wieżyczkę zwieńczoną iglicowym dachem wspartym na ozdobnych konsolkach. Sprawia wrażenie skrzyżowania tradycyjnej willi włoskiej z romantycznym pałacem z wieżą, zdobnym w motywy modnej wówczas secesji, pojawiających się w fantazyjnie powyginanych balustradach. W wieży znalazł się spory zbiornik z wodą uzupełniany każdego ranka przez dozorcę. Obok willi stała oficyna z lokalami na wynajem (nieistniejąca) i komórki. Całość otaczało starannie zaprojektowane ogrodzenie z neogotycką bramą (dziś już nie istniejące). Ponadlokalnym walorem budynku jest nazwisko projektanta, a jednocześnie gospodarza willi Józefa Moszyńskiego, znanego architekta z Petersburga oraz związki domu z jego spadkobiercami: rodziną Jana Siwca, posła na Sejm RP oraz Ewą Partum, plastyczką znaną z dokonań w dziedzinie sztuk wizualnych.

Józef Łódzia Moszyński ur. się w 1860 r. Podobnie jak jego ojciec był architektem, absolwentem w Instytucie Inżynierów Cywilnych. Szkołę kończył ze srebrnym medalem. W Petersburgu pozostał już na zawsze. Robił karierę jako urzędnik i architekt zarazem. Początkowo pełnił funkcję szefa technicznego w departamencie spraw religijnych. W 1890 r. mianowano go kierownikiem budowy gmachu departamentu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Potem jako młodszy architekt pracował w petersburskim oddziale budowlanym. W Petersburgu związany był ze środowiskami Polonii, którą wspierał materialnie i której był aktywnym działaczem. Willę na obrzeżach Grodziska Maz., której nadał nazwę „Niespodzianka” budował nie dla siebie, ale dla

rodziny. Dla swojej matki, siostry, jej męża i dzieci. Sam mieszkał w Petersburgu. Własnej rodziny nie założył. Zarabiał tak świetnie, że utrzymywał wszystkich bliskich. Piętro zarezerwował Moszyński dla siebie. Miał tam stylowo umeblowany gabinet i sypialnię. Zajmował piętro w czasie przyjazdów do Warszawy. W trosce o jak najlepszy poziom wykonania elementów zaprojektowanej przez siebie willi Moszyński zamawiał je w wyspecjalizowanych firmach sztukatorskich, w sklepach z piecami czy galanterią metalową, szukając wykonawców polskich i zagranicznych. Kręcone metalowe schody w wieży zamontowała znana warszawska firma Drzewiecki i Jeziorański, posadzki z terakoty Dziewulski i Lange z Opoczna, zaś studnie głębinową wiercił "Rychłowski, Wehr i S-ka." Całość prac budowlanych prowadziła inna renomowana spółka warszawska: "Rogóyski Horn i Rupiewicz".

Realizacja ukończona została jeszcze przed końcem 1903 r. Architekt cieszył się podwarszawską willą przez całą dekadę. W początku 1914 r. rozchorował się na żołądek. Z Petersburga przyjechał do Warszawy, szukając pomocy u lekarzy w Grodzisku. Zmarł w lipcu 1914 r. i został pochowany na cmentarzu parafialnym. Jak głosi wieść rodzinna, drogę od kościoła do cmentarza car Mikołaj II kazał wyłożyć dywanami. Po śmierci architekta w willi zamieszkiwała jego siostra z córkami, a następnie rodzina Siwców. Ostatecznie rodzina sprzedała willę w 1932 r., przenosząc się do sąsiedniej oficyny. „Niespodziankę” kupił felczer Maurycy Freidlich, ławnik zarządu miasta, a po 1937 r. działacz prawicowego Obozu Zjednoczenia Narodowego (OZN). Z córką Freidlicha żonaty był Roman Wykusz. W czasie okupacji niemieckiej mieszkał tu z żoną i rodziną. Pod pseudonimem "Gustaw" był dowódcą 38. plutonu Ośrodka AK "Gąbka". Aż do końca XX w. willa należała do spadkobierców Maurycego Freidlicha. Wnuczką M. Freidlicha jest (żyjąca w Berlinie) Ewa Partum - ikona współczesnej polskiej sztuki konceptualnej.

Budynek dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony, jest murowany i wzniesiony na nieregularnym planie, składającym się z dwóch prostopadłościanów, leżącego i stojącego oraz cylindrycznej wieży.

Obie części kryte są dachami dwuspadowymi. Wieża jest stożkowa, ze świetlikami. W balustradach balkonów umieszczono motywy secesyjne. Budynek posiada dwie klatki schodowe. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 278,89 m², powierzchnia zabudowy – 237,5 m², natomiast kubatura: 1 513,5 m³.

Układ konstrukcyjny budynku jest ścianowy, mieszany. Konstrukcja nośna budynku jest wykonana z cegły ceramicznej pełnej (ściany nośne i działowe, ściany fundamentowe). Nadproża w ścianach zewnętrznych i wewnętrznych ceglane. Stropy w budynku posiadają zróżnicowaną konstrukcję tj.:

- w głównej części budynku stalowo betonowe, z płytami z żużlobetonu opartymi na belkach ze stalowych dwuteowników walcowanych,
 - nad piwnicą w postaci sklepień ceglanych odcinkowych, opartych na belkach ze stalowych dwuteowników walcowanych,
 - w wieży strop Kleina, z płytą ceglana opartą na belkach ze stalowych dwuteowników walcowanych.
- Bieg schodów do piwnicy ceglany, schody główne na poddasze i piętro drewniane, schody kręcone w wieży w konstrukcji stalowej z drewnianymi stopniami. Stolarka okienna i drzwiowa wewnętrzna i zewnętrzna jest drewniana.

Dach budynku dwuspadowy dla każdej bryły, w konstrukcji płatwiowo krokwiowej. Pokrycie dachu z papy na deskowaniu. Obróbki blacharskie z blachy stalowej ocynkowanej. Rynny i rury spustowe z blachy. Dach wieży w konstrukcji drewnianej, z ozdobnymi elementami okapu, kryty blachą.

Budynek praktycznie pozbawiony jest instalacji, widoczne ich elementy są zniszczone i nie spełniają swojej roli. Obecnie obiekt jest nieużytkowany i popada w ruinę. Budynek w ostatnich latach ucierpiał również wskutek pożaru.

W grudniu 2014 roku zewnętrznemu podmiotowi zlecono wykonanie ekspertyzy obiektu. Poszczególne elementy obiektu zostały ocenione w sposób następujący:

- fundamenty – stan zadowalający (występowanie średnich uszkodzeń i ubytków nie zagrażających bezpieczeństwu publicznemu – celowy jest częściowy remont kapitalny),
- izolacje przeciwwilgociowe – stan zły (wymagany kompleksowy, kapitalny remont ze względu na brak izolacji poziomej i pionowej ław fundamentowych, powodujące zawilgocenie ścian zewnętrznych),
- ściany zewnętrzne i wewnętrzne – stan zadowalający (celowy jest częściowy remont kapitalny – stwierdzono m. in. zawilgocenie ścian zewnętrznych w piwnicy, lokalne zawilgocenia i odparzenia tynku na elewacjach, lokalne zawilgocenie i korozję biologiczną tynku ścian w poziomie parteru budynku, erozję cokołów na elewacjach, lokalne zarysowania tynku, lokalne ubytki tynku i zwietrzliny powierzchniowe cegieł i zapraw na elewacjach, pęknięcia ścian i nadproży na elewacjach, ślady po pożarze),
- ściany działowe – stan zły (wymagany kompleksowy, kapitalny remont, ze względu na: zarysowania, lokalne zawilgocenie i korozję biologiczną tynku, ślady po pożarze, słabe dowiązania do istniejących ścian),
- nadproża – stan zadowalający (celowy jest częściowy remont kapitalny – stwierdzono zarysowania nadproży okiennych oraz pęknięcie nadproża okna balkonowego),
- stropy – zły stan stwierdzono w przypadku: stropu nad piwnicą (silna korozja dolnych półek belek stalowych oraz erozja cegieł i zaprawy odcinkowych sklepień ceglanych), stropu nad parterem i piętrem (silna korozja belek stalowych, erozja płyty żużlobetonowej, odparzony tynk z sufitu, silne skorodowanie podłóg drewnianych w miejscach zawilgocenia, widoczne ślady po pożarze) oraz podłogi wentylowanej na poziomie parteru (w miejscach dużego zawilgocenia: skorodowanie podłogi i zarwanie desek, brak otworów wentylacyjnych dla zwentylowania przestrzeni nad podłogą). Z kolei w przypadku podsufitki nad werandą stwierdzono stan zadowalający.
- schody – stan schodów stalowych prefabrykowanych określono jako zadowalający (lokalnie ubytki warstwy antykorozyjnej stalowych schodów kręconych), natomiast schodów drewnianych i ceglanych jako zły (korozja stopni ceglanych schodów piwnicznych, korozja drewna głównych schodów budynku, korozja stopni drewnianych schodów kręconych),
- balkony – stan techniczny określono jako zły (korozje krawędzi i zbrojeń płyt betonowych w obu balkonach, korozja płatowa dolnej półki w belce stalowej balkonu w elewacji południowej, korozja płatowa środkowa w belce stalowej balkonu w elewacji zachodniej),
- dach – stan techniczny określono jako zły (korozja elementów drewnianych więźby dochodząca do ok. 30%, uszkodzone miejsca w poszyciu dachowym lub jego brak w przypadku wieży, liczne żerowiska owadów, nieszczelne i skorodowane rynny i rury spustowe oraz obróbki blacharskie),
- stolarka – jej stan określono jako zły (stolarka okienna wypaczona, nieszczelna, z licznymi ubytkami drewna i szklenia).

W ramach ekspertyzy wskazano następujące wytyczne remontowo-budowlane, które należy uwzględnić przy przebudowie obiektu i jego adaptacji na potrzeby kulturalne:

a) Należy usunąć źródła zawilgocenia ścian piwnic wykonując skuteczną izolację poziomą i pionową. Izolacja pionowa - należy odkopać ściany fundamentowe budynku, osuszyć ściany, oczyścić dolne spoiny ze zwietrzałej zaprawy i na całej wysokości wykonać obrutkę i tynk z zaprawy cementowej z dodatkiem wodoszczelnym. Na tynku wykonać pionową bitumiczną izolację przeciwwilgociową. Izolacja pozioma - może być wykonana metodą iniekcji ciśnieniowej muru ceglanego np. systemem firmy Deitermann. Grunt zasypowy wykopu zagęścić do $\text{Is} > 0,97$.

- b) Należy wykonać nową posadzkę betonową w piwnicy.
- c) W piwnicy należy zapewnić prawidłową wentylację pomieszczeń.
- d) Należy rozebrać istniejące ścianki działowe i wykonać nowe (w nowej lokalizacji dostosowanej do funkcji obiektu po remoncie) w konstrukcji murowanej z bloczków silikatowych lub cegły pełnej gr.12cm.
- e) Ze względu na znaczną korozję dolnych pótek belek oraz erozję cegieł i zaprawy odcinkowych sklepień ceglanych strop nad piwnicą należy wymienić.
- f) Ze względu na zły stan techniczny stropy stalowo betonowe w budynku należy wymienić. Autorzy ekspertyzy proponują wykonanie stropów WPS na belkach stalowych lub stropów gęstożebrowych Teriva I gr.24cm, z dodatkowymi wieńcami w poziomie stropów usztywniającymi istniejące ściany budynku.
- g) W przypadku chęci otwarcia kondygnacji parteru budynku, możliwe jest usunięcie wewnętrznych ścian nośnych i wykonanie stropu płytowego żelbetowego opartego na słupie środkowym i słupach ukrytych w ścianach zewnętrznych. Wieżbę dachową budynku w celu ograniczenia ilości słupków podpierających w poziomie poddasza można wykonać w konstrukcji mieszanej, z płatwiami i słupkami stalowymi (rozstaw słupków co 5,0m) i krokiewkami drewnianymi.
- h) Skorodowaną podłogę wentylowaną w poziomie parteru należy wymienić na nową, nie wentylowaną z podsypką z pospółki.
- i) Uszkodzone (zarysowane i pęknięte) nadproża ceglane należy wzmocnić poprzez osadzenie kątowników stalowych 150x150x12 po obu stronach nadproża i wklejenie przez ramiona tych kątowników śrub uniemożliwiających ich ruchy. Dolne półki profili osadzać w ścianie (w bruździe) na ~30cm. Docisk do profili powinna przenosić zaprawa cementowa ubijana.
- j) Wzmocnienia zarysowanych ścian należy wykonać poprzez zastosowanie wklejanych prętów HeliBar O8, oraz iniekcję rys pod ciśnieniem mineralnym materiałem iniekcyjnym np. Centricrete MV.
- k) Drewnianą klatkę schodową oraz schody zejściowe do piwnicy należy rozebrać, i odtworzyć w konstrukcji żelbetowej.
- l) Należy rozebrać stare, i wykonać nowe balkony w elewacji południowej i zachodniej. Na balkonie należy wykonać nowe balustrady. Możliwe jest dostosowanie istniejących do obecnych przepisów budowlanych.
- m) Luźny i odspojony tynk ze ścian oraz cokołów należy usunąć, zastępując go nowym. W miejscach zagrzybienia i korozji biologicznej należy skuć tynk, zaimpregnować mur środkiem przeciwwgrzybicznym np. IZOCHAN grzybostop, a następnie wykonać nowy tynk cementowo - wapienny.
- n) Ze względu na nie spełnianie przez ściany zewnętrzne wymagań w zakresie ochrony cieplnej budynku, należy wykonać ich termomodernizację.
- o) Konstrukcja dachu budynku i wieży wraz z pokryciem wymaga wymiany. Nowy dach należy wykonać w formie zewnętrznej nawiązującej do dachu istniejącego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na odtworzenie istniejących detali architektonicznych.
- p) Wraz z wymianą dachu należy wykonać nowe obróbki blacharskie wraz z rynnami i rurami spustowymi.

Ze względu na zły stan techniczny więźby dachowej, stropów i wysokie zużycie techniczne, na przełomie 2015 i 2016 roku dokonano prac zabezpieczających budynek polegających na:

- podparciu istniejących belek stalowych stropu odcinkowego nad piwnicą kantówkami drewnianymi;

- rozbiórce skorodowanej podłogi drewnianej na gruncie w poziomie parteru w wyznaczonych obszarach;
- podparciu w wyznaczonych oknach pękniętych nadproży kantówkami drewnianymi;
- podparciu w wyznaczonych obszarach istniejących belek stalowych stropu nad parterem kantówkami drewnianymi;
- podparciu w wyznaczonych obszarach na poddaszu istniejącej konstrukcji więźby dachowej kantówkami drewnianymi;
- wymianie skorodowanych desek pokrycia dachu i zastąpienie ich płytami;
- rozbiórce drewnianych schodów prowadzących z parteru do piwnicy, zabezpieczenie powstałego otworu płytami;
- skuciu odparzonego tynku ze stropu nad parterem;
- rozbiórce wszystkich kominów poniżej poziomu istniejącej połaci dachowej i zabudowa kanałów płytami;
- usunięciu skorodowanych i uszkodzonych rynien oraz rur spustowych;
- usunięciu luźnych elementów pokrycia z daszku nad wejściem do budynku;
- rozbiórce luźnych elementów dachu wieży;
- zabezpieczeniu pozostałego pokrycia dachów budynku części niższej i wyższej podwójną plandeką;
- zabezpieczeniu deskami wejścia na balkony i wejść na parterze i piętrze;
- zabezpieczeniu deskami otworów okiennych przed dostępem osób postronnych.

Przywrócenie użytkowania Willi „Niespodzianka” może nastąpić tylko w wyniku kapitalnego remontu oraz przebudowy. Przebudowa powinna uwzględnić wygospodarowanie zaplecza sanitarnego i socjalnego w poziomie parteru i piętra, a także zmianę lokalizacji schodów na piętro w celu poprawy możliwości wykorzystania kondygnacji parteru i doświetlenie sal na wyższej kondygnacji poprzez okna dachowe. Willa „Niespodzianka” stanowiąca jeden z najpiękniejszych zabytków Grodziska Mazowieckiego i interesujące zastosowanie stylu secesyjnego w architekturze, bez wykorzystania na potrzeby kultury i kapitalnego remontu, w niedługim czasie może odejść w zupełne zapomnienie. Dalsze zwlekanie z przeprowadzeniem prac remontowych na terenie obiektu może przyczynić się w niedalekiej perspektywie do wyburzenia tego unikatowego zabytku na terenie miasta. Wraz z nim zniknie również historia osób związanych z Willą. W związku z dużą liczbą wielkich artystów związanych historycznie z Grodziskiem Mazowieckim, Willa „Niespodzianka” może stać się kolejnym obiektem promującym ich twórczość, a zarazem uzupełnić przestrzeń kulturalną na terenie powiatu grodziskiego w zakresie warsztatów artystycznych.

4.3 Komplementarność projektu z istniejącą infrastrukturą i innymi projektami

Przedmiotowy projekt zakładający adaptację dwóch historycznych obiektów zabytkowych na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki będzie komplementarny z kilkoma innymi przedsięwzięciami zrealizowanymi w przeszłości na terenie gminy:

- **Budowa wielofunkcyjnego budynku dla potrzeb kultury w Grodzisku Mazowieckim** (projekt dofinansowany ze środków EFRR) – w wyniku projektu w centrum miasta powstał nowoczesny 3-kondygnacyjny budynek, w którym znajdują się między innymi: sala kinowo - koncertowa ze sceną i garderobą, biblioteka, siedziba lokalnego radia i gazety oraz sale tematyczne ognisk artystycznych. Przedmiotowy projekt będzie komplementarny do efektów tego projektu poprzez dalsze uzupełnienie oferty kulturalno-edukacyjnej (głównie działania z zakresu twórczości plastycznego oraz edukacji regionalnej i historycznej).

- **Śladami Józefa Chełmońskiego** – w 2006 roku odsłonięto pomnik wybitnego polskiego malarza związanego z ziemią grodziską. Przedmiotowy projekt poszerzy pamięć o Józefie Chełmońskim dzięki promocji jego twórczości w dworku w Adamowiczu należącym w przeszłości do jego rodziny, a także wykorzystywaniu inspiracji twórczych w ramach Centrum Edukacji Plastycznej w Willi „Niespodzianka”. Obecnie trwają również przygotowania do budowy zielonego szlaku Śladami Józefa Chełmońskiego.

- **Grodziska Galeria Uliczna** - otwarta w lipcu 2008 r. uliczna galeria prac wybitnego polskiego malarza Józefa Chełmońskiego, związanego z ziemią grodziską została sfinansowana ze środków własnych Gminy. Na budynkach śródmiejskiego deptaka umieszczono reprodukcje 11 obrazów artysty. Wartość projektu wyniosła ok. 30 000,00 zł. Przedmiotowy projekt będzie komplementarny w zakresie promocji twórczości Józefa Chełmońskiego.

- **Pracownie komputerowe dla szkół** (projekt dofinansowany ze środków EFS) – sześć szkół podstawowych i trzy gimnazja z terenu Gminy zostało wyposażone w nowoczesny sprzęt do pracowni komputerowych. Każda ze szkół otrzymała po 10 stanowisk komputerowych wraz z oprogramowaniem podstawowym, serwer dla pracowni wraz z systemem sieciowym, drukarkę sieciową, skaner, wideoprojektor, komputer przenośny, urządzenia sieciowe i oprogramowanie edukacyjne. Przedmiotowy projekt będzie komplementarny dla zakładanej oferty kulturalnej Willi „Niespodzianka”, która obejmować będzie m. in. projektowanie komputerowe, 3D i 2D dla dzieci i młodzieży, fotografię cyfrową i warsztaty filmów animowanych – dzieci i młodzież będą mogły rozwijać swoje zainteresowanie w tym temacie zarówno w ramach Willi „Niespodzianka”, jak i szkół.

- **Rewitalizacja wielofunkcyjnych obszarów centrum Grodzisk Mazowieckiego, Etap I – Tereny zielone i zabytki miasta** (projekt dofinansowany ze środków EFRR) - Projekt miał charakter kompleksowy, składał się z trzech zadań inwestycyjnych:

- Rewaloryzacji Parku imienia hr. Skarbków przy ulicy Bartniaka w Grodzisku Mazowieckim,
- Rewaloryzacji i adaptacji na cele rekreacyjno-sportowe terenu Stawów Goliana wraz z ulicami dojazdowymi w Grodzisku Mazowieckim,
- Rewaloryzacji zabytkowej Willi Radogoszcz w Grodzisku Mazowieckim połączonej z adaptacją obiektu na potrzeby galerii etnograficznej. Przedmiotowy projekt będzie komplementarny dzięki rewaloryzacji kolejnego zabytkowego obiektu na terenie miasta – Willi „Niespodzianka”, tym samym nastąpi dalsza poprawa wizerunku i estetyki miasta Grodzisk Mazowiecki.

- **Rozbudowa bazy turystycznej w gminie Grodzisk Mazowiecki** (projekt dofinansowany ze środków EFRR) – w ramach projektu wyposażono wypożyczalnię rowerów i powołano zewnętrznego operatora systemu bezobsługowej wypożyczalni rowerów, wykonano audio przewodnik turystyczny, a także

oznakowano obszary i atrakcje turystyczne na trasach rowerowych. Przedmiotowy projekt będzie komplementarny do wykonanej rozbudowy bazy turystycznej dzięki oznaczeniu Dworku Rodziny Chełmońskich w Adamowiźnie na trasie rowerowej. Tym samym, odrestaurowany obiekt zaraz po oddaniu użytkowaniu będzie włączony do tras turystycznych na terenie gminy i stanie się bardzo szybko jedną z głównych atrakcji turystycznych gminy.

Projekt będzie komplementarny do dotychczasowych działań Gminy Grodzisk Mazowiecki w zakresie ochrony zabytków i nadawania im nowych funkcjonalności, a także rewitalizacji miasta. Zrewaloryzowane: Dworek Rodziny Chełmońskich oraz Willa „Niespodzianka” uzupełnią użytkowane obecnie na terenie gminy zabytki: Dwór Skarbków, Dworzec kolei warszawsko-wiedeńskiej, budynek dworca kolejowego i Willę Radogoszcz, poprawiając atrakcyjność turystyczną i estetykę gminy Grodzisk Mazowiecki.

4.4 Prezentacja projektu

Przedmiotowy projekt zakłada dostosowanie istniejących obiektów zabytkowych na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki: Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym parkiem w Adamowiźnie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim do pełnienia funkcji kulturalnych i wzrostu ich atrakcyjności turystycznej.

W zakres prac dotyczących Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym parkiem w Adamowiźnie wejdą:

- roboty budowlane,
- roboty w zakresie instalacji elektrycznych,
- roboty w zakresie instalacji wodno-kanalizacyjnych,
- roboty w zakresie instalacji wentylacji,
- roboty w zakresie systemów teletechnicznych wewnętrznych,
- zakup i montaż wyposażenia obiektu (umeblowanie),
- wykonanie przyłącza wodno-kanalizacyjnego dla zabytkowego parku,
- prace na terenie zabytkowego parku w zakresie sieci elektroenergetycznych, sieci teletechnicznych i oświetlenia,
- roboty drogowe na terenie zabytkowego parku,
- wykonanie mostka i kładki na terenie zabytkowego parku,
- umocnienie brzegów rzeki w rejonie zabytkowego parku,
- prace w zakresie gospodarki drzewostanem i nasadzeń zieleni na terenie zabytkowego parku,
- digitalizacja i bezpłatne udostępnienie zasobów związanych z dziedzictwem kulturowym Adamowizny i twórczością/historią Józefa Chełmońskiego i jego rodziny,
- nadzór inwestorski,
- przygotowanie tablicy informacyjnej.

Poza projektem, sfinansowane ze środków własnych Gminy Grodzisk Mazowiecki zrealizowane dla obiektu będą również: prace w zakresie sieci kanalizacyjnych i wodociągowych na terenie parku i w jego okolicy, pielęgnacja zieleni w ramach parku oraz budowa budynku zaplecza o funkcjonalności magazynowo - wystawienniczej, wspomagającym prowadzenie oferty kulturalnej na terenie Dworku (roboty budowlane, instalacje elektrycznej, instalacje wodno-kanalizacyjne, ogrzewanie, systemy teletechniczne wewnętrzne, przykanalik, wyposażenie). Koszt ww. prac to ok. 1,3 mln zł netto + VAT. Prace wyłączono z projektu z uwagi na ich potencjalną nie kwalifikowalność w ramach Działania 5.3 RPO WM.

W zakres prac dotyczących Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim wejdą:

- roboty budowlane,

- roboty w zakresie instalacji wewnętrznych,
- roboty w zakresie instalacji zewnętrznych,
- roboty w zakresie instalacji elektrycznych i teletechnicznych wewnętrznych,
- roboty w zakresie instalacji elektrycznych i teletechnicznych zewnętrznych.
- zakup i montaż wyposażenia obiektu (piec ceramiczny, aparaty cyfrowe z akcesoriami, kamera cyfrowa z akcesoriami, stół do sitodruku, meble, zestawy komputerowe, fortepian akustyczny z ławą, nagłośnienie i oświetlenie Sali, krzesła dla widowni, stoły z krzesłami, gabloty ekspozycyjne, zestawy szuflad do ekspozycjonowania prac, system ekspozycyjno-oświetleniowy, 3 kioski multimedialne),
- digitalizacja i bezpłatne udostępnienie zasobów związanych z dziedzictwem kulturowym Willi „Niespodzianka” i artystów związanych z Grodziskiem Mazowieckim,
- nadzór inwestorski,
- przygotowanie tablicy informacyjnej.

Poza projektem, sfinansowane ze środków własnych Gminy Grodzisk Mazowiecki będą roboty drogowe na terenie działki, na której znajduje się obiekt (zjazdu, utwardzenia), które umożliwią łatwy dojazd do Willi i możliwość zatrzymywania się obok obiektu samochodów osobowych, a także łatwy dostęp dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Koszt tych prac wyniesie ok. 515 tys. zł netto + VAT. Prace wyłączono z projektu z uwagi na ich potencjalną nie kwalifikowalność w ramach Działania 5.3 RPO WM.

Szczegółowo wybrany wariant przedsięwzięcia został opisany w kolejnym rozdziale.

W zakresie wymagającym uzyskania decyzji administracyjnych, przedmiotowy projekt posiada:

- przygotowane studium wykonalności,
- projekty budowlane i kosztorysy inwestorskie dotyczące Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiznie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim.
- ostateczne pozwolenie na budowę dla zamierzenia inwestycyjnego „Rewaloryzacja i zagospodarowanie na cele kulturalno-edukacyjne i turystyczne zabytkowego dworku Rodziny Chełmońskich wraz z parkiem” wydane Decyzją nr 1182/13 z dn. 23.09.2013 r. przez Starostę Grodzkiego (pozwolenie oprócz zakresu prac projektowych dot. Dworku Rodziny Chełmońskich obejmuje również budowę budynku zaplecza oraz budowę śmietnika),
- Decyzja nr 992/2013 z dn. 2 września 2013 Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zezwalająca na realizację prac budowlanych przy budynku Dworku (wraz ze zmianą przeznaczenia obiektu na cele kulturalno-edukacyjne i turystyczne) oraz na terenie parku.

Planowany termin pozyskania pozwolenia na budowę dotyczącego inwestycji w zakresie Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, to czerwiec 2016.

Całkowity koszt inwestycji (uwzględniający również przygotowanie studium wykonalności) wyniesie 6 110 853,77 zł. Koszt mieści się w zakładanym limicie 5 mln EUR dla projektów, które mogą uzyskać dofinansowanie w ramach Działania 5.3 Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. W świetle art. 100 Rozporządzenia nr 1303/2013 przedmiotowego projektu nie należy uznać za duży projekt. Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi w rozdziale 11. studium wykonalności, planowane dofinansowanie dla projektu nie będzie stanowić pomocy publicznej, o której mowa w art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu UE (Dz. Urz. UE 2008 C 115/47).

Na podstawie wyników analizy finansowej (rozdz. 6. Studium) oraz analizy dot. pomocy publicznej, stwierdza się, że projekt nie należy do żadnej kategorii projektów generujących dochód (określonych na podstawie przesłanek wskazanych w art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013).

5. ANALIZA WYKONALNOŚCI, ANALIZA POPYTU I ANALIZA OPCJI

5.1 Analiza popytu

5.1.1 Zdefiniowanie obszaru objętego analizą popytu

Potencjalny popyt na efekty związane z przedmiotowym projektem należy rozpatrywać pod kątem obszaru powiatu grodziskiego oraz województwa mazowieckiego, ze względu na turystyczny charakter zabytków objętych projektem. Do obszaru objętego analizą popytu wejść:

- mieszkańcy gminy Grodzisk Mazowiecki,
- mieszkańcy pozostałych gmin powiatu grodziskiego,
- mieszkańcy województwa mazowieckiego.

W szczególności rozpatrywane będą również następujące grupy mieszkańców gminy Grodzisk Mazowiecki:

- uczniowie uczęszczający do Szkoły Podstawowej w Adamowiźnie,
- uczestnicy wydarzeń kulturalnych organizowanych w Willi Radogoszcz w Grodzisku Mazowieckim, jako obiektu wzorcowego pod kątem popytu na ofertę kulturalną realizowaną przez Ośrodek Kultury w Grodzisku Mazowieckim (popyt szerzej omówiono w ramach części studium – „5.1.2 Popyt bieżący”,
- turyści w województwie mazowieckim.

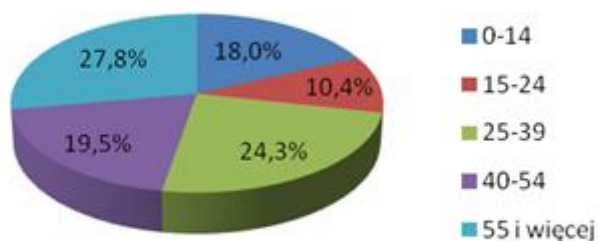
Wszystkie grupy docelowe należy rozpatrywać wyłącznie pod kątem przyszłego popytu. Na obecną chwilę, zarówno Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, jak również Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiźnie, nie są obiektami wykorzystywanymi na potrzeby kulturalne. Obiekty ze względu na swój zabytkowy charakter są w prawdzie elementami tras turystycznych i są oglądane z zewnątrz, jednak nie istnieją żadne statystyki, pozwalające określić, jaka liczba osób te obiekty ogląda. Tym samym jako popyt bieżący należy przyjąć wartość 0.

Poniżej uszczegółowione zostały poszczególne grupy odbiorców.

1/ Mieszkańcy gminy Grodzisk Mazowiecki

Zakłada się, że mieszkańcy gminy Grodzisk Mazowiecki w szczególności będą zainteresowani odwiedzeniem udostępnionych na terenie gminy obiektów zabytkowych: Willi „Niespodzianka” oraz Dworku Chełmońskich w Adamowiźnie. W gminie Grodzisk Mazowiecki na koniec 2014 r. zameldowanych było 44 718 mieszkańców. Osoby w wieku 55 lat i więcej stanowiły 27,8% (12,4 tys.) ogółu ludności gminy, a w wieku 25-39 lat -24,3% (10,8 tys.). Grupa wiekowa 40-54 lata była reprezentowana przez 8,7 tys. osób czyli 19,5% ogółu mieszkańców gminy. Najmniej liczne grupy 0-14 lat oraz 15-24 lata stanowiły odpowiednio 18% (8,0 tys.) i 10,4% (4,6 tys.).

Rys. 4 Struktura ludności wg wieku w gminie Grodzisk Mazowiecki w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2/ Mieszkańcy pozostałych gmin powiatu grodziskiego

Z oferty kulturalnej oferowanych w ramach cennych historycznie zabytków mogą również potencjalnie korzystać mieszkańcy innych gmin powiatu grodziskiego. Teren powiatu grodziskiego z wyłączeniem gminy Grodzisk Mazowiecki w 2014 r. zamieszkiwało 44,9 tys. osób, a struktura ludności według wieku przedstawiała się podobnie jak w województwie. Osoby z przedziału wiekowego 55 lat i więcej stanowiły 29,3% (13,1 tys.) ogółu ludności powiatu, a z przedziału 25-39 lat -22,3% (10 tys.). Kolejna grupa osób z przedziału wiekowego 40-54 lata stanowiła 20,2% (9 tys.). Osoby w wieku 0-14 lat stanowiły 16,6% (7,4 tys.), a w wieku 15-24 lata – 11,6% (5,2 tys.).

3/ Mieszkańcy województwa mazowieckiego

Znaczenie turystyczne zabytków będących przedmiotem projektu powoduje, że zainteresowani ich odwiedzeniem mogą być również pozostali mieszkańcy województwa mazowieckiego. Województwo mazowieckie w 2014 r. zamieszkiwało ponad 5,3 mln osób z czego najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej – 1,6 mln czyli 30% ogółu ludności województwa. Kolejnymi grupami pod względem liczebności były osoby w wieku 25-39 lat, które stanowiły 24,5% (1,3 mln) oraz osoby w wieku 40-54 lata - -18,8% (ponad 1 mln). Najmniej licznymi grupami były osoby w wieku 0-14 lat oraz 15-24, które stanowiły odpowiednio 15,6% (833,3 tys.) oraz 11,1% (589,6 tys.).

4/ Turyści w województwie mazowieckim

Zabytki położone na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki ze względu na swoją historię i unikatowość mają wysoki potencjał turystyczny także pośród innych turystów.

Województwo mazowieckie w 2014 r. odwiedziło 3867,2 tys. turystów z czego 30,1 % (1164,8 tys.) stanowili turyści zagraniczni. Najwięcej polskich turystów przyjeżdża na Mazowsze ze Śląska, Małopolski, Pomorza, Dolnego Śląska oraz z samego Mazowsza. Pięć wymienionych wyżej regionów wysyła blisko połowę wszystkich turystów odwiedzających województwo. Poza wymienionymi, udziały w przyjazdach po ok. 5% mają województwa: łódzkie, wielkopolskie, lubelskie i

zachodniopomorskie. Rola pozostałych województw w emisji ruchu turystycznego na Mazowsze jest minimalna.

5/ Uczniowie i przedszkolacy uczęszczający do Szkoły Podstawowej w Adamowiźnie

W ramach Szkoły Podstawowej w Adamowiźnie oprócz klas I-VI SP funkcjonuje zerówka. Biorąc pod uwagę ostatnie lata, liczby uczniów przedstawiały się w sposób następujący:

Tab. 4 Liczba uczniów klas I-VI i zerówki w ramach Szkoły Podstawowej w Adamowiźnie w latach 2012-2016

Rok szkolny	I-VI SP	zerówka	razem
2012/13	311	48	359
2013/14	329	78	407
2014/15	388	96	483
2015/16	443	69	512

Źródło: opracowanie własne

W przypadku uczniów Szkoły Podstawowej w Adamowiźnie widać wzrost ich liczby w ostatnich latach. Spadek liczby uczniów zerówki wynika częściowo z reformy oświaty. Nie zmienia to jednak faktu, że globalnie liczba dzieci uczęszczających do placówki w Izdebnie Kościelnym każdego roku rośnie – we wrześniu 2015 roku pierwszy dzwonek usłyszało aż o ok. 42,6% więcej uczniów niż w roku 2012.

5.1.2 Popyt bieżący

Jak już wskazano w poprzedniej części, zarówno w ramach Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, jak również Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiźnie, nie jest prowadzona działalność kulturalna. Ponadto obydwa obiekty na chwilę obecną nie są obiektami użyteczności publicznej. Tym samym, popyt bieżący dla obydwu obiektów zabytkowych wynosi 0.

W ramach bieżącego popytu warto jednak przytoczyć statystyki dot. frekwencji uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych realizowanych w Willi Radogoszcz, administrowanej przez Ośrodek Kultury w Grodzisku Mazowieckim, której ze względu na zabytkowy charakter również nadano jakiś czas temu funkcje kulturalne. Biorąc pod uwagę tę analogię, a także fakt, iż znajduje się ona na terenie Grodziska Mazowieckiego, bieżący popyt na ofertę Willi Radogoszcz stanowić będzie jedną z podstaw oszacowania prognozowanego popytu na ofertę kulturalną realizowaną w ramach Dworku Rodziny Chełmońskich w Adamowiźnie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim.

Popyt na ofertę kulturalną Willi Radogoszcz można rozpatrywać od 2013 roku, kiedy nastąpiło jej otwarcie po rewaloryzacji na potrzeby mieszkańców. W pierwszym roku funkcjonowania liczba odwiedzin wyniosła 4 061 osób, w 2014 – 4 543, natomiast w 2015 – 4 766. Jeśli przeanalizować rodzaje uczestnictwa w 2015 roku, to:

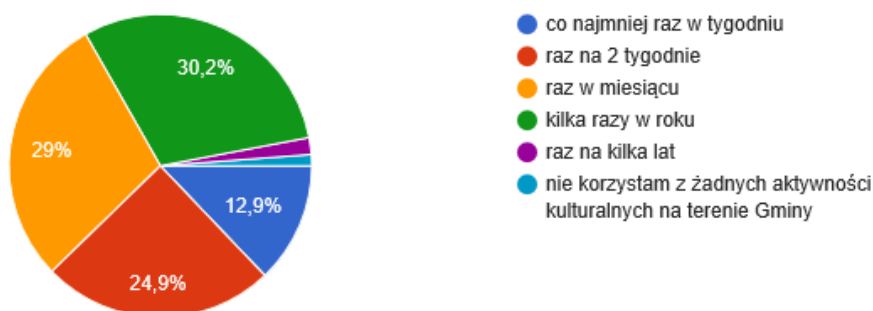
- najwięcej odwiedzających miały wystawy i wernisaże (1 560 osób) oraz lekcje dla szkół (1 320 osób),
- w 11 koncertach wzięło udział 495 osób, w 9 spektaklach – 281 os.,
- 480 osób wzięło w sumie udział w 30 seriach warsztatów rękodzielniczych, a 180 w 9 seriach warsztatów rękodzielniczych,
- 80 osób uczestniczyło w konkursie recytatorskim, a 370 w Nocy Muzeów na terenie Willi Radogoszcz.

5.1.3 Popyt prognozowany

Celem określenia przyszłego popytu na ofertę kulturalną Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiznie oraz Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, przeprowadzono badania określające społeczne zapotrzebowanie na tego typu ofertę. W tym celu zrealizowano badanie ankietowe (poprzez stronę internetową i papierowe kwestionariusze) pośród osób odwiedzających istniejące placówki kulturalne na terenie powiatu grodziskiego, m. in. Ośrodek Kultury w Grodzisku Mazowieckim czy Bibliotekę Publiczną w Grodzisku Mazowieckim. Ankietę wypełniło w sumie ponad 330 osób – ponad 63% osób stanowili mieszkańcy Grodzisk Mazowieckiego, ponad 8% - Adamowizny, a 13,5% - mieszkańcy innych miejscowości z gminy Grodzisk Mazowiecki. W ankiecie w mniejszej skali wzięli udział również mieszkańcy innych miejscowości z terenu powiatu grodziskiego oraz osoby zamieszkujące inne obszary woj. mazowieckiego. Największą grupę respondentów stanowiły osoby od 31-tego do 45-tego roku życia (46,7%), liczne grupy stanowiące po ok. 15% tworzyli też osoby w wieku: od 45-tego do 60-tego roku życia, od 25-tego do 30-tego roku życia i od 25-tego do 30-tego roku życia. Ok. 32% ankietowanych stanowili pracownicy biurowi, w dalszej kolejności ankietę najczęściej wypełniali uczniowie i studenci (13,8%), urzędnicy (10,5%) oraz osoby wykonujący inne zawody (25%). Odpowiedzi na pytania ankietowe udzielili również: rolnicy, pracownicy usługowi, nauczyciele, pracownicy fizyczni oraz emeryci/renciści. Pośród ankietowanych najwięcej osób miało wykształcenie wyższe (72,8%), natomiast w dalszej kolejności średnie (22,8 %). Niewielkie grupy ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i zawodowym.

Mieszkańcy powiatu grodziskiego i okolic pytani, **z jakich działań kulturalnych korzystają najczęściej na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki**, wskazywali głównie na seanse filmowe Kina w Grodzisku Mazowieckim (ok. 82%). Dość licznie wskazywano również na: cykliczne imprezy plenerowe (57,5%), wypożyczanie książek/korzystanie z czytelni (51,2%), koncerty w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim (46,4%) czy spektakle w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim (37,7%). Respondenci wymieniali również: udział w zajęciach i warsztatach artystycznych w CK w Grodzisku Mazowieckim i udział w wystawach Willi Radogoszcz.

Rys. 5 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak często korzysta Pan/Pani z działań kulturalnych na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki?”, zadanych w ramach ankiety mieszkańcom powiatu grodziskiego i okolic

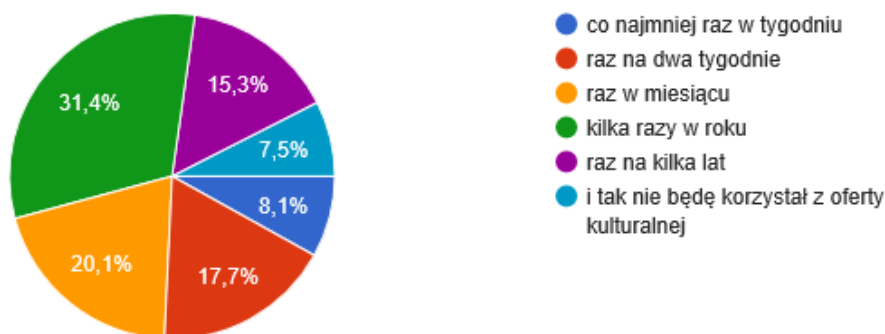

Źródło: opracowanie własne

Ankietowani z działań kulturalnych na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki korzystają zwykle **kilka razy w roku** (30,2%), raz w miesiącu (29%) bądź raz na dwa tygodnie (25%). Około 13% osób korzysta z działań kulturalnych co najmniej raz w tygodniu, natomiast 3% - raz na kilka lat bądź wcale.

Mieszkańcom powiatu grodziskiego najbardziej na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki brakuje plenerowych pokazów filmowych (53,6% ankietowanych wskazało na tę aktywność), koncertów (44,6%), kursów/warsztatów plastycznych, muzycznych i tanecznych (31,4%), ścieżek edukacyjnych i historycznych (30,8%) oraz działań z zakresu popularyzacji kultury i tradycji ludowych. Wielu mieszkańców powiatu grodziskiego wskazywało również na wystawy i rekonstrukcje historyczne, a także spektakle.

Rys. 6 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak bardzo nowa oferta kulturalna Willi Niespodzianka w postaci Centrum Edukacji Plastycznej wpłynęłaby na Pana/Pani uczestnictwo w kulturze? Jak często odwiedzałby Pan/Pani Willę?”, zadanych w ramach ankiety mieszkańcom powiatu grodziskiego i okolic

Źródło: opracowanie własne

Pomimo że obecnie **Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim** nie jest wykorzystywana na potrzeby kultury, a ze względu na swój katastrofalny stan techniczny w ogóle użytkowana, prawie 92% respondentów stwierdziło, że będzie odwiedzać ten obiekt jako oddane do

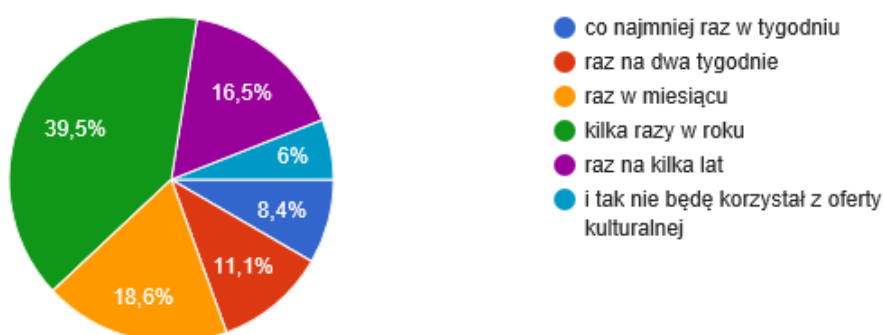
użytku Centrum Edukacji Plastycznej. Około 16,6% osób z tej grupy odwiedzałoby obiekt raz na kilka lat, natomiast pozostali wyrazili chęć uczestnictwa w ofercie Willi Niespodzianka co najmniej kilka razy w roku. Co ważne, blisko co czwarta ankietowana osoba jest gotowa odwiedzać te nowe miejsce kulturalne co najmniej raz na 2 tygodnie.

Pośród osób zainteresowanych korzystaniem z działań kulturalnych w Willi „Niespodzianka”, największym zainteresowaniem wg ankiety powinny się cieszyć:

- warsztaty z zakresu projektowania graficznego/komputerowego (ponad 46% respondentów),
- warsztaty z zakresu filmów animowanych (39,8%),
- galeria sztuki (38,6%),
- warsztaty graficzne (37,7%),
- sala historyczna z czytelnią (30,5%),
- warsztaty rzeźbiarskie (29,6%),
- kioski multimedialne (26,3%).

Również nie wykorzystywany na potrzeby kulturalne **Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiznie**, po dostosowaniu do działalności kulturalnej będzie się cieszyć zainteresowaniem ze strony mieszkańców powiatu grodziskiego.

Rys. 7 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak bardzo nowa oferta kulturalna Dworku Rodziny Chełmońskich w postaci ośrodka promocji twórczości Józefa Chełmońskiego oraz dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Adamowizny i okolic wpłynęłaby na Pana/Pani uczestnictwo w kulturze? Jak często odwiedzałby Pan/Pani Dworek i jego otoczenie parkowe?”, zadanych w ramach ankiety mieszkańcom powiatu grodziskiego i okolic

Źródło: opracowanie własne

Mimo że w ankiecie brali w dużej mierze mieszkańcy Grodzisk Mazowieckiego, czyli spoza miejscowości, w której położony jest Dworek wraz z parkiem (Adamowizna), ok. 94% respondentów jest gotowych odwiedzać to miejsce (po jego przystosowaniu do działalności kulturalnej) co najmniej raz na kilka lat, a blisko 77% - co najmniej kilka razy w roku. Blisko co piąty z ankietowanych jest gotów odwiedzać Adamowiznę co najmniej raz na 2 tygodnie.

Osoby zainteresowane ofertą kulturalną Dworku Rodziny Chełmońskich, wg ankiety najchętniej będą korzystać z:

- spacerów po zabytkowym parku/ścieżkach edukacyjnych poświęconych Józefowi Chełmońskiemu (74,3%),
- zwiedzania Dworku (70,7%),
- koncertów (59,6%),
- plenerowych projekcji filmowych (52,4%),
- warsztatów kuchni regionalnej (49,4%),
- udziału w lokalnych tradycjach/obrzędach ludowych (37,1%),
- warsztatów z edukacji regionalnej dla dzieci (36,2%),
- warsztatów artystycznych związanych z kulturą ludową (35%),
- plenerach malarskich (32%).

W ramach ankiety, ponad 53% respondentów wskazało, że zdecydowanie skorzystałoby z portalu internetowego, poświęconego dziedzictwu kulturowemu gminy Grodzisk Mazowiecki (gromadzącego zdigitalizowane zbiory), natomiast kolejne 35% raczej również by z takiego portalu skorzystało.

W oparciu o rezultaty badań należy stwierdzić, że nowa oferta kulturalna, która zostanie zaproponowana w ramach Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim oraz Dworku Rodziny Chełmońskich w Adamowiznie, może wydatnie zwiększyć poziom uczestnictwa na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki i powiatu grodziskiego. Aby oszacować popyt na oferty kulturalne obydwu obiektów, oprócz powyższego badania wykorzystano statystyki odwiedzin obiektu o podobnej charakterystyce – Willi Radogoszcz w Grodzisku Mazowieckim.

W przypadku oferty Willi „Niespodzianka”, z uwagi na planowane wykorzystanie jako ośrodka edukacji artystycznej, szacuje się, że rocznie, podobnie jak w Willi Radogoszcz, z warsztatów (graficznych, rzeźbiarskich czy filmowych) może skorzystać ok. 500 osób, natomiast ze sporadycznie organizowanych tu koncertów i spektakli (ok. 2 wydarzeń tego typu w miesiącu), na podstawie statystyk Willi Radogoszcz, może korzystać rocznie kolejne 500 osób. Tym samym spodziewany jest udział ok. 1 000 osób w działaniach kulturalnych realizowanych na terenie Willi „Niespodzianka”.

Dworek Rodziny Chełmońskich w Adamowiznie, ze względu na swój unikatowy charakter na obszarze całego powiatu, może cechować się innymi grupami docelowymi. W pierwszym roku funkcjonowania z pewnością Dworek, a przynajmniej odnowiony zabytkowy park powinien odwiedzić każdy z uczniów pobliskiej Szkoły Podstawowej w Adamowiznie (ok. 500 osób), oraz większość (na bazie badania ankietowego ok. 75%) mieszkańców Adamowizny (nie licząc dzieci, ok. 600 osób) – również ze względu na fakt, że jest to niewielka miejscowość. Biorąc pod uwagę wyniki badania ankietowego i fakt, że ok. 75% osób z grupy ponad 300 osób (w większości mieszkańców Grodziska Mazowieckiego) chce odwiedzić Dworek Rodziny Chełmońskich, należy przyjąć do ww. liczb dodatkowe 200 osób, które w pierwszym roku odwiedzą Dworek wraz z otoczeniem parkowym. Łącznie szacuje się, że Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem w ciągu roku od zakończenia projektu odwiedzi co najmniej 1 300 osób.

Tym samym spodziewany popyt na obydwa obiekty w pierwszym roku funkcjonowania szacuje się na **2 300 osób**. Z uwagi na fakt, że wcześniej działalność kulturalna na terenie obydwu obiektów nie była prowadzona, nie można obliczyć procentowego wzrostu liczby korzystających z obiektów (nie mniej jednak należy traktować wzrost jako wyższy niż 10%).

5.1.4 Bieżąca oferta kulturalna

Jak to już zostało wspomniane, zarówno Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim, jak i Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym w Adamowiznie, obecnie nie są wykorzystywane na potrzeby kulturalne. W przypadku miejscowości Adamowizna, liczącej ok. 1 000 mieszkańców, Dworek Rodziny Chełmońskich byłby pierwszym obiektem kulturalnym – obecnie nie funkcjonuje tu żadna tego typu instytucja.

Grodzisk Mazowiecki charakteryzuje bogata oferta kulturalna, w której centralny punkt zajmuje Ośrodek Kultury – pod opieką tej instytucji na terenie miasta funkcjonują m. in. Kino, Centrum Kultury, Willa Radogoszcz (prezentująca historię miasta i regionu poprzez anegdotę, zabawę, dźwięki i obraz), Orkiestra Dęta, Chór Bogorya, Chór Cantata czy Radio Bogoria. W mieście funkcjonuje również Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki, Klub muzyczny Cafe Queen, Galeria Instrumentów Folkowych wraz z Muzeum PRL-u oraz Muzeum Elektrycznej Kolei Dojazdowej. Zainteresowanie mieszkańców obecną ofertą kulturalną oraz fakt rosnącego potencjału turystycznego gminy, mobilizują władze miasta do dalszego rozszerzania oferty, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich oraz obiektów zabytkowych, w szczególności niszczących i nieużytkowanych.

W ramach obecnej oferty kulturalnej Gminy Grodzisk Mazowiecki w ograniczonym zakresie prowadzone są warsztaty artystyczne (brakuje m. in. zajęć z zakresu sztuk graficznych, rzeźby, projektowania komputerowego, animacji czy filmu), mimo dużej liczby artystów pochodzących z gminy Grodzisk Mazowiecki, niewielka jest przestrzeń wystawiennicza, ponadto brak jest miejsca poświęconego twórczości związanego z gminą wybitnego polskiego malarza Józefa Chełmońskiego.

5.1.5 Nowa oferta kulturalna związana z realizacją projektu

Przywrócone do użytkowania i mające pełnić funkcje publiczne obiekty: Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim oraz Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym w Adamowiznie, charakteryzować będzie oferta kulturalna zarówno związana z historią tych miejsc i osób z nimi związanych, jak również zakładająca zupełnie nowe elementy, dotychczas niedostępne na terenie gminy. Projektując oferty dla obydwu obiektów będących przedmiotem projektu, brano pod uwagę przede wszystkim zapewnienie różnorodności oferty kulturalnej realizowanej na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki oraz wysoką jakość merytoryczną programu kulturalnego. Zadbano w związku z czym o:

- nowe oferty uczestnictwa w kulturze (dzięki projektowi w gminie Grodzisk Mazowiecki będą odbywać się warsztaty związane z sektorem kreatywnym, m. in. animacji, projektowania 2D i 3D czy fotografii cyfrowej; na obszarach wiejskich możliwe będzie kultywowanie regionalnych i lokalnych tradycji i obrzędów ludowych, a w przypadku szkół pojawi się możliwość uczestnictwa w lekcjach plenerowych i muzealnych poświęconych m. in. Józefowi Chełmońskiemu, słynnemu grodziszczanom czy lokalnej historii i tradycjom),

- nowe elementy merytoryczne (w wyniku projektu pojawią się nowe treści programu merytorycznego związane z rodziną Chełmońskich; w większym stopniu promowana będzie twórczość pochodzących z terenu gminy artystów, m. in. Tadeusza Łapińskiego; pojawią się działania związane z grafiką, projektowaniem 2D i 3D, a także animacją),
- skierowanie oferty do nowych grup docelowych (dzięki projektowi z oferty kulturalnej gminy chętniej będzie korzystała młodzież i dzieci, które swoją kreatywność będą mogli wykazać w ramach warsztatów z zakresu animacji czy projektowania; zakłada się, że projekt przyczyni się również do uczestnictwa w kulturze osób dotychczas nie korzystających z oferty kulturalnej gminy – m. in. mieszkańców Adamowizny, którzy mogą skorzystać ze ścieżek edukacyjnych w ramach zabytkowego parku),
- możliwość budowania świadomości i edukacji kulturalnej (w ramach nowej oferty kulturalnej szczególne miejsce będą miały zajęcia edukacyjne dla szkół w zakresie lokalnej historii i tradycji, m. in. poświęconych rodzinie Chełmońskich czy lokalnym bohaterom),
- możliwość wzrostu kompetencji kulturowych i wzrostu kreatywności społeczeństwa dzięki ofercie (warsztaty artystyczne czy z zakresu grafiki i projektowania komputerowego w szczególności budować będą kreatywność społeczeństwa gminy, natomiast wystawy poświęcone lokalnej twórczości czy zajęcia z zakresu edukacji historycznej pomogą zwiększać kompetencje kulturowe społeczeństwa).

Co ważne, nowe elementy oferty edukacyjnej będą stanowić wydarzenia i działania cykliczne, a nie jedynie pojedyncze i sporadyczne, dzięki czemu ich znaczenie w kontekście oferty kulturalnej Gminy Grodzisk Mazowiecki będzie duże.

Oferta kulturalna będzie różnić się w zależności od obiektu, będącego przedmiotem projektu:

a/ Dworek Rodziny Chełmońskich w Adamowiznie wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym

Oferta edukacyjna i kulturalna Dworku w Adamowiznie zostanie dostosowana do potrzeb zróżnicowanego wiekowo odbiorcy: dzieci, dorosłych i seniorów. Wśród odwiedzających można będzie wyróżnić dwie główne kategorie: osoby indywidualne (młodzież, dorośli, seniorzy, turyści, artyści)

i grupy (przedszkolne, szkolne, turystyczne, osób niepełnosprawnych i inne). Szczególnym typem odbiorców mających cechy zarówno indywidualnych jak i grupowych odbiorców będą rodziny. Odwiedzający po samodzielnym bądź grupowym zwiedzeniu Dworku Chełmońskich i jego zabytkowego otoczenia uzyskają podstawową wiedzę dotyczącą prezentowanych tematów, którą będą mogli poszerzyć korzystając z materiałów edukacyjnych (m.in. audioprzewodników, publikacji, broszur edukacyjnych).

W ramach oferty kulturalno-edukacyjnej Dworku w Adamowiznie znajdują się:

✓ Działania mające na celu ochronę i popularyzację lokalnego dziedzictwa kulturowego:

- zachowanie funkcji dworu wraz z otoczeniem poprzez utworzenie izby tradycji ziemiańskich (odtworzenie wnętrza za pomocą oryginalnego wyposażenia i replik sprzętów z przełomu XIX/XX w.)
- promocja twórczości Józefa Chełmońskiego poprzez organizowanie plenerów malarskich, utworzenie ścieżki edukacyjnej, uruchomienie strony internetowej i aplikacji multimedialnej, cykliczną imprezę „Na prośonym u Adama” upamiętniającą dawne tradycje rodzinne rodziny Chełmońskich,

- organizacja cyklicznych warsztatów kuchni regionalnej (ludowej i ziemiańskiej),
- ochrona i popularyzacja lokalnych tradycji i obrzędów ludowych – Dożynki, Herody, Kupalnocka, obyczaje świąteczne itp.,
- włączenie dworu w trasę spacerową „Najcenniejsze ziemi grodziskiej” oraz ożywienie niebieskiego szlaku turystycznego (przebiega przez park otaczający dwór),
- działalność wydawnicza (publikacja albumu „Stare dawniej i dziś”, książka kucharska z przedwojennymi przepisami)
- organizacja spacerów i wycieczek pieszych oraz rowerowych w sezonie letnim z uwzględnieniem w ramach tras zabytkowego parku w Adamowiźnie,
- organizacja letnich warsztatów muzyki tradycyjnej i eksperymentalnej (warsztat śpiewu białego, warsztat tworzenia instrumentów ludowych, warsztat tańca tradycyjnego),
- organizacja konkursu „Od ziarenka do bochenka - dawne tradycje młynarskie i piekarskie ziemi grodziskiej”.

✓ Ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego:

- utworzenie przyrodniczej ścieżki edukacyjnej na terenie zabytkowego parku wzbogaconej o elementy edukacji artystycznej na podstawie reprodukcji dzieł Józefa Chełmońskiego,
- organizacja poranków przyrodniczych, sesji edukacyjnych mających na celu obserwację ptactwa, płazów, gadów, owadów, zmieniających się pór roku,
- utworzenie przy dworze typowego dla gospodarstwa ziemiańskiego zagonu z rabatami kwiatowymi i inspektami.

✓ Ochrona i popularyzacja lokalnych tradycji i obrzędów:

- organizacja Dożynek, odtwarzanie ludowych obrzędów m.in. Kupalnocki, tradycje wielkanocnych, bożonarodzeniowych,
- organizacja śpiewników domowych w święta patriotyczne, wydarzenia roku obrzędowego (kolędy i pastorałki, pieśni zaduszkowe, pieśni maryjne etc.),

✓ Zainicjowanie, organizacja i wspieranie procesów kulturotwórczych „małej ojczyzny”

- letni festiwal teatrów plenerowych połączony z warsztatami dla mieszkańców,
- cykl koncertowy w amfiteatrze,
- plenerowe projekcje filmowe, kino nieme z muzyką na żywo, filmy dokumentalne, przegląd filmów animowanych,
- warsztaty zielarskie.

✓ Utworzenie na terenie parku ekspozycji dawnych zabytkowych sprzętów rolniczych z kolekcji OKGGM (socha, radło, lemiesz, brona laskowa i beleczkowa) wzbogaconej o infografiki przybliżające dawne polskie tradycje gospodarskie

✓ Bezpłatne zajęcia edukacyjne dla szkół i przedszkoli z terenu gminy Grodzisk Maz. (na zapisy telefoniczne):

- „Życie i obyczaje ziemiańskie” (kuchnia, stroje, obrzędowość),
- „Koloryt wsi mazowieckiej - narzędzia rolnicze, związek z cyklem pól roku, sztuka ludowa okolic Grodziska Mazowieckiego”,
- „Rośliny użytkowe, lecznicze, symbolika roślinna w sztuce ludowej”,
- „Życie i twórczość Józefa Chełmońskiego”,
- „Życie kulturalne i intelektualne Mazowsza zachodniego do 1939 r.”,
- „Rola dworów i domów ziemiańskich w pielęgnowaniu wartości narodowych”,
- „Nasi lokalni bohaterowie: Cichociemni, Kazimierz Szosland”
- „Znani mieszkańcy Adamowizny: Zofia Nałkowska, Mateusz Chełmoński”.

- ✓ Zajęcia warsztatowe: rękodzielnicze, artystyczne, przyrodnicze dla grup zorganizowanych (tkactwo na tabliczkach tkackich, bardku, przedzenie, haft ludowy, kuchnia regionalna, wycinanki ludowe, garncarstwo, malowanie na szkło, robienie zielników, obserwowanie i uczestnictwo w cyklu przyrodniczym, próba drobnych prac polowych),
- ✓ Prelekcje popularyzatorskie- wykłady i spotkania prowadzone przez zaproszonych gości: wykładowców uniwersyteckich, rekonstruktorów historycznych, przyrodników, twórców ludowych, nauczycieli etc.,
- ✓ Dni integracji z osobami niepełnosprawnymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym organizowane w miesiącach letnich np. plenery malarskie z udziałem artystów niedowidzących i niewidomych, warsztaty rękodzielnicze dla osób niepełnosprawnych.
- ✓ Kiermasz rękodzieła wykonywanego przez osoby niepełnosprawne.

Oferta kulturalno-edukacyjna Dworku Rodziny Chełmońskich będzie tworzona i realizowana również we współpracy z podmiotami z **sektora kreatywnego**:

- z zakresu reklamy (we współpracy z podmiotami działającymi w branży reklamy tworzone będą broszury poświęcone Józefowi Chełmońskiego, publikacje i albumy fotograficzne poświęcone Adamowiźnie),
- z zakresu rynku sztuki i antyków (w przyszłości planuje się wyposażenie wnętrza Dworku w meble, antyki i repliki, które zostaną zakupione od kolekcjonerów i domów aukcyjnych, tworzących również sektor kreatywny – wyposażenie posłuży działalności edukacyjnej w ramach Dworku),
- z zakresu rzemiosła (warsztaty rękodzielnicze będą prowadzić osoby mające doświadczenie w realizacji prac rękodzielniczych – profesjonalistów zajmujących się tym zawodowo),
- z zakresu designu (w zakresie zakupu niektórych elementów historycznego umeblowania, wykonanych na zamówienie, ze względu na ich brak na rynku),
- z zakresu filmu, radia i telewizji (przy realizacji filmów edukacyjnych i promocyjnych poświęconych Adamowiźnie),
- z zakresu muzyki (przy realizacji koncertów, warsztatów muzycznych i ścieżki dźwiękowej do audioprzewodników),
- z zakresu sztuk performatywnych (przy przygotowywaniu i realizacji festiwali teatralnych),
- z zakresu rynku wydawniczego (przy przygotowywaniu wydawnictw poświęconych Józefowi

Chełmońskiemu i Adamowiźnie),

- z zakresu oprogramowania (przy przygotowywaniu i aktualizacjach aplikacji multimedialnej poświęconej Dworku Chełmońskich w Adamowiźnie).

Dworek Rodziny Chełmońskich będzie udostępniany w godzinach zależnych od preferencji uczestników warsztatów, a także w zależności od sezonu. W okresie od kwietnia do października zabytkowe otoczenia parkowe będzie dostępne przez co najmniej 14h dziennie, aby mogło spełniać swój rekreacyjny charakter. W przypadku Dworku, po powstaniu izby tradycji ziemiańskich, planuje się jego udostępnienie przez ok. 6h dziennie 4 dni w tygodniu – grupy zorganizowane będą mogły odwiedzać obiekt również w innych godzinach i dniach, aby nie zaburzać wizyt indywidualnych. Dostępność obiektu będzie ewaluować w zależności od zainteresowania ofertą, sezonu, warunków atmosferycznych, jak i typów organizowanych wydarzeń. Nie mniej jednak, wzrost ogólnej dostępności oferty kulturalnej należy traktować jako wyższy niż 10%, ponieważ obecnie Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem nie był udostępniany do realizacji oferty kulturalnej.

a/ Willa „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim

W Willi Niespodziance zostanie utworzone Grodziskie Centrum Edukacji Plastycznej, które będzie pełnić funkcję galerii sztuki z ośrodkiem edukacji twórczej ze szczególnym uwzględnieniem sztuk graficznych, multimedialnych i interdyscyplinarnych.

W galerii znajdzie się stała wystawa poświęcona życiu i twórczości Tadeusza Łapińskiego i jego żony Marii Aust Łapińskiej oraz sala wyposażona w kioski multimedialne opowiadające o życiu i twórczości urodzonej w Willi „Niespodziance” Ewy Partum, połączona z czytelną specjalistyczną (poświęconej tematom: designu, architektury i historii sztuki).

Tadeusz Łapiński (ur. 1928) od końca lat 60. na stałe mieszkał w Grodzisku Mazowieckim; od 1972 roku jest profesorem Uniwersytetu Maryland (College Park, stan Maryland), obecnie Professor Emeritus tego uniwersytetu. Studiował malarstwo pod kierunkiem Artura Nacht-Samborskiego, a grafikę pod kierunkiem Józefa Pakulskiego i Józefa Toma w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W roku 1955 uzyskał dyplom. Jego talent i cechy osobowości otworzyły mu drogę do światowej kariery artystycznej. Litografia barwna jest techniką, której T. Łapiński poświęcił najwięcej uwagi i wysiłku w swojej pracy twórczej. Jest on autorem oryginalnych rozwiązań w zakresie warsztatu grafiki kolorowej. Wyobraźnia artystyczna oraz technologia, w efekcie której uzyskuje się efekt wielobarwności i nasycenia kolorem stawiają T. Łapińskiego w czołówce współczesnej grafiki na świecie i są inspiracją dla młodych twórców, zwłaszcza w środowisku akademickim, gdzie T. Łapiński wykłada. Artysta znany jest z animacji środowisk twórczych i aktywności pedagogicznej. Otrzymał on liczne nagrody w Polsce i za granicą: w 1960 I nagrodę na I Biennale w Krakowie i I nagrodę na International Biennial of Prints w Muzeum w Cincinnati, dwa lata później III nagrodę – Miasta Krakowa; w 1965 nagrodę UNESCO, w 1969 złoty medal na Biennale w Lozannie, a w 1977 wielką nagrodę na międzynarodowej wystawie graficznej Europahaus w Wiedniu. Otrzymał także najwyższe nagrody stowarzyszenia Audubon Artists w Nowym Jorku oraz Painters & Sculptors Society of New Jersey. Prace Tadeusza Łapińskiego wystawiane były w krajach Europy, Azji i obu Ameryk, liczba jego wystaw sięga dwustu. Twórczość Łapińskiego była prezentowana na całym świecie w tym w najważniejszych amerykańskich galeriach i muzeach, m.in. w: Museum of Modern Art, Kennedy Gallery, Weintraub Gallery, Art Fair Gallery,

National Collection of Fine Art – Smithsonian Institution, Whitney Museum, National Academy Galleries w Nowym Jorku, Miami Museum of Modern Art. Kolekcja jego prac znajduje się w zbiorach Ośrodka Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki.

Maria Aust-Łapińska – urodzona w Grodzisku Mazowieckim, artystka na początku swojej artystycznej pracy tworzyła obrazy przepojone duchem pradziadka - Józefa Chełmońskiego. Swój talent rozwijała na wydziale malarstwa i tkaniny artystycznej w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Twórczość artystki można było podziwiać w wielu miejscach w kraju i zagranicą.

Ewa Partum - urodzona w Grodzisku Maz. w 1945 roku, wnuczka Maurycego Frejdlicha - zasłużonego obywatel Grodziska Mazowieckiego, właściciela Willi Niespodzianka. Artystka, prekursorka sztuki konceptualnej i feministycznej. Jest autorką performansów, akcji w przestrzeni publicznej, filmów eksperymentalnych oraz poezji wizualnej. W latach 1963-65 studiowała w Łodzi w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych według programu Władysława Strzemińskiego, następnie w latach 1965-70 na wydziale malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie obroniła dyplom na temat poezji jako sztuki. W latach 1972-77 prowadziła w Łodzi autorską galerię Galeria Adres, w której wystawiała sztukę konceptualną i m.in. dokumentację prac artystów Fluxus. Od roku 1983 mieszka i pracuje w Berlinie. Postać bardzo słabo znana w Grodzisku Maz.

W salach pracy twórczej Willi będą odbywałyby się zajęcia z technik graficznych linoryt, drzeworyt, sitodruk oraz małej rzeźby, projektowania komputerowego 2D, projektowania komputerowego 3D, warsztaty filmowe, warsztaty animacji i podstawy vj-ingu, oraz otwarta pracownia komputerowa.

Funkcje edukacyjne pełnić będzie również sala historyczna opowiadająca o historii Willi Niespodzianka oraz jej mieszkańców (życie i twórczość Juliana Moszyńskiego - architekta miejskiego, rodziny Frejdlichów, rodziny Wykuszów, rodziny Siwców oraz ich zaangażowanie w rozwój miasta i regionu). Sala ta pełnić będzie także funkcję czytelní, gdzie odwiedzający będą mogli korzystać z publikacji dotyczących historii sztuki/ designu/ architektury. Główna sala będzie pełniła dodatkowo rolę kameralnej sali koncertowej, sceny na spektakle performatywne oraz sali wykładowej, natomiast korytarz będzie mógł pełnić funkcję galerii czasowej.

Poszczególne elementy oferty kulturalno-edukacyjnej placówki będą wyglądać następująco:

- ✓ Warsztaty graficzne: linorytnicze i drzeworytnicze – poświęcone będą podstawowej wiedzy z zakresu technik graficznych. Uczestnicy uzyskają umiejętności własnoręcznego projektowania, przygotowania matryc oraz odbitek na prasie drukarskiej. Warsztaty przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz seniorów.
- ✓ Warsztaty małej rzeźby – w zakresie wykorzystania modeliny, plasteliny i gliny, przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- ✓ Warsztaty z zakresu projektowania komputerowego i grafiki 2D – warsztaty dostarczać będą wiedzy na temat podstawowych technik graficznych, dzięki którym możliwe jest tworzenie własnych prac w technice komputerowej. uczestnicy uzyskają umiejętności, które będą mogły wykorzystać w warunkach domowych na swoich własnych komputerach, pracując

w darmowych programach graficznych. Poznanie podstaw grafiki komputerowej ma umożliwić wykorzystanie jej np. w projektowaniu własnych prac lub tworzeniu ciekawych prezentacji. Obejmą kompleksowy zakres zagadnień związanych z projektowaniem graficznym — od pomysłu, przez projekt, po przygotowanie do druku. Bogaty program warsztatów pozwoli młodzieży na poznanie takich zagadnień jak korekta fotografii cyfrowej, tworzenie ikon internetowych, projektowanie kartek okolicznościowych, wizytówek, logotypów. Warsztaty skierowane będą do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

- ✓ Warsztaty z zakresu podstaw projektowania 3D – zajęcia przygotowywać będą do tworzenia animacji 3D wykorzystywanych w filmie, grach, TV, reklamie i innych multimediami. Podczas kursu słuchacze zapoznają się z podstawowymi zasadami i etapami procesu tworzenia animacji 3D. W trakcie zajęć nabędą również praktycznych umiejętności obsługi programu Blender w tym m.in. modelowanie obiektów, teksturowanie, oświetlanie, elementy compositingu oraz rendering. Warsztaty skierowane będą do młodzieży i dorosłych.
- ✓ Warsztaty z zakresu animacji i podstaw vi-jingu dla młodzieży i dorosłych – w ramach warsztatów z animacji, słuchacze poznają jedną z jej technik — animację poklatkową z użyciem aparatu fotograficznego. Dotyczy ona zarówno sfotografowanych scen rozgrywanych przed obiektywem aparatu, jak i rejestracją przygotowanych wcześniej rysunków. Zajęcia obejmują: przygotowanie koncepcji filmu, zarys fabuły, przygotowanie sceno rysu, animatiki, fotografowanie scen / rysunków, obróbka pojedynczych klatek, montaż obrazu, przygotowanie ścieżki dźwiękowej i/lub muzycznej, montaż dźwięku, postprodukcja i przygotowanie filmu do publikacji w Internecie i na DVD. Warsztaty skierowane będą dla młodzieży i dorosłych.
- ✓ Warsztaty filmów animowanych wraz z podstawami fotografii cyfrowej – w ramach programu zajęć przewiduje się: zajęcia plastyczne z uwzględnieniem specyfiki plastyki na użytek filmu animowanego, podstawowe wiadomości na temat teorii ruchu w filmie animowanym, plany filmowe i ich znaczenie, podstawy montażu filmu, budowa scenariusza, konstrukcja scenopisu obrazkowego (ujęcie, fraza, scena), techniki budowy obrazu w filmie animowanym: rysunek, lalka, wycinanka, materiały syplone, materiały plastyczne, kombinacje technik podstawowych, zdjęcie, klatka filmowa, poklatkowy zapis obrazu filmowego. Warsztaty będą skierowane do dzieci i młodzieży.
- ✓ Warsztaty filmowe – w ramach programu zakłada się: poznanie podstawowych umiejętności praktycznych dotyczących filmu, podstawowe zasady pisania scenariusza i scenopisu, obsługę kamery, statywu, mikrofonu, podstawy fotografii, kadrowanie, oświetlenie, dźwięk, wybór kadru, tła, światła dla potrzeb konkretnej etiudy, poznanie podstaw języka filmu i uruchomienie wyobraźni filmowej. Tematy etud filmowych (teledysku) zostaną wymyślone wspólnie przez uczestników. Warsztaty będą skierowane do dzieci i młodzieży.

- ✓ Otwarta pracownia komputerowa – umożliwi realizację własnych działań artystycznych.

W związku z planowanym wykorzystaniem technik komputerowych, planuje się podjęcie współpracy z

przedstawicielami podmiotów działających w **sektorze kreatywnym** (np. z sektora reklamy, gier komputerowych czy filmu).

Willa „Niespodzianka” ze względu na wcześniejsze nie udostępnianie odnotuje **wzrost dostępności znacząco wyższy niż 10%** - planuje się udostępnianie sal Willi „Niespodzianka” w godzinach odpowiadających osobom zainteresowanym ofertą kulturalną obiektu oraz w czasie organizacji w tym miejscu wystaw oraz wydarzeń, takich jak koncerty czy spektakle – każdego tygodnia będzie to ok. 30h, przez 6 dni w tygodniu.

W tworzeniu oferty kulturalno-edukacyjnej obydwu obiektów szczególny udział będą mieć również lokalne media – przedstawiciele **sektora kreatywnego**, tj. Gazeta Bogoria i Radio Bogoria, które zapewnią zarówno odpowiednią promocję zaplanowanych w tych obiektach wydarzeń kulturalnych, jak i merytorycznie będą wspierać realizację np. warsztatów dziennikarskich, tworzenie wykładów i lekcji historycznych czy tworzenie materiałów promocyjno-informacyjnych.

5.2 Analiza wykonalności i analiza opcji

W przypadku prac konserwatorskich i rewaloryzacyjnych, w związku ze specyfiką oraz technologią prac, wynikającą z przedstawionych inwentaryzacji obiektów, niemożliwe jest przeprowadzenie prac w sposób alternatywny. Podobna sytuacja dotyczy również zakresu prac dot. adaptacji istniejącej infrastruktury do nowych wyzwań działalności turystycznej, edukacyjnej oraz kulturalnej. Określenie zakresu prac wynika z decyzji Konserwatora Zabytków oraz raportów inwentaryzacyjnych obiektów. Działania związane z koniecznością zachowania unikatowych walorów historycznych obiektów wymagają ich ścisłego zaplanowania, a następnie akceptacji przez odpowiednią jednostkę organizacyjną. Co do zakresu prac dotyczących zwiększenia bezpieczeństwa obiektów, a także prac związanych z zakupem wyposażenia i digitalizacją oraz udostępnieniem zasobów, nie ma możliwości zastosowania innych technologii. Technologie w tym obszarze są uniwersalne, można korzystać z różnych dostawców sprzętu i instalatorów, co rozstrzygnie się na etapie zamówień publicznych.

W związku z powyższym w omawianym przypadku rozważać można jedynie trzy opcje działań alternatywnych w stosunku do kompleksowego i całościowego wykonania prezentowanego w niniejszym opracowaniu projektu:

1. Wariant bezinwestycyjny (nie robić nic i/lub zaniechanie inwestycji),
2. Wariant „minimum” (przeprowadzenie jedynie działań minimalnych, prowizorycznych, odpowiadających na potrzeby chwili),
3. Wariant „maksimum” (przeprowadzenie oprócz niezbędnych prac rewaloryzacyjnych i wyposażeniowych również działań uzupełniających m. in. budowę dodatkowe infrastruktury, zagospodarowanie nie zabytkowego otoczenia itp., tj. elementów nie dotyczących bezpośrednio zabytkowych obiektów, ale pośrednio związanych z nimi).

Wszystkie ww. warianty, wraz z zakładaną opcją kompleksowej rewaloryzacji zabytków, są wykonalne pod względem prawnym i technicznym.

Możliwe jest ew. rozpatrywanie wariantów projektu również w zakresie włączenia/wyłączenia któregoś z obiektów z projektu – przedsięwzięcie dotyczy bowiem dwóch różnych zabytków położonych w dwóch różnych miejscowościach gminy. Taka analiza byłaby jednak przeprowadzona na zasadzie „mniejszego zła” – obydwa obiekty wymagają natychmiastowych prac konserwatorskich, których nie podjęcie może skutkować całkowitą degradacją zabytku. Obydwa obiekty nie są użytkowane i w równym stopniu w obecnym stanie zakłócają ład przestrzenny gminy. Zarówno Willa „Niespodzianka”, jak i Dworek Chełmońskich mają dla gminy duże znaczenie w zakresie potencjału turystycznego i lokalnej historii. Biorąc pod uwagę powyższe problemy z wyborem obiektu o pilniejszej potrzebie rewaloryzacji/większej roli dla gminy, prace w zakresie tych zabytków muszą być realizowane w tym samym czasie.

Ad. 1 Wariant bezinwestycyjny

W wariantcie zakładającym zaniechanie inwestycji należy odnieść się do skutków i zagrożeń takiego postępowania w kontekście poszczególnych zabytków.

Wstrzymanie procesu realizacji prac rewaloryzacyjnych doprowadzi do pogorszenia się (i tak już złego) stanu obiektów, które powinny być poddane bezzwłocznej renowacji. Według wyników

inwentaryzacji, stan zachowania obiektów objętych niniejszą analizą, wymaga natychmiastowych działań interwencyjnych. Odraczenie działań konserwatorskich w czasie spowoduje pogarszanie się stanu obiektów i grozi doprowadzeniem do stanu w którym interwencja nie będzie możliwa, albo będzie zdecydowanie bardziej kosztowna. Warto zauważyć, że w wyniku inwentaryzacji stwierdzono nawet, że rewaloryzacja Willi „Niespodzianka” bez odpowiedniej przebudowy, jest nieopłacalna, co wydatnie pokazuje w jakim stanie jest jeden z omawianych obiektów zabytkowych. W przypadku Dworku Rodziny Chełmońskich stwierdzono m. in. zły stan techniczny konstrukcji budynku oraz konieczność wymiany zarówno poziomych, jak i pionowych elementów konstrukcyjnych – brak podjęcia prac w tym zakresie również w niedługim czasie znacząco podniesie ryzyko całkowitej degradacji obiektu. W przypadku zabytkowego parku, nie podjęcie działań w zakresie uporządkowania terenu może przyczynić się do całkowitego utracenia zabytkowego charakteru tej przestrzeni, jak również chorób rosnących tam obecnie cennych przyrodniczo drzewostanów. Negatywnym skutkiem nie osiągnięcia zaplanowanych celów będzie również pozostawienie bez zmian ograniczeń dotyczących osoby niepełnosprawne poprzez dalsze sankcjonowanie barier w dostępie osób niepełnosprawnych do zabytków na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki. Bez działań zakładających wyposażenie obydwu obiektów w sprzęt/umeblowanie umożliwiające realizację w ich wnętrzach działalności kulturalnej, obydwa obiekty zatracą swoje historyczne walory i nie będą mogły nawiązywać do swojej bogatej przeszłości związanej z tradycjami artystycznymi praktykowanymi na terenie gminy/przez słynnych mieszkańców gminy (np. Józef Chełmoński, Tadeusz Łapiński). Zaniechanie prac w zakresie digitalizacji prac Tadeusza Łapińskiego, a także zabytkowych obiektów gminy Grodzisk Mazowiecki uniemożliwi natomiast rozwój turystyczny gminy w zakresie zabytkowej infrastruktury i artystycznych tradycji tego regionu.

Ad. 2 Wariant minimum

Wariant minimum oznacza przeprowadzenie części prac zaplanowanych w projekcie. Mimo gatunkowo różnych prac, które zaplanowano w ramach projektu, wspólnie stanowią one logiczną całość wynikającą z rozwoju potencjału turystycznego gminy Grodzisk Mazowiecki. W sytuacji konieczności wyłączenia niektórych z prac, projekt należałoby realizować według następujących priorytetów:

- 1) Zabezpieczenie elementów konstrukcyjnych Willi „Niespodzianka” i ich modernizacja
- 2) Zabezpieczenie elementów konstrukcyjnych Dworku Rodziny Chełmońskich i ich modernizacja
- 3) Oczyszczenie zabytkowego parku w Adamowiźnie z roślin zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu cennej przyrodniczo roślinności.

Należy przy tym zaznaczyć, że ww. prace pozwolą zabezpieczyć jedynie na pewien czas substancję zabytkową Willi „Niespodzianka” oraz Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym w Adamowiźnie, w żaden sposób nie poprawiając atrakcyjności tych zabytków, ich potencjału turystycznego, a także dostępności. Ww. zakres prac miałby wyłącznie charakter ratunkowy dla wskazanych obiektów zabytkowych.

Ad. 3 Wariant maksimum

W wariantcie rozszerzonym oprócz działań ściśle związanych z rewaloryzacją zabytków, możliwa byłaby również realizacja inwestycji uzupełniających, które nie dotyczą bezpośrednio tych obiektów, ale mogą zwiększyć ich potencjał turystyczny i wykorzystanie na potrzeby kulturalne.

W przypadku Willi „Niespodzianka” działaniem uzupełniającym byłoby wykonanie robót drogowych, tj. zjazdów i utwardzenia terenu, co umożliwiłoby łatwy dojazd i parking dla samochodów osobowych. W przypadku Dworku Rodziny Chełmońskich, w ramach działań uzupełniający wykonany byłoby budynek zaplecza (w tym w zakresie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, ogrzewania, teletechniki, przykanaliku i wyposażenia), podjęte byłyby prace w zakresie sieci kanalizacyjnych i sieci wodociągowych (wykraczających poza zabytkowy park) oraz z zakresu pielęgnacji zieleni.

Wszystkie ww. elementy wykluczono z zakładanego wariantu projektu ze względu na niekwalifikowalność wydatków poniesionych na ich realizację w ramach Działania 5.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (poza pielęgnacją zieleni parku, która zostanie włączona w zakres wydatków bieżących budżetu gminy Grodzisk Mazowiecki w kolejnych latach). Zarówno prace w zakresie sieci kanalizacyjnych i wodociągowych w Adamowiźnie, jak również zjazdów i utwardzenia terenu przy Willi „Niespodzianka”, są konieczne dla osiągnięcia zakładanych rezultatów projektu w postaci osób odwiedzających obydwa obiekty. W związku z powyższym, zostaną one zrealizowane ze środków własnych Gminy, poza zakresem projektu. To samo dotyczy budynku zaplecza, który w oparciu o swoje funkcje magazynowe pozwoli zwiększyć zakres działań kulturalnych na terenie Dworku i otoczenia parkowego w Adamowiznie.

Mając na uwadze powyższe opisy alternatywnych wariantów, dalsza analiza strategiczna i rozwiązań technologicznych jest bezzasadna, ponieważ dla przedmiotowego projektu, w związku z ubieganiem się o wsparcie ze środków RPO WM 2014-2020, możliwa jest realizacja tylko jednego wariantu.

Głównym celem analizy alternatywnych rozwiązań jest wybór możliwie najkorzystniejszego wariantu do przeprowadzenia inwestycji. Przy analizie wariantów bierze się pod uwagę:

- alternatywne rozwiązania technologiczne i lokalizacyjne inwestycji,
- alternatywne rozwiązania organizacyjne prowadzenia inwestycji i jej eksploatacji,
- wstępne szacunki kosztów dla rozważanych alternatywnych rozwiązań, w tym także koszty zewnętrzne nie ponoszone przez beneficjenta.

Zabytkowy charakter obiektów zawęży możliwości wyboru alternatywnego rozwiązania technologicznego. Podejmowane w ramach projektu prace muszą ściśle odpowiadać założeniom konserwatorskim. Technologia została wybrana pod względem możliwie największej wydajności. Jednocześnie brana była pod uwagę ochrona materiału, który zostanie poddany konserwacji. Nie każda bowiem technologia odpowiadałaby przewidzianym w projekcie pracom. Dlatego też żadne inne rozwiązania niż te przewidziane w projekcie nie pozwolą na lepsze osiągnięcie wyznaczonych celów.

Przedsięwzięcie obejmuje zabytki nieruchome, zakupy sprzętu i umeblowania, a także digitalizację i udostępnienie zasobów cyfrowych. W ramach przedmiotowego obiektu niemożliwa jest zmiana lokalizacji, ze względu na trwałe usytuowanie obiektów zabytkowych.

Nie zidentyfikowano również alternatywnych rozwiązań organizacyjnych dla realizacji projektu. Gmina ze względu na swoją specyfikę projekt musi realizować samodzielnie, korzystając ze środków pozyskanych zewnętrznie. W ramach alternatywnych rozwiązań z zakresu zarządzania projektem,

analizowano zaangażowanie zarówno podmiotów zewnętrznych, jak również osób na stałe zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Grodzisku Mazowieckim.

Selekcja innych wariantów realizacji inwestycji wykazała, że działania zaplanowane w projekcie są optymalne. Inna od przewidzianej realizacja projektu nie pozwoli na osiągnięcie zamierzonych celów. Zmniejszenie kosztów inwestycji wiązałoby się z ograniczonym zakresem prac. Nie podejmowanie projektu spowoduje duże deficyty, których niezaspokojenie będzie blokadą rozwojową dla potencjału turystycznego gminy. Przedsięwzięcie respektuje wszystkie obowiązujące przepisy prawne, a procesy w nim zaplanowane będą prowadzone w zgodzie z wszystkimi funkcjonującymi przepisami. Ze względu na zabytkowy charakter obiektów objętych pracami wymagają one szczególnej technologii uwzględniających ich zabytkowe wartości. Dlatego też technika realizacji odbywać się będzie w oparciu o najnowocześniejsze technologie, które dają gwarancję efektywności. Zaproponowane rozwiązania technologiczne opierają się na decyzji konserwatorów zabytków a także na rozpoznaniu rynku i analizie oczekiwań wobec poszczególnych zakresów prac.

Jak zostało już wskazane, nie istnieją możliwości zmiany lokalizacji przedsięwzięcia, gdyż dotyczy ono istniejącej już infrastruktury. W zakresie organizacyjnym, podjęto decyzję o zestawieniu zespołu zarządzającego z zespołu pracowników merytorycznych i administracyjnych, na stałe zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Grodzisku Mazowieckim.

Reasumując rozwiązania zaplanowane w projekcie są możliwie najbardziej efektywne i stanowią kompleksową całość, której wykonanie pozwoli na dalszy rozwój potencjału turystycznego i artystycznego gminy Grodzisk Mazowiecki. Inny zakres inwestycji, czy zastosowanie innych rozwiązań wiązałoby się z niemożliwym do zaakceptowania obniżeniem wartości przedsięwzięcia, a co za tym idzie wartości regionalnego dziedzictwa kulturowego. Efektem byłoby w najlepszym wypadku częściowe osiągnięcie założonych celów co w tym przypadku byłoby nieefektywne i niecelowe.

5.3 Szczegółowy opis wybranego wariantu inwestycyjnego

Wskazany wariant inwestycyjny zakłada rewaloryzację zabytków o wysokim potencjale turystycznym na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki: Willi „Niespodzianka” w Grodzisku Mazowieckim i Dworku Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym w Adamowiźnie, ich wyposażenie do prowadzenia działalności kulturalnej, a także digitalizację i bezpłatne udostępnienie dziedzictwa kulturowego związanego z Gminą Grodzisk Mazowiecki, tj. zrewaloryzowanych zabytków oraz prac Tadeusza Łapińskiego, którym poświęcona zostanie wystawa w Willi „Niespodzianka”.

DWOREK RODZINY CHEŁMOŃSKICH WRAZ Z OTOCZENIEM PARKOWYM W ADAMOWIŹNIE

1. Roboty budowlano-remontowe dot. Dworku

Na potrzeby rewaloryzacji zabytku do funkcji użytkowych zrealizowane zostaną następujące prace:

- roboty budowlane (roboty rozbiórkowe, roboty ziemne, izolacja fundamentów, prace dot. konstrukcji, tj. dot. elementów żelbetowych, ścian, stropu nad parterem i piętrem, konstrukcji dachu; prace dot. pokrycia dachu, prace w zakresie ścian działowych i zamurowani, prace dot. podłogi i posadzek, prace dot. stolarki okiennej i drzwiowej, prace w zakresie tynków i okładzin wewnętrznych, prace dot. elewacji, urządzenia, tj. schodołaz),
- instalacje elektryczne (wewnętrzne dworku, połączeń wyrównawczych dworku i piorunochronna i uziom otokowy dworku),
- instalacje wodno-kanalizacyjne (instalacja wodociągowa i instalacja kanalizacji),
- instalacje wentylacji (nawiew piętra w układzie N1, wywiew piętra w układzie W1, wywiew parteru w układzie W, urządzenia, izolacje i roboty budowlane),
- instalacje grzewcze,
- instalacje teletechniczne (trasa teletechniczna, okablowanie strukturalne, instalacja antenowa TV, monitoring wizyjny, system sygnalizacji pożaru, system sygnalizacji włamania).

Przewiduje się, że w wyniku prac, na parterze dostępne będą: sale wystawiennicze - dwa pomieszczenia połączone ze sobą ścianką mobilną w sposób umożliwiający wykorzystanie obu pomieszczeń na salę konferencyjną; dwa pomieszczenia aneksu gościnnego, aneks kuchenny, WC personelu, sanitariaty dostępne dla osób niepełnosprawnych wraz z kabiną prysznicową, klatka schodowa oraz sień/wiatrołap. Z kolei na poddaszu dostępne będą dwa pokoje gościnne, składzik/magazynek/pomieszczenie porządkowe/archiwum oraz korytarz.

2. Wyposażenie Dworku Rodziny Chełmońskich

W celu nadania Dworkowi użyteczności publicznej, zaplanowano następujące wyposażenie pomieszczeń:

- sala gościnna: 2 stoły, 8 krzeseł,
- aneks kuchenny: regał na naczynia, regał do składowania produktów, blat – lada, lodówka, blat ceramiczny elektryczny, ekspres do kawy, kuchenka mikrofalowa zabudowana,

- WC personelu: podajnik mydła w płynie, podajnik ręczników, podajnik papieru toaletowego, szczotka wisząca do WC, kosz, lustro, 2 wieszaki ubraniowe, 2 wieszaki na ręczniki,
- przejście: szafa,
- łazienka: podajnik mydła w płynie, podajnik ręczników, podajnik papieru toaletowego, szczotka wisząca do WC, kosz, lustro, 2 wieszaki ubraniowe, 2 wieszaki na ręczniki,
- sala gościnna: 3 stoły, 10 krzeseł,
- pokój 2/1: odbiornik TV, szafa,
- pokój 2/2: odbiornik TV, szafa,
- pokój 2/4: regał.

Wypożyczenie pomieszczeń Dworku Rodziny Chełmońskich będzie nawiązywać do wystroju dworców wsi mazowieckiej XIX wieku.

3. Prace w zakresie zagospodarowania terenu – zabytkowego parku w otoczeniu Dworku Rodziny Chełmońskich

W ramach zagospodarowania terenu wokół Dworku Rodziny Chełmońskich – zabytkowego otoczenia parkowego (tylko w ramach działki wpisanej do rejestru zabytków) przewidziano prace dotyczące:

- przyłącza wodno-kanalizacyjnego (roboty ziemne i instalacyjne w zakresie przyłącza wodociągowego, roboty ziemne i instalacyjne w zakresie przyłącza kanalizacyjnego, odwodnienie wykopów),
- sieci elektroenergetycznych i oświetlenia (linie kablowe od tablicy odpływowej do rozdzielnic RD i RZ oraz zasilanie przepompowni ścieków, oświetlenie terenu i elewacji dworku),
- sieci teletechnicznych,
- robót drogowych (rozbiórki, roboty pomiarowe, roboty ziemne, krawężniki i obrzeża, podbudowa z tłuczni, nawierzchnia Hanse Grand piesza i pieszo-jezdna, nawierzchnie gruntowe ulepszone, nawierzchnia z otoczków i gładów – źródłisko, nawierzchnia tymczasowa z kratki eko, schody terenowe – z płyt kamiennych i nad rzeką)
- mostku (roboty ziemne, przyczółki mostowe, konstrukcje stalowe, elementy drewniane),
- umocnienia brzegów rzeki (zabezpieczenie osuwisk gabionami, umocnienie brzegów rzeki faszyną, wyposażenie terenu w fundamenty pod elementy wyposażenia, 36 ławek parkowych, 21 kosztów na śmiecie, 2 stojaki rowerowe i 7 tablic informacyjnych typu leśnego)
- gospodarki drzewostanu (ścianianie i karczowanie drzew i krzewów z wywozem drewna, przesadzanie drzew i krzewów na teren miejski, pielęgnacja drzew istniejących adaptowanych, zabezpieczenie ubytków powierzchniowych i wgłębnych),
- nasadzeń zieleni (uprawa gleby, sadzenie krzewów, trawniki, rabaty z bylin i roślin okrywkowych, mulczowanie powierzchni korą),
- kładki.

W ramach założenia parkowego przewidziano **ścieżki parkowe** o nawierzchniach z kruszywa naturalnego i łamanego stabilizowane mechanicznie, ujęte w krawężniki betonowe o wymiarach 6x25x100 cm., na ławie fundamentowej montowane w poziomie nawierzchni.

Zestawienie projektowanych ścieżek :

1. szerokość 0.7 m – 36.52 mb - 25.56 m²
2. szerokość 1.2 m – 189.13 mb – 226.95 m²
3. szerokość 1.6 m – 280.36 m² – 448.57 m²

Plac o nawierzchni jak ścieżki piesze – 57 m²

Nawierzchnia pod ławkami jak ścieżki piesze - 36 ławek x / 1m x 2m / 2 m² – 72 m²

Łącznie powierzchnia tego typu nawierzchni : 830.08 m².

Na terenie założenia przewiduje się **ścieżkę parkową z nawierzchnią utwardzoną** o wzmocnionej podbudowie przystosowaną do przejazdu samochodu do 3.5 ton, na podbudowie ze stabilizowanego kruszywa łamanego oraz wierzchniej warstwy z mieszanki Hanse Grand, ujęte w krawężniki z kostki granitowej o wymiarach 14x17 na ławie fundamentowej montowane w poziomie nawierzchni.

W północno-wschodniej części parku projektuje się **schody kamienne** z surowych granitowych bloków, nawiązując do istniejących schodów, których pozostałości można odnaleźć w tym miejscu. Po demontażu starych płyt granitowych, projektuje się budowę schodów, jak w projekcie technicznym, posadowionych bezpośrednio w skarpe. W południowej części parku nad rzeką planuje się budowę **schodów na piaszczystej skarpie**. Projektuję się schody stabilizowane murakami granitowymi 10 x 20 x 40 , po bokach, na suchy beton 10 cm.

W północno-wschodniej części parku pod skarpą projektuje się również odbudowę starego **źródełka**, które obecnie jest zamulone, natomiast pomiędzy źródłem a zbiornikiem wodnym **głazowisko**.

4. Nadzór inwestorski.

Dla inwestycji przewidziano zlecenie usługi nadzoru inwestorskiego nad prawidłowym przebiegiem prac budowlano-remontowych i zagospodarowania otoczenia parkowego.

WILLA „NIESPODZIANKA” W GRODZISKU MAZOWIECKIM

1. Roboty budowlano-remontowe w zakresie Willi „Niespodzianka”

W ramach inwestycji przewidziano przede wszystkim prace budowlano-remontowe związane z bryłą i wnętrzem budynku:

- roboty rozbiórkowe (rozbiórki parteru i likwidacja piwnicy, rozbiórki w zakresie piętra i poddasza),
- roboty w zakresie fundamentów,
- roboty w zakresie elementów konstrukcyjnych parteru, piętra i poddasza (w tym dezynfekcja powierzchni murów w celu usunięcia korozji biologicznej – prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie przepony poziomej na ścianach fundamentowych,

- roboty w zakresie izolacji poziomej (prace konserwatorskie metodą iniekcji średniociśnieniowej) i pionowej ścian fundamentowych (prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie kominów (odtworzenie kominów będzie pracą konserwatorską),
- roboty w zakresie dachów (roboty rozbiórkowe, prace dot. dachu wieżyczki, dachu nad poddaszem, piętrem i werandą – wymiana pokrycia dachowego stanowić będzie prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie elewacji (renowacja tynków zewnętrznych i malowanie elewacji - prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie opaski wokół budynku (wykonanie nowej opaski odprowadzającej wody opadowe poza obrys budynku – prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie tarasów i pochylni,
- roboty w zakresie podłóg i posadzek (podłoga na gruncie, podłoga na stropie, posadzki),
- roboty w zakresie schodów na wieżę,
- roboty w zakresie wykończenia ścian,
- roboty w zakresie wykończenia stropów (parter, weranda, poddasze, piętro nad stropem),
- roboty w zakresie balkonów (renowacja balustrad balkonowych i daszku nad wejściem to prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie okien i drzwi zewnętrznych (renowacja i odtworzenie stolarki – prace konserwatorskie),
- roboty w zakresie drzwi wewnętrznych (renowacja i odtworzenie stolarki – prace konserwatorskie).

Dodatkowo, w związku z nieużytkowaniem budynku i bardzo starą infrastrukturą doprowadzonych mediów, wykonane zostaną prace związane z:

- instalacją sanitarną wewnętrzną (wodno-kanalizacyjna i wentylacja),
- kanalizacją sanitarną i wodociągiem (w ramach granic zabudowanego budynku),
- przyłączem gazowym budynku,
- przyłączem kanalizacji deszczowej budynku,
- wewnętrznymi instalacjami: elektryczną i teletechniczną (rozdzielnicą główną, przeciwpożarowy wyłącznik prądu, instalacja siłowa, instalacja gniazd wtyczkowych 230V, instalacja oświetlenia, instalacja sygnalizacji pożaru, instalacja telewizji dozorowej, instalacja sygnalizacji włamania i napadu oraz kontroli dostępu, instalacja sieci strukturalnej, instalacja uziemiająca, instalacja odgromowa),
- zewnętrznymi instalacjami: elektryczną i teletechniczną (linia zasilająca, latarnie oświetleniowe, system telewizji dozorowej CCTV).

2. Wyposażenie Willi „Niespodzianka”

Aby Willa „Niespodzianka” mogła mieć funkcjonalność użyteczności publicznej, a także możliwa była w jej wnętrzu realizacja zaprezentowanej wcześniej oferty kulturalnej, niezbędny jest zakup i montaż następującego zestawu wyposażenia:

- piec ceramiczny,
- meble do pracowni specjalistycznych (10 szt. stołów rozkładanych, 10 kontenerów pod stoły, 15 regałów biurowych),
- fortepian akustyczny,
- ława do fortepianu,
- 50 szt. krzeseł dla widowni,
- stół z 4 krzesłami na potrzeby spotkań z artystami,
- 2 gabloty ekspozycyjne,
- 4 zestawy szuflad do eksponowania prac,
- 10 zestawów systemu ekspozycyjno-oświetleniowego (szyna z reflektorem oraz transformatorem),
- zestaw mebli do czytelnicy specjalistycznej (fotele, stolik, lampka),
- 2 zestawy mebli biurowych (biurko, kontener, fotel do biurka, szafa na dokumenty),
- stół do sitodruku
- 3 kioski multimedialne (ekrany dotykowe wraz z jednostką sterującą),
- system nagłośnienia sali wraz z oświetleniem (zestaw LED, sterownik, statyw do użytku mobilnego, kolumny głośnikowe + statywy do kolumn (2 szt.), mikser cyfrowy z case'm, kabel cyfrowy, kolumna aktywna driver (2 szt.), kabel mikrofonowy (2 szt.), projektor Full HD z uchwytem, ekran elektryczny 300x225 cm, głośniki ściennie (12 szt.), wzmacniacz mocy, odtwarzacz CD MP3, odbiornik mikrofonowy (4 szt.), mikrofony ręczne (4szt.), okablowanie głośnikowe, okablowanie sygnałowe, cyfrowy stage box),
- 10 zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem tekstowym i graficznym (jednostka centralna, monitor, klawiatura, mysz i oprogramowanie),
- 11 zestawów aparatów cyfrowych z akcesoriami (10 zestawów: aparat cyfrowy + baterie + futerał, 1 zestaw: aparat cyfrowy z lustrzanką + statyw + baterie + futerał),
- kamera cyfrowa z akcesoriami (kabel HDMI, USB i audio-video, futerał).

Planowane do zakupu meble i piec ceramiczny nadadzą odpowiedni charakter wnętrzom Willi, dzięki czemu koncepcja zagospodarowania i estetyki obiektu będzie spójna. Sprzęt komputerowy i fotograficzny pozwoli na organizację przewidzianych w ramach oferty kulturalnej warsztatów z zakresu projektowania graficznego, animacji czy fotografii cyfrowej. System nagłośnieniowo-oświetleniowy, fortepian oraz meble dla sali widowiskowej umożliwią organizację wydarzeń scenicznych w ramach obiektu, takich jak koncerty czy spektakle. Sprzęt wystawienniczy, kioski

multimedialne oraz meble do czytelnicy pozwolą natomiast na realizację we wnętrzach obiektu działań wystawienniczych przewidzianych w ofercie kulturalnej oraz działań z zakresu edukacji kulturalnej.

3. Nadzór inwestorski

Dla inwestycji przewidziano zlecenie usługi nadzoru inwestorskiego nad prawidłowym przebiegiem prac budowlano-remontowych.

DIGITALIZACJA I UDOSTĘPNIENIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

W ramach projektu przewidziano digitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w postaci prac Tadeusza Łapińskiego – słynnego polskiego grafika, profesora Uniwersytetu Maryland, mieszkańca Grodziska Mazowieckiego, a także panoramicznych zdjęć zabytków będących przedmiotem projektu. Oprócz digitalizacji ww. obiektów zaplanowano ich bezpłatne udostępnienie, które posłuży zarówno promocji turystycznej gminy Grodzisk Mazowiecki, jak również przyciągnięciu na wydarzenia organizowane w zrewaloryzowanych zabytkach i promocji twórczości Tadeusza Łapińskiego.

W ramach zadania zaplanowano:

- digitalizację prac Tadeusza Łapińskiego będących w dyspozycji Ośrodka Kultury w Grodzisku Mazowieckim,
- wykonanie kilkudziesięciu zdjęć panoramicznych prezentujących: Willę „Niespodzianka” i Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z zabytkowym otoczeniem parkowym w Adamowiźnie (zarówno wnętrza, jak i zewnętrzna prezentacja obiektów – zarówno przed rozpoczęciem projektu, jak i po jego zakończeniu),
- przygotowanie z panoramicznych zdjęć wirtualnych spacerów do zwiedzania zabytkowych obiektów w Internecie,
- przygotowanie podstrony internetowej w ramach istniejącej strony internetowej: grodzisk.pl i udostępnienie w ramach niej ucyfrowionych ww. obiektów.

INFORMACJA I PROMOCJA

W ramach projektu przewidziano wykonanie i montaż tablic informacyjnych – po jednej dla: Willi „Niespodzianka”, Dworku Rodziny Chełmońskich i zabytkowego parku w Adamowiźnie. Tablice posłużą informowaniu społeczeństwa o zrealizowanym projekcie, terminie jego realizacji, budżecie inwestycji oraz źródłach dofinansowania, ze szczególnym uwzględnieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020.

Ze środków własny wnioskodawcy oraz partnerów sfinansowane będą działania promocyjne spoza projektu, tj. uroczystości otwarcia obiektów (uwzględniające zarówno części oficjalne, jak również części artystyczne, tj. zwiedzanie obiektów, koncerty, spektakle, wystawy) oraz promocja otwarcia na terenie powiatu i woj. mazowieckiego (ogłoszenia na stronach internetowych powiatowych i wojewódzkich instytucji, lokalne portale informacyjne). Ponadto powiat grodziski zapewni promocję turystyczną obydwu miejsc poprzez aktualizację informacji o zabytkach w powiatowym informatorze turystycznym i na swojej podstronie internetowej poświęconej turystyce. Z kolei Gmina Żabia Wola

umieści na swojej stronie internetowej odnośnik przekierowujący na stronę internetową poświęconą obydwu zabytkom.

Intensywne działania informacyjno-promocyjne dot. efektów projektu będą prowadzone również po jego zakończeniu, w szczególności ze względu na ponadregionalny charakter zabytków/oferty kulturalnej w ramach nich realizowanej. Szczegółowo działania promocyjne o zasięgu ponadregionalnym, podnoszących atrakcyjność turystyczną województwa mazowieckiego opisano w podrozdziale 9.4 studium

6. ANALIZA FINANSOWA

6.1 Cele i założenia przeprowadzonych analiz

Przedstawiona w niniejszym rozdziale analiza finansowa projektu planowanej do realizacji przez Gminę Grodzisk Mazowiecki przeprowadzona została w celu dokonania oceny finansowej rentowności inwestycji i kapitału krajowego, weryfikacji trwałości finansowej projektu, a także ustalenie właściwego (maksymalnego) dofinansowania pochodzącego z działania 5.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

Podstawę do przeprowadzenia analiz stanowiły „Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020” oraz „Wskazania do Studium Wykonalności stanowiących załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 konkursu nr RPMA.05.03.00-IP.01-14-013/16”.

Ze względu za wytyczne zawarte w przedstawionych wytycznych, analiza finansowa projektu przeprowadzona została w kilku następujących po sobie krokach:

1. określenie założeń do analizy finansowej,
2. ustalenie, czy projekt generuje przychód oraz czy istnieje możliwość jego obiektywnego określenia z wyprzedzeniem,
3. zestawienie przepływów pieniężnych projektu dla każdego roku analizy,
4. ustalenie, czy wartość bieżąca przychodów generowanych przez projekt przekracza wartość bieżącą kosztów operacyjnych, tzn. czy projekt jest projektem generującym dochód
5. ustalenie poziomu dofinansowania projektu z funduszy UE w oparciu o metodę luki w finansowaniu
6. określenie źródeł finansowania projektu,
7. ustalenie wartości wskaźników efektywności finansowej projektu,
8. analizę finansowej trwałości

Prezentację kolejnych kroków analizy przedstawiają poszczególne podrozdziały. Analiza finansowa przedsięwzięcia stanowiącego przedmiot niniejszego Studium Wykonalności została przeprowadzona metodą prostą, gdyż istnieje możliwość wydzielenia przepływów związanych z realizacją niniejszego projektu, od pozostałej działalności Wnioskodawcy. Oznacza, iż wszystkie przedstawione w niej wartości dotyczyć będą wyłącznie powstałej infrastruktury i stanowią tylko jeden z elementów działalności Gminy.

Do analizy przyjęto następujące założenia:

- Analizę przeprowadzono w cenach stałych, a stopa dyskonta przyjęta do analizy finansowej wynosi 4%;
- Obliczenia przeprowadzono w PLN, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku;
- Dla celów obliczeń przyjęto okres odniesienia (tzw. okres referencyjny) długości 15 lat, przy czym pierwszym rokiem jest rok 2016, a więc rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu;

- Plan amortyzacji sporządzono w oparciu o liniowe stawki amortyzacji zgodnie z Ustawą o Rachunkowości wynoszące odpowiednio 2,5% rocznie dla budynków i budowli oraz 20% dla wyposażenia;
- Wartość rezydualną przyjęto jako wartość netto nabytego majątku w ostatnim roku analiz, tj. pomniejszoną o dokonane odpisy amortyzacyjne;
- Podatek VAT jest w projekcie kosztem kwalifikowalnym, ze względu na brak możliwości jego odzyskania;
- Wykonana została metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF), uwzględniającą zmiany pieniądza w czasie;
- Pod uwagę brane są wyłącznie przepływy środków pieniężnych tj. rzeczywista kwota pieniężna wypłacana lub otrzymywana przez dany projekt (nie uwzględniono pozycji niepieniężnych, takich jak np. amortyzacja),
- Nakłady inwestycyjne nie dotyczące bezpośrednio powstaniu infrastruktury jak wydatki dotyczące promocji, koszty prac digitalizacyjnych stanowić będą koszty operacyjne powstałe w okresie realizacji przedsięwzięcia i zostaną ukazane w RZiS projektu.

6.2 Nakłady projektowe

Na całkowite nakłady projektowe składają się koszty kwalifikowane i niekwalifikowane ponoszone w okresie realizacji niniejszego projektu zgrupowane w przedstawionych 9 zadaniach projektowych.

Dwa z zaprezentowanych zadań (dwa ostatnie) mają charakter nieinfrastrukturalny, natomiast zadania pozostałe są zadaniami stricte inwestycyjnymi. Wszystkie przedstawione poniżej wydatki wpisują się w ramowy katalog kosztów wykazanych w „Zasadach kwalifikowania wydatków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020” i zostaną poniesione w okresie realizacji projektu, pomiędzy rokiem 2016 a 2018. Wobec powyższego wszystkie zaprezentowane koszty stanowią wydatki możliwe do sfinansowania w ramach działania 5.3 RPO Województwa Mazowieckiego.

Całkowite nakłady projektowe zostały sklasyfikowane w następujących zadaniach projektowych:

1. Roboty budowlano-remontowe dot. Dworku Rodziny Chełmońskich

W ramach niniejszego zadania zaplanowano realizację prac remontowych Dworku Rodziny Chełmońskich w celu dostosowania obiektu do pełnienia nowej funkcji kulturalnej. Realizację prac budowlanych przewidziano pomiędzy I kw. 2017 a II kw. 2018 roku. Koszty zadania zostały wyznaczone na kwotę 976 629,12 PLN brutto (794 007,42 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

2. Wyposażenie Dworku Rodziny Chełmońskich

Zadanie zakłada zakup wyposażenia Dworku Rodziny Chełmońskich służącego do pełnienia nowej funkcji kulturalnej. Zadanie realizowane będzie w I kw. 2018 roku. Koszty zadania zostały wyznaczone na kwotę 36 641,70 PLN brutto (29 790,00 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

3. Prace w zakresie zagospodarowania terenu - zabytkowego parku w otoczeniu Dworku Rodziny Chełmońskich

W ramach zadania zaplanowano działania służące przywrócenie świetności zabytkowego parku w otoczeniu Dworki Rodziny Chełmońskich obejmujące zarówno wykonanie nasadzeń, jak i zakup małej architektury. Realizację prac przewidziano pomiędzy I kw. 2017 a II kw. 2018 roku. Koszty zadania zostały wyznaczone na kwotę 1 780 302,25 PLN brutto (1 447 400,20 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

4. Prace budowlano-remontowe w zakresie Willi "Niespodzianka"

W ramach niniejszego zadania zaplanowano realizację prac remontowych Willi „Niespodzianka” w celu dostosowania obiektu do pełnienia nowej funkcji kulturalnej. Realizację prac budowlanych przewidziano pomiędzy I kw. 2017 a II kw. 2018 roku. Koszty zadania zostały wyznaczone na kwotę 2 624 398,57 PLN brutto (2 133 657,38 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

5. Wyposażenie Willi "Niespodzianka"

Zadanie niniejsze polega na zakupie wyposażenia Willi „Niespodzianka” umożliwiającego realizację działalności kulturalnej obejmującego sprzęt komputerowy i audio – wideo, a także fortepian koncertowy. Ponadto zadanie obejmuje zakup umeblowania i pieca ceramicznego oraz montaż systemu nagłośnienia i oświetlenia. Realizację zadania zaplanowano pomiędzy I a II kw. 2018 roku.

Koszty zadania zostały wyznaczone na kwotę 489 986,99 PLN brutto (398 363,41 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

6. Nadzór inwestorski nad pracami przy Dworku Chełmońskich w Adamowiznie

W ramach zadania przewidziano poniesienie kosztów z tytułu pełnienia obowiązku inspektora nadzoru budowlanego nad realizowanymi pracami budowlanymi. Zadanie realizowane będzie pomiędzy I kw. 2017 a II kw. 2018 roku. Koszty realizacji zadania wyniosą 87 757,92 PLN brutto (71 347,90 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

7. Nadzór inwestorski nad pracami przy Willi "Niespodzianka"

W ramach zadania przewidziano poniesienie kosztów z tytułu pełnienia obowiązku inspektora nadzoru budowlanego nad realizowanymi pracami budowlanymi. Zadanie realizowane będzie pomiędzy I kw. 2017 a II kw. 2018 roku. Koszty realizacji zadania wyniosą 65 137,22 PLN brutto (52 957,09 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

8. Digitalizacja i udostępnienie dziedzictwa kulturowego

W ramach zadania przewidziano prace związane z digitalizacją i udostępnieniem cyfrowym prac malarskich Tadeusza Łapińskiego i zdjęć panoramicznych Willi "Niespodzianka" i Dworku Chełmońskich. Zadanie realizowane będzie pomiędzy II kw. 2017 a I kw. 2018 roku. Koszt realizacji zadania wyniesie 35 00,00 PLN brutto (28 455,28 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

9. Promocja projektu

Zadanie polega na realizacji kampanii promocyjnej polegającej na wykonaniu i zamontowaniu tablic informacyjnych służących promocji wsparcia ze środków RPO Województwa Mazowieckiego. Koszt zakupu tablicy został wyznaczony na kwotę 15 000,00 PLN brutto (12 195,12 PLN netto). Wszystkie koszty stanowią koszt kwalifikowalny.

Łączny koszt realizacji przedsięwzięcia wyniesie 6 110 853,77 PLN brutto. Koszt podatku VAT w kwocie 1 142 679,97 PLN stanowi koszt kwalifikowany, wobec czego koszty kwalifikowalne są równe kosztom całkowitym.

Szczegółowy harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji projektu przedstawia poniższa tabela.

Tab. 5 Nakłady inwestycyjne

L.p	Nazwa wydatku	2016					2017					2018					SUMA
		I	II	III	IV	Razem	I	II	III	IV	Razem	I	II	III	IV	Razem	
KOSZTY NETTO																	
1	Roboty budowlano-remontowe dot. Dworku Rodziny Chelmońskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	128 002,16	210 853,52	150 169,98	589 025,66	104 981,76	100 000,00	0,00	0,00	204 981,76	794 007,42
1.1	Roboty budowlano-remontowe dotyczące obiektu					0,00	100 000,00	128 002,16	210 853,52	150 169,98	589 025,66	104 981,76	100 000,00			204 981,76	794 007,42
2	Wyposażenie Dworku Rodziny Chelmońskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 790,00	0,00	0,00	0,00	29 790,00	29 790,00
2.1	Zakup i montaż wyposażenia obiektu					0,00					0,00	29 790,00				29 790,00	29 790,00
3	Prace w zakresie zagospodarowania terenu - zabytkowego parku w otoczeniu Dworku Rodziny Chelmońskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	352 628,62	384 095,13	142 895,45	954 619,20	192 545,93	300 235,07	0,00	0,00	492 781,00	1 447 400,20
3.1	Prace w zakresie zagospodarowania terenu					0,00	75 000,00	352 628,62	384 095,13	142 895,45	954 619,20	192 545,93	300 235,07			492 781,00	1 447 400,20
4	Prace budowlano-remontowe w zakresie Willi "Niespodzianka"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	668 700,35	611 845,27	601 607,35	1 982 152,97	32 165,45	119 338,96	0,00	0,00	151 504,41	2 133 657,38
4.1	Roboty budowlano-remontowe dotyczące obiektu					0,00	100 000,00	668 700,35	611 845,27	601 607,35	1 982 152,97	32 165,45	119 338,96			151 504,41	2 133 657,38
5	Wyposażenie Willi "Niespodzianka"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	191 363,41	207 000,00	0,00	0,00	398 363,41	398 363,41
5.1	Zakup i montaż sprzętu dla Willi "Niespodzianka" (aparaty, kamera, komputery, fortepian, kioski multimedialne)					0,00					0,00	39 000,00	145 000,00			184 000,00	184 000,00
5.2	Zakup umeblowania i pieca ceramicznego dla Willi "Niespodzianka"					0,00					0,00	82 363,41	62 000,00			144 363,41	144 363,41
5.3	Zakup i montaż systemu nagłośnienia i oświetlenia dla Willi "Niespodzianka"					0,00					0,00	70 000,00				70 000,00	70 000,00
6	Nadzór inwestorski nad pracami przy Dworku Chelmońskich w Adamowiznie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000,00	20 000,00	20 000,00	10 000,00	55 000,00	5 000,00	11 347,90	0,00	0,00	16 347,90	71 347,90
6.1	Nadzór inwestorski					0,00	5 000,00	20 000,00	20 000,00	10 000,00	55 000,00	5 000,00	11 347,90			16 347,90	71 347,90
7	Nadzór inwestorski nad pracami przy Willi "Niespodzianka"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 500,00	10 000,00	20 000,00	10 000,00	42 500,00	5 000,00	5 457,09	0,00	0,00	10 457,09	52 957,09
7.1	Nadzór inwestorski					0,00	2 500,00	10 000,00	20 000,00	10 000,00	42 500,00	5 000,00	5 457,09			10 457,09	52 957,09
8	Digitalizacja i udostępnienie dziedzictwa kulturowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 130,08	8 130,08	8 130,08	24 390,24	4 065,04	0,00	0,00	0,00	4 065,04	28 455,28
8.1	Prace związane z digitalizacją i udostępnieniem cyfrowym prac malarskich Tadeusza Łapińskiego i zdjęć panoramicznych Willi "Niespodzianka" i Dworku Chelmońskich					0,00		8 130,08	8 130,08	8 130,08	24 390,24	4 065,04				4 065,04	28 455,28
9	Informacja i promocja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 195,12	0,00	0,00	12 195,12	12 195,12
9.1	Zakup i montaż tablic informacyjnych					0,00					0,00		12 195,12			12 195,12	12 195,12
RAZEM KOSZTY NETTO		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	282 500,00	1 187 461,21	1 254 924,00	922 802,86	3 647 688,07	564 911,59	755 574,14	0,00	0,00	1 320 485,73	4 968 173,80

KOSZTY VAT																	
1	Roboty budowlano-remontowe dot. Dworku Rodziny Chelmońskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 000,00	29 440,50	48 496,31	34 539,09	135 475,90	24 145,80	23 000,00	0,00	0,00	47 145,80	182 621,70
1.1	Roboty budowlano-remontowe dotyczące obiektu					0,00	23 000,00	29 440,50	48 496,31	34 539,09	135 475,90	24 145,80	23 000,00			47 145,80	182 621,70
2	Wypożyczenie Dworku Rodziny Chelmońskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 851,70	0,00	0,00	0,00	6 851,70	6 851,70
2.1	Zakup i montaż wyposażenia obiektu					0,00					0,00	6 851,70				6 851,70	6 851,70
3	Prace w zakresie zagospodarowania terenu - zabytkowego parku w otoczeniu Dworku Rodziny Chelmońskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 250,00	81 104,58	88 341,88	32 865,96	219 562,42	44 285,56	69 054,07	0,00	0,00	113 339,63	332 902,05
3.1	Prace w zakresie zagospodarowania terenu					0,00	17 250,00	81 104,58	88 341,88	32 865,96	219 562,42	44 285,56	69 054,07			113 339,63	332 902,05
4	Prace budowlano-remontowe w zakresie Willi "Niespodzianka"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 000,00	153 801,08	140 724,41	138 369,69	455 895,18	7 398,05	27 447,96	0,00	0,00	34 846,01	490 741,19
4.1	Roboty budowlano-remontowe dotyczące obiektu					0,00	23 000,00	153 801,08	140 724,41	138 369,69	455 895,18	7 398,05	27 447,96			34 846,01	490 741,19
5	Wypożyczenie Willi "Niespodzianka"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 013,58	47 610,00	0,00	0,00	91 623,58	91 623,58
5.1	Zakup i montaż sprzętu dla Willi "Niespodzianka" (aparaty, kamera, komputery, fortepian, kioski multimedialne)					0,00					0,00	8 970,00	33 350,00			42 320,00	42 320,00
5.2	Zakup meblowania i pieca ceramicznego dla Willi "Niespodzianka"					0,00					0,00	18 943,58	14 260,00			33 203,58	33 203,58
5.3	Zakup i montaż systemu nagłośnienia i oświetlenia dla Willi "Niespodzianka"					0,00					0,00	16 100,00				16 100,00	16 100,00
6	Nadzór inwestorski nad pracami przy Dworku Chelmońskich w Adamowiznie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 150,00	4 600,00	4 600,00	2 300,00	12 650,00	1 150,00	2 610,02	0,00	0,00	3 760,02	16 410,02
6.1	Nadzór inwestorski					0,00	1 150,00	4 600,00	4 600,00	2 300,00	12 650,00	1 150,00	2 610,02			3 760,02	16 410,02
7	Nadzór inwestorski nad pracami przy Willi "Niespodzianka"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	575,00	2 300,00	4 600,00	2 300,00	9 775,00	1 150,00	1 255,13	0,00	0,00	2 405,13	12 180,13
7.1	Nadzór inwestorski					0,00	575,00	2 300,00	4 600,00	2 300,00	9 775,00	1 150,00	1 255,13			2 405,13	12 180,13
8	Digitalizacja i udostępnienie dziedzictwa kulturowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 869,92	1 869,92	1 869,92	5 609,76	934,96	0,00	0,00	0,00	934,96	6 544,72
8.1	Prace związane z digitalizacją i udostępnieniem cyfrowym prac malarskich Tadeusza Łapińskiego i zdjęć panoramicznych Willi "Niespodzianka" i Dworku Chelmońskich					0,00		1 869,92	1 869,92	1 869,92	5 609,76	934,96				934,96	6 544,72
9	Informacja i promocja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 804,88	0,00	0,00	2 804,88	2 804,88
9.1	Zakup i montaż tablic informacyjnych					0,00					0,00		2 804,88			2 804,88	2 804,88
RAZEM KOSZTY VAT		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64 975,00	273 116,08	288 632,52	212 244,66	838 968,26	129 929,65	173 782,06	0,00	0,00	303 711,71	1 142 679,97
RAZEM KOSZTY BRUTTO		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	347 475,00	1 460 577,29	1 543 556,52	1 135 047,52	4 486 656,33	694 841,24	929 356,20	0,00	0,00	1 624 197,44	6 110 853,77
RAZEM KOSZTY KWALIFIKOWALNE		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	347 475,00	1 460 577,29	1 543 556,52	1 135 047,52	4 486 656,33	694 841,24	929 356,20	0,00	0,00	1 624 197,44	6 110 853,77
RAZEM KOSZTY NIEKWALIFIKOWALNE		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne

6.3 Przychody operacyjne

W wyniku realizacji przedsięwzięcia, w Gminie Grodzisk Mazowiecki przybędą dwa ośrodki, których oferta kulturalna udostępniania będzie nieodpłatnie wszystkim zainteresowanym. Wobec faktu, iż bezpośrednio korzystający nie będą ponosić kosztów z tytułu uczestnictwa w organizowanych wydarzeniach kulturalnych np. w postaci biletów wstępu, przedsięwzięcie nie jest przedsięwzięciem generującym dochód w rozumieniu art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013.

Ze względu na zawarte porozumienie pomiędzy Gminą Grodzisk Mazowiecki, a Powiatem Grodziskim, w ramach przedsięwzięcia zidentyfikowano źródło przychodów w postaci dotacji podmiotowej na działalność bieżącą pochodzącą od Powiatu Grodziskiego w kwocie 10 000,00 PLN.

Ostatnią kategorią przychodów są pozostałe przychody operacyjne związane z pozyskaniem dofinansowania na część inwestycyjną realizowanego przedsięwzięcia. Jak wynika bowiem z zapisów MSR nr 20 koszty amortyzacji środka trwałego zakupionego przy współfinansowaniu stanowią koszt uzyskania przychodu jedynie w części niepokrytej pozyskaną dotacją. Dlatego też, pozostała część stanowi niepieniężny przychód operacyjny rokrocznie obniżający koszty uzyskania przychodów z tytułu amortyzacji środków trwałych nabytych z częściowym finansowaniem pochodzących ze środków unijnych.

Tab. 6 Rozliczenie dotacji zgodnie z MRS nr 20

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dotacja w roku	0,00	3 095 792,86	1 120 696,24				
RMB	0,00	3 095 792,86	4 132 419,02	3 964 278,87	3 796 138,72	3 627 998,57	3 459 858,42
Amortyzacja	0,00	0,00	84 070,08	168 140,15	168 140,15	168 140,15	168 140,15
RZiS (dochód operacyjny)	0,00	0,00	84 070,08	168 140,15	168 140,15	168 140,15	168 140,15
CF (zmiana rozliczeń projektowych)	0,00	3 095 792,86	1 036 626,16	-168 140,15	-168 140,15	-168 140,15	-168 140,15

Wyszczególnienie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dotacja w roku								
RMB	3 328 055,66	3 232 590,28	3 137 124,90	3 041 659,52	2 946 194,14	2 850 728,76	2 755 263,38	2 659 798,00
Amortyzacja	131 802,76	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38
RZiS (dochód operacyjny)	131 802,76	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38
CF (zmiana rozliczeń projektowych)	-131 802,76	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38

Źródło: opracowanie własne

Łączne przychody operacyjne dla projektu przedstawia poniższa tabela.

Tab.7 Przychody operacyjne łączne

L.p	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A	Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
I.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Zmiana stanu produktów															
III.	Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki															
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów															
V.	Dotacje na finansowanie działalności podstawowej			10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
VI.	Przychody z tytułu dochodów budżetowych															
D	Pozostałe przychody operacyjne	0,00	0,00	84 070,08	168 140,15	168 140,15	168 140,15	168 140,15	131 802,76	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38
I.	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych															
II.	Dotacje	0,00	0,00	84 070,08	168 140,15	168 140,15	168 140,15	168 140,15	131 802,76	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38
III.	Inne przychody operacyjne															
G	Przychody finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I.	Dywidendy i udziały w zyskach															
II.	Odsetki															
III.	Inne															
Razem przychody		0,00	0,00	94 070,08	178 140,15	178 140,15	178 140,15	178 140,15	141 802,76	105 465,38	105 465,38	105 465,38	105 465,38	105 465,38	105 465,38	105 465,38

Źródło: opracowanie własne

6.4 Koszty operacyjne

W wyniku realizacji projektu wydatki Gminy Grodzisk Mazowiecki, która będzie właścicielem obydwu obiektów przeznaczonych na nową działalność kulturalną zostaną zwiększone w następujących czterech przedstawionych poniżej kategoriach kosztowych.

Amortyzacja

Znaczącym kosztem operacyjnym związanym z realizacją niniejszego przedsięwzięcia są koszty amortyzacji powstałej projekcie infrastruktury. Amortyzacja powstałego majątku została wyliczona w oparciu o liniową stawkę amortyzacji wynoszącą 2,5% rocznie dla budynków i budowli i 20% dla urządzeń i wyposażenia.

Przy sporządzaniu planu amortyzacji wzięto pod uwagę czas, w którym przyjęto dany środek do użytkowania. Plan amortyzacji dla niniejszego przedsięwzięcia przedstawia tabela nr 4.

Zakup materiałów i energii

Pierwsza grupa kosztów w ramach niniejszej kategorii dotyczy kosztów zużycia energii elektrycznej i ciepłej, które zapewnią ciągłość funkcjonowania i prowadzenia działalności kulturalnej. Wielkość tychże kosztów została oszacowana na podstawie planowanego życia nośników energii w obydwu obiektach odpowiednio na 600 PLN/mc dla energii elektrycznej i 1500 PLN/mc dla energii ciepłej.

Drugą grupą kosztów dla ww. kategorii są koszty materiałów bezpośrednich i środków czystości wykorzystywanych w bieżącej pracy placówki. Koszty niniejsze zostały oszacowane na podstawie kosztów ponoszonych przez podobne placówki zlokalizowane w Gminie Grodzisk w wysokości 3 000 PLN/mc.

W bieżącej działalności niezbędne będzie poniesienie także poniesienie kosztów z tytułu zużycia wody i ścieków, które wyznaczono na kwotę 500 PLN/mc. Zużycie materiałów i energii dla projektu przedstawia poniższa tabela nr 4.

Usługi obce

W trakcie realizacji projektu zostaną poniesione następujące koszty zakwalifikowane do kategorii usług obcych:

- Prace związane z digitalizacją i udostępnieniem cyfrowym prac malarskich Tadeusza Łapińskiego i zdjęć panoramicznych Willi "Niespodzianka" i Dworku Chełmońskich realizowane w ramach zadania nr 8,
- Zakup i montaż tablic informacyjnych realizowane w ramach zadania nr 9

Koszty tychże usług zostały wyznaczone na kwotę 50 000,00 PLN.

Ponadto w wyniku realizacji projektu powstaną koszty usług związanych z utrzymaniem parku w kwocie 3 000 PLN/mc, koszty usług telekomunikacyjnych i internetowych w kwocie 600 PLN/mc oraz pozostałe koszty usług obcych w kwocie 4 000 PLN/mc. Koszty usług obcych przedstawia tabela nr 5.

Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne

W ramach kosztów wynagrodzenia zakwalifikowano koszty zatrudnienia animatora kultury z wynagrodzeniem 2 500, PLN/mc netto, co oznacza koszt pracodawcy w kwocie 3 500,00 PLN brutto/mc plus koszty ZUS w kwocie 720 PLN/mc. łączne koszty usług obcych przedstawia tabela nr 6.

Tab. 8 Plan amortyzacji

Wyszczególnienie	Wartość początkowa	Data przyjęcia	Stawka amortyzacji	Umorzenie roczne	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wartości niematerialne i prawne																			
Wartość początkowa						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie				0,00															
Wartość końcowa					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grunty																			
Wartość początkowa						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie				0,00															
Wartość końcowa					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki i budowle																			
Wartość początkowa								5 465 047,26	5 326 691,63	5 188 336,00	5 049 980,37	4 911 624,74	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33
Umorzenie	5 534 225,08	06.2018	2,50%	138 355,63			69 177,82	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63
Wartość końcowa							5 465 047,26	5 326 691,63	5 188 336,00	5 049 980,37	4 911 624,74	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70
Kotły i maszyny energetyczne																			
Wartość początkowa						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie				0,00															
Wartość końcowa					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maszyny i urządzenia																			
Wartość początkowa						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie				0,00															
Wartość końcowa					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sprzęt komputerowy																			
Wartość początkowa						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie				0,00															
Wartość końcowa					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Środki transportu																			
Wartość początkowa						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie				0,00															
Wartość końcowa					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe wyposażenie																			
Wartość początkowa								473 965,82	368 640,08	263 314,34	157 988,60	52 662,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie	526 628,69	06.2018	20,00%	105 325,74			52 662,87	105 325,74	105 325,74	105 325,74	105 325,74	52 662,86							
Wartość końcowa							473 965,82	368 640,08	263 314,34	157 988,60	52 662,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM																			
Wartość początkowa					0,00	0,00	0,00	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33
Umorzenie	X	X	X	X	0,00	0,00	121 840,69	243 681,37	243 681,37	243 681,37	243 681,37	191 018,49	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63
Wartość końcowa					0,00	0,00	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70

Źródło: opracowanie własne

Tab.9 Koszty zużycia materiałów i energii

L.p	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Zużycie materiałów i energii																
1	Energia elektryczna	0,00	0,00	4 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00
2	Energia ciepła	0,00	0,00	10 500,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
3	Woda i ścieki	0,00	0,00	3 500,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00
4	Materiały bezpośrednie	0,00	0,00	21 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00
5	Inne materiały	0,00	0,00	7 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00
Wielkość																
1	Energia elektryczna			7	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
2	Energia ciepła			7	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
3	Woda i ścieki			7	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
4	Materiały bezpośrednie			7	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
5	Inne materiały			7	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
Cena																
1	Energia elektryczna			600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00
2	Energia ciepła			1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
3	Woda i ścieki			500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
4	Materiały bezpośrednie			3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00
5	Inne materiały			1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00
Razem koszty zużycia materiałów i energii		0,00	0,00	46 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00

Źródło: opracowanie własne

Tab. 10 Koszty usług obcych

L.p	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Usługi obce																
1	Digitalizacja i udostępnienie dziedzictwa kulturowego	0,00	30 000,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Informacja i promocja	0,00	0,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Usługi internetowe i telefoniczne	0,00	0,00	4 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00	7 200,00
4	Usługi ochroniarskie sprząające i inne	0,00	0,00	28 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00
5	Usługi ogrodnicze	0,00	0,00	21 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00
Wielkość																
1	Digitalizacja i udostępnienie dziedzictwa kulturowego		1	1												
2	Informacja i promocja			1												
3	Usługi internetowe i telefoniczne			7,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
4	Usługi ochroniarskie sprząające i inne			7,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
5	Usługi ogrodnicze			7,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Cena																
1	Digitalizacja i udostępnienie dziedzictwa kulturowego		30 000,00	5 000,00												
2	Informacja i promocja			15 000,00												
3	Usługi internetowe i telefoniczne			600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00
4	Usługi ochroniarskie sprząające i inne			4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
5	Usługi ogrodnicze			3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00
Razem koszty zużycia materiałów i energii		0,00	30 000,00	73 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00

Źródło: opracowanie własne

Tab. 11 Łączne koszty operacyjne

L.p	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
B	Koszty działalności operacyjnej	0,00	30 000,00	270 780,69	464 721,37	464 721,37	464 721,37	464 721,37	412 058,49	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63
I.	Amortyzacja	0,00	0,00	121 840,69	243 681,37	243 681,37	243 681,37	243 681,37	191 018,49	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63
II.	Zużycie materiałów i energii	0,00	0,00	46 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00
III.	Usługi obce	0,00	30 000,00	73 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00
IV.	Podatki i opłaty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Wynagrodzenia	0,00	0,00	24 500,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	0,00	0,00	5 040,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IX.	Inne świadczenia finansowane z budżetu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
X.	Pozostałe obciążenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E	Pozostałe koszty operacyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I.	Koszty inwestycji finansowanych ze środków własnych samorządowych zakładów budżetowych i dochodów jednostek budżetowych gromadzonych na wydzielonym rachunku															
II.	Pozostałe koszty operacyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H	Koszty finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I.	Odsetki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Inne															
Razem koszty		0,00	30 000,00	270 780,69	464 721,37	464 721,37	464 721,37	464 721,37	412 058,49	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63

Źródło: opracowanie własne

6.5 Struktura finansowania

Ze względu na fakt, iż w projekcie nie wystąpią przychody uzyskiwane od bezpośrednio korzystających z realizowanej działalności kulturalnej, poziom finansowania projektu może zostać ustalony na poziomie maksymalnym wynikającym z dokumentacji aplikacyjnej. Ze względu jednak na fakt posiadania przez Gminę części środków przeznaczonych na realizację ww. przedsięwzięcia ostateczny poziom finansowania został ustalony na poziomie 69% kosztów kwalifikowanych, co daje dotację w kwocie 4 216 489,10 PLN.

Biorąc pod uwagę powyższe struktura finansowania projektu przedstawiać się będzie następująco:

Tab. 12 Struktura finansowania

Wyszczególnienie	Procent dofinansowania	2017					2018					SUMA
		I	II	III	IV	Razem	I	II	III	IV	Razem	
Koszty kwalifikowalne												
Dotacja	69,00%	239 757,75	1 007 798,33	1 065 054,00	783 182,78	3 095 792,86	479 440,46	641 255,78	0,00	0,00	1 120 696,24	4 216 489,10
Środki własne	31,00%	107 717,25	452 778,96	478 502,52	351 864,74	1 390 863,47	215 400,78	288 100,42	0,00	0,00	503 501,20	1 894 364,67
Razem	100,00%	347 475,00	1 460 577,29	1 543 556,52	1 135 047,52	4 486 656,33	694 841,24	929 356,20	0,00	0,00	1 624 197,44	6 110 853,77
Koszty niekwalifikowalne												
Dotacja	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Środki własne	100,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	100,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem		347 475,00	1 460 577,29	1 543 556,52	1 135 047,52	4 486 656,33	694 841,24	929 356,20	0,00	0,00	1 624 197,44	6 110 853,77

Źródło: opracowanie własne

6.6 Sprawozdania finansowe i trwałość finansowa

Sprawozdania finansowe prezentowane w niniejszym rozdziale obejmujące Rachunek Zysków i Strat, Bilans oraz Rachunek przepływów pieniężnych stanowią wynikowe przeprowadzonych analiz dotyczących poziomu nakładów inwestycyjnych oraz kosztów i przychodów operacyjnych i zostały sporządzone zgodnie z zasadami Ustawy o rachunkowości.

Rachunek Zysków i Strat stanowi wynikową zaprezentowanych w poprzednich rozdziałach wielkości przychodów i kosztów projektu. Rachunek zawiera wielkości dotyczące planowanych przychodów z tytułu pozyskanej dotacji od Powiatu Grodzkiego oraz pozostałe przychody operacyjne związane z amortyzacją dotacji. Koszty zawierają wielkości realizacji zadań nieinwestycyjnych oraz wielkości kosztów operacyjnych powstałe w trakcie bieżącego utrzymania powstałej infrastruktury. Ponadto zawierają także koszty amortyzacji majątku wytworzonego w ramach realizowanego przedsięwzięcia. Dane przedstawione w tabeli RZiS korespondują zarówno z Bilansem jak i Rachunkiem przepływów pieniężnych (Cash Flow) dla realizowanego przedsięwzięcia. W odniesieniu do ujemnych wyników projektu należy stwierdzić, iż nie jest on projektem komercyjnym i służyć ma instytucji w realizacji celów statutowych. Bilans ukazuje majątek Wnioskodawcy i źródła jego finansowania. W aktywach ukazano wartość wytworzonego majątku, w pasywach źródła jego finansowania. Dotację na zadania inwestycyjne ukazano w poz. IV pasywów. Rachunek przepływów pieniężnych został sporządzony na danych zawartych w RZiS i Bilansie. W nakładach inwestycyjnych nie ujęto kosztów bieżących projektu, które ujęte zostały w RZiS. Nie ukazano także dotacji na wydatki bieżące, która także ukazana jest w RZiS, stąd też ukazana dotacja dotyczy jedynie zadań o charakterze inwestycyjnym.

Rachunek zysków i strat, bilans oraz rachunek przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 13 Rachunek Zysków i Strat

L.p	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
I.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Zmiana stanu produktów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Dotacje na finansowanie działalności podstawowej	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
VI.	Przychody z tytułu dochodów budżetowych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B	Koszty działalności operacyjnej	0,00	30 000,00	270 780,69	464 721,37	464 721,37	464 721,37	464 721,37	412 058,49	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63	359 395,63
I.	Amortyzacja	0,00	0,00	121 840,69	243 681,37	243 681,37	243 681,37	243 681,37	191 018,49	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63
II.	Zużycie materiałów i energii	0,00	0,00	46 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00	79 200,00
III.	Usługi obce	0,00	30 000,00	73 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00	91 200,00
IV.	Podatki i opłaty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Wynagrodzenia	0,00	0,00	24 500,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	0,00	0,00	5 040,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IX.	Inne świadczenia finansowane z budżetu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
X.	Pozostałe obciążenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C	Zysk (strata) ze sprzedaży	0,00	-30 000,00	-260 780,69	-454 721,37	-454 721,37	-454 721,37	-454 721,37	-402 058,49	-349 395,63	-349 395,63	-349 395,63	-349 395,63	-349 395,63	-349 395,63	-349 395,63
D	Pozostałe przychody operacyjne	0,00	0,00	84 070,08	168 140,15	168 140,15	168 140,15	168 140,15	131 802,76	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38
I.	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dotacje	0,00	0,00	84 070,08	168 140,15	168 140,15	168 140,15	168 140,15	131 802,76	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38	95 465,38
III.	Inne przychody operacyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E	Pozostałe koszty operacyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25
G	Przychody finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H	Koszty finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I	Zysk (strata) z działalności gospodarczej	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25
J	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K	Zysk brutto	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25
L	Podatek dochodowy															
M	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)															
N	Zysk netto	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25

Źródło: opracowanie własne

Tab. 14 Bilans

L.p	Aktywa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A	Aktywa trwałe	0,00	4 456 656,33	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70
I	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II	Rzeczowe aktywa trwałe	0,00	4 456 656,33	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70
1	Środki trwałe	0,00	0,00	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70
1.1	Grunty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej oraz wodnej	0,00	0,00	5 465 047,26	5 326 691,63	5 188 336,00	5 049 980,37	4 911 624,74	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70
1.3	Urządzenia techniczne i maszyny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.4	Środki transportu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.5	Inne środki trwałe	0,00	0,00	473 965,82	368 640,08	263 314,34	157 988,60	52 662,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Środki trwałe w budowie	0,00	4 456 656,33													
3	Zaliczki na środki trwałe w budowie															
III	Należności długoterminowe															
IV	Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	Akcje i udziały															
2	Inne papiery wartościowe															
3	Inne długoterminowe aktywa finansowe															
V	Wartość mienia zlikwidowanych jednostek															
B	Aktywa obrotowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I	Zapasy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	Materiały															
2	Półprodukty i produkty w toku															
3	produkty gotowe															
4	Towary															
II	Należności krótkoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	należności z tytułu dostaw i usług															
2	Należności od budżetów															
3	Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń															
4	Pozostałe należności															
5	Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych															
III	Krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV	Rozliczenia międzyokresowe															
AKTYWA RAZEM		0,00	4 456 656,33	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70

L.p	Pasywa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A	Fundusz	0,00	1 360 863,47	1 806 594,06	1 731 052,84	1 655 511,62	1 579 970,40	1 504 429,18	1 445 213,45	1 402 323,20	1 359 432,95	1 316 542,70	1 273 652,45	1 230 762,20	1 187 871,95	1 144 981,70
I	Fundusze jednostki	0,00	1 390 863,47	1 983 304,67	2 017 634,06	1 942 092,84	1 866 551,62	1 791 010,40	1 715 469,18	1 656 253,45	1 613 363,20	1 570 472,95	1 527 582,70	1 484 692,45	1 441 802,20	1 398 911,95
II	Wynik finansowy netto	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25
1	Zysk netto	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25
2	Strata netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III	Nadwyżka środków obrotowych															
IV	Odpisy z wyniku finansowego															
V	Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek															
B	Państwowe Fundusze Celowe															
C	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I	Zobowiązania długoterminowe															
II	Zobowiązania krótkoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług															
2	Zobowiązania wobec budżetów															
3	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń															
4	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń															
5	Pozostałe zobowiązania															
6	Sumy obce															
7	Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych															
III	Rezerwy na zobowiązania															
D	Fundusze specjalne															
E	Rozliczenia międzyokresowe	0,00	3 095 792,86	4 132 419,02	3 964 278,87	3 796 138,72	3 627 998,57	3 459 858,42	3 328 055,66	3 232 590,28	3 137 124,90	3 041 659,52	2 946 194,14	2 850 728,76	2 755 263,38	2 659 798,00
I	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	0,00	3 095 792,86	4 132 419,02	3 964 278,87	3 796 138,72	3 627 998,57	3 459 858,42	3 328 055,66	3 232 590,28	3 137 124,90	3 041 659,52	2 946 194,14	2 850 728,76	2 755 263,38	2 659 798,00
II	Inne rozliczenia międzyokresowe															
PASywa RAZEM		0,00	4 456 656,33	5 939 013,08	5 695 331,71	5 451 650,34	5 207 968,97	4 964 287,60	4 773 269,11	4 634 913,48	4 496 557,85	4 358 202,22	4 219 846,59	4 081 490,96	3 943 135,33	3 804 779,70

Źródło: opracowanie własne

Tab. 15 Rachunek przepływów pieniężnych

L.p	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej															
I	Wynik finansowy netto (zysk/strata)	0,00	-30 000,00	-176 710,61	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-286 581,22	-270 255,73	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25	-253 930,25
II	Korekty razem	0,00	20 699,99	51 570,62	75 541,22	75 541,22	75 541,22	75 541,22	59 215,73	42 890,25	42 890,25	42 890,25	42 890,25	42 890,25	42 890,25	42 890,25
1	Amortyzacja	0,00	0,00	121 840,69	243 681,37	243 681,37	243 681,37	243 681,37	191 018,49	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63	138 355,63
2	Zmiana stanu rezerw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Zmiana stanu zapasów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Zmiana stanu należności	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem kredytów i pożyczek)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	0,00	20 699,99	-70 270,07	-168 140,15	-168 140,15	-168 140,15	-168 140,15	-131 802,76	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38	-95 465,38
7	Inne korekty															
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	0,00	-9 300,01	-125 139,99	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej															
I	Wpływy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II	Wydatki	0,00	4 456 656,33	1 604 197,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych															
2	Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0,00	4 456 656,33	1 604 197,44												
3	Na aktywa finansowe, w tym:															
4	Inne wydatki inwestycyjne															
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	0,00	-4 456 656,33	-1 604 197,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej															
I	Wpływy	0,00	4 465 956,34	1 729 337,43	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00
1	Wpływy netto z wydania udziałów (akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	0,00	1 390 863,47	622 441,20	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00
2	Kredyty i pożyczek															
3	Emisja dłużnych papierów wartościowych															
4	Inne wpływy finansowe	0,00	3 075 092,87	1 106 896,23												
II	Wydatki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	0,00	4 465 956,34	1 729 337,43	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00	211 040,00
D	Przepływy pieniężne netto razem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
F	Środki pieniężne na początek okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
G	Środki pieniężne na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne

6.7 Rentowność projektu

Oszacowanie wskaźników efektywności finansowej ma na celu wykazanie, iż dotacja została odpowiednio oszacowana i nie przynosi nadmiernych korzyści beneficjentowi projektu. Dla oszacowania rentowności finansowej projektu wykorzystano wskaźniki NPV i IRR w dwóch wariantach: bez i ze wsparciem z RPO WM.

Zaktualizowaną wartość netto przedstawioną w poniższych tabelach wyliczono według wzoru:

$$NPV(S) = \sum_{t=0}^n a_t S_t = \frac{S_0}{(1+i)^0} + \frac{S_1}{(1+i)^1} + \frac{S_n}{(1+i)^n}$$

- NPV – finansowa zaktualizowana wartość netto
- S – saldo przepływów pieniężnych w kolejnych latach
- t – oznacza kolejny rok w okresie od przygotowania projektu do końca okresu ‘referencyjnego
- n – oznacza liczbę lat w okresie od przygotowania projektu do końca okresu referencyjnego,
- i – oznacza przyjętą stopę dyskontową.

Finansową wewnętrzną stopę zwrotu (FRR) obliczono się według formuły interpolacji liniowej:

$$NPV(S) = \sum_{t=0}^n S_t / (1 + FRR)^t = 0$$

Do wyznaczenia wskaźników NPV/C oraz FRR/C bez uwzględniania dotacji wykorzystano nakłady inwestycyjne, koszty operacyjne oraz przychody generowane przez projekt i wartość rezydualną projektu. W przypadku wskaźników NPV/C oraz FRR/C z uwzględnieniem dotacji jako wpływ ujęto także dotację pochodzącą z działania 5.3 RPO Województwa Mazowieckiego.

Ze względu na fakt, iż w projekcie nie ma wystarczających dodatnich przepływów pieniężnych nie jest możliwe wyliczenie wskaźników IRR, a wskaźniki NPV przyjmują wartość mniejszą od zera. Oznacza to, iż projekt może zostać dofinansowany ze środków pochodzących z EFRR w maksymalnej wielkości wyznaczonej w ramach działania, gdyż współfinansowanie niniejsze nie powoduje uzyskania przez Wnioskodawcę nadmiernych korzyści finansowych.

Wielkość wyznaczonych wskaźników w obydwu omówionych wariantach przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 16 Wskaźniki NPV/IRR bez dotacji

Wyliczenie NPV/C bez dotacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kolejny rok realizacji	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Przychody	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Wartość rezydualna															3 804 779,70
Koszty operacyjne	0,00	30 000,00	148 940,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00
Nakłady inwestycyjne	0,00	4 456 656,33	1 604 197,44												
Nakłady odtworzeniowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przepływy pieniężne netto	0,00	-4 486 656,33	-1 743 137,44	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	3 593 739,70
Skumulowane całkowite przepływy pieniężne	0,00	-4 486 656,33	-6 229 793,77	-6 440 833,77	-6 651 873,77	-6 862 913,77	-7 073 953,77	-7 284 993,77	-7 496 033,77	-7 707 073,77	-7 918 113,77	-8 129 153,77	-8 340 193,77	-8 551 233,77	-4 957 494,07

Stopa dyskonta	4,00%
NPV/C bez dotacji	-5 559 755,75
IRR/C	-8,06%

Źródło: opracowanie własne

Tab. 17 Wskaźniki NPV/IRR z dotacją

Wyliczenie NPV/C z dotacją	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kolejny rok realizacji	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Przychody	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Wartość rezydualna															3 804 779,70
Koszty operacyjne	0,00	30 000,00	148 940,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00
Nakłady inwestycyjne	0,00	4 456 656,33	1 604 197,44												
Nakłady odtworzeniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dotacja	0,00	3 095 792,86	1 120 696,24												
Przepływy pieniężne netto	0,00	-1 390 863,47	-622 441,20	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	-211 040,00	3 593 739,70
Skumulowane całkowite przepływy pieniężne	0,00	-1 390 863,47	-2 013 304,67	-2 224 344,67	-2 435 384,67	-2 646 424,67	-2 857 464,67	-3 068 504,67	-3 279 544,67	-3 490 584,67	-3 701 624,67	-3 912 664,67	-4 123 704,67	-4 334 744,67	-741 004,97

Stopa dyskonta	4,00%
NPV/C z dotacją	-1 546 885,17
IRR/C	-2,08%

Źródło: opracowanie własne

7. ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI

Celem przeprowadzonej analizy ekonomicznej, zwanej także analizą kosztów i korzyści jest udowodnienie racjonalności niniejszego przedsięwzięcia inwestycyjnego z punktu widzenia jego społeczno-gospodarczego otoczenia, społeczeństwa. W przeciwieństwie do analizy finansowej, która wykonywana jest jedynie z punktu widzenia Beneficjenta, analiza ekonomiczna zawiera analizę kosztów i korzyści związanych z przepływami dla otoczenia społeczno – gospodarczego projektu.

Podstawą do przeprowadzenia analizy ekonomicznej są przepływy środków pieniężnych określone w analizie finansowej. Przy określaniu ekonomicznych wskaźników efektywności dokonano jednak niezbędnych korekt dotyczących:

- efektów fiskalnych (transferów),
- efektów zewnętrznych
- Przekształcenia cen rynkowych w ceny kalkulacyjne

W analizie ekonomicznej została przeprowadzona w cenach stałych oraz zastosowano społeczną stopę dyskontową na poziomie 5,0%.

Przepływy pieniężne wyliczone w analizie finansowej, zostaną poddane korektom w celu wyeliminowania z nich błędów rynkowych i uczynienia przepływów „czystymi” wartościami ekonomicznymi. W analizie przedmiotowego projektu zastosowano dwa rodzaje korekt: korekty o efekty fiskalne i korekty o efekty zewnętrzne (transfery społeczno – gospodarcze).

Przeprowadzona korekta przepływów pieniężnych o tzw. efekty fiskalne polega na skorygowaniu dwóch pozycji przepływów pieniężnych po stronie wydatków:

- Odliczenie subwencji i wpłat, mających charakter wyłącznie przekazu pieniężnego – tzw. „czyste” płatności transferowe na rzecz osób fizycznych (płatności z tytułu ubezpieczeń społecznych zaksięgowane po stronie kosztów operacyjnych),
- Skorygowanie przepływów o poniesiony w projekcie podatek VAT.

Wpływy z tytułu korekty o efekty fiskalne wyniosą więc 1 633 777,57 PLN.

Drugim rodzajem korekt zastosowanych w analizie ekonomicznej projektu Gminy Grodzisk Mazowiecki są korekty o efekty zewnętrzne. Mają one na celu ustalenie wartości głównie pozytywnych skutków projektu, lecz także mają wskazać te negatywne.

W przedmiotowym projekcie, ze względu na jego charakter i przedmiot nie występują żadne koszty społeczne, co dotyczy zarówno społecznego, gospodarczego, jak i środowiskowego otoczenia niniejszego zadania inwestycyjnego.

Główne korzyści wynikające z tytułu realizowanego przedsięwzięcia dotyczą jakościowej strony życia i duchowego wymiaru obcowania z kulturą. Dzięki realizowanemu przedsięwzięciu społeczeństwo otrzymuje bowiem możliwość głębszego zapoznania się z historią kraju oraz obcowania z kulturą wysokiej jakości i walorów. Ponadto w wyniku przeprowadzonych uzyskuje łatwiejszy i pełniejszy niż dotychczas dostęp do oferty kulturalnej prowadzonej przez Gminę Grodzisk Mazowiecki.

Namacalnymi efektami realizacji projektu dającymi się w prosty sposób wycenić są następujące rodzaje korzyści.

Korzyści z tytułu bezpłatnego dostępu do wydarzeń o charakterze kulturalnej

W wyniku realizacji projektu społeczeństwo Gminy Grodzisk Mazowiecki otrzymuje możliwość bezpłatnego uczestnictwa w wielu wydarzeniach kulturalno – edukacyjnych. Korzyściami płynącymi z takiego charakteru uczestnictwa jest oszczędność w wysokości około 100 PLN/osobę, co przy popycie na ofertę obydwu obiektów wynoszącym 2 300 osób rocznie daje wpływy społeczne w wysokości 230 000 PLN rocznie.

Korzyści z tytułu dodatkowego zatrudnienia

Realizacja projektu umożliwi zatrudnienie dodatkowo 1 osoby (animatore kultury). Jako przychód ekonomiczny przyjęto całą wartość wypłacanego wynagrodzenia. Wartość wypłacanego wynagrodzenia wprawdzie jest kosztem dla operatora, jednakże z punktu widzenia społeczeństwa i gospodarki stanowi ona korzyść, gdyż w całości będzie przeznaczana na cele konsumpcyjne, co z kolei przyczyni się do rozwoju gospodarki lokalnej. Potwierdzeniem tego założenia jest fakt, iż wartość PKB przypadająca na 1 mieszkańca jest zbliżona do średniego wynagrodzenia brutto. Łączna wartość korzyści wynosi 42 000,00 PLN rocznie wyznaczone przy poziomie wynagrodzenia wynoszącego 3 500 PLN brutto.

Korzyści podmiotów trzecich

Ostatnią korzyścią społeczną są korzyści podmiotów trzecich. Jak wiadomo, stymulacja kultury daje korzyści podmiotom trzecim ze względu na fakt przyciągania „turystów” do Gminy, które wpływają na powstawanie nowych podmiotów oferujących na danym rynku różne dobra. Korzyści te zostały wyznaczone na kwotę 345 000 PLN/rocznie, co zostało wyznaczone poprzez założenie, iż każdy uczestnik pozostawi w Gminie ok. 150 PLN.

W rozpatrywanym projekcie nie ma potrzeby dokonywania przekształcenia cen rynkowych w ceny kalkulacyjne. W ramach projektu zakłada się zakup usług oraz środków trwałych, których ceny nie są zniekształcone przez niedoskonałości rynku (dobra i usługi rynkowe, bez podatków i ceł). W ramach projektu planuje się również koszty wynagrodzeń, które dotyczą wykwalifikowanej siły roboczej, dla której nie występują zniekształcenia płacowe. W związku z powyższym współczynniki przeliczeniowe dla projektu są równe jedności.

Pozostałymi korzyściami ekonomicznymi wynikającymi z realizacji przedsięwzięcia, które nie są możliwe do wyceny w prosty sposób wskazano wzrost komfortu i jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności Gminy dla obecnych i przyszłych mieszkańców (poprawa oferty kulturalnej i zwiększenie jej dostępności poprawia komfort życia mieszkańców przyczyniając się do poprawy ich społecznego rozwoju), a także wzrost poczucia przynależności do regionu/kraju (projekt spowoduje dalszą promocję i rozwój Polski, co bezpośrednio przełoży się na zadowolenie mieszkańców i wzrost poczucia ich przynależności do danego regionu/kraju).

Analizę kosztów i korzyści oraz wyniki efektywności ekonomicznej przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 18 Analiza CBA

Analiza CBA	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Korekta o efekty fiskalne	0,00	838 968,26	308 751,71	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80
Podatek VAT	0,00	838 968,26	303 711,71	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80	31 864,80
Koszty ZUS	0,00	0,00	5 040,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00	8 640,00
Korzyści zewnętrzne	0,00	0,00	312 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00
Korzyści z tytułu bezpłatnego dostępu do kultury	0,00	0,00	115 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00
Wielkość			1 150,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00
Cena			100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Korzyści z dodatkowego zatrudnienia	0,00	0,00	24 500,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00
Wielkość			7,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Cena			3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00
Korzyści podmiotów trzecich	0,00	0,00	172 500,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00	345 000,00
Wielkość			1 150,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00
Cena			150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00
Koszty zewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wielkość															
Cena															

Źródło: opracowanie własne

Tab. 19 Wskaźniki ENPV/ERR/BC

Wyliczenie ENPV	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kolejny rok realizacji	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Przychody	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Wartość rezydualna															3 804 779,70
Korekty o efekty fiskalne	0,00	838 968,26	308 751,71	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80	40 504,80
Korzyści zewnętrzne	0,00	0,00	312 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00	617 000,00
Koszty operacyjne	0,00	30 000,00	148 940,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00	221 040,00
Nakłady inwestycyjne	0,00	4 456 656,33	1 604 197,44												
Nakłady odtworzeniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koszty zewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przepływy pieniężne netto	0,00	-3 647 688,07	-1 122 385,73	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	446 464,80	4 251 244,50
Skumulowane całkowite przepływy pieniężne	0,00	-3 647 688,07	-4 770 073,80	-4 323 609,00	-3 877 144,20	-3 430 679,40	-2 984 214,60	-2 537 749,80	-2 091 285,00	-1 644 820,20	-1 198 355,40	-751 890,60	-305 425,80	141 039,00	4 392 283,50

Stopa dyskonta	5,00%
ENPV	1 018 880,15
ERR	7,52%
Wskaźnik B/C	1,49

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z przedstawionych w poniższej tabeli wartości, projekt jest racjonalny z punktu widzenia społecznego, gdyż ekonomiczna zaktualizowana wartość projektu netto jest dodatnia, a stopa zwrotu z inwestycji jest znacznie większa niż przyjęta do analizy stopa dyskontowa. Dodatkowo, o wysokiej efektywności ekonomicznej projektu decyduje osiągnięta wartość wskaźnika korzyści do kosztów (B/C). Wskaźnik ten wyliczono na podstawie wzoru:

$$B/C = \frac{\sum_{t=0}^n a_t B_t}{\sum_{t=0}^n a_t C_t}$$

- B – strumień korzyści ekonomicznych generowanych przez projekt w poszczególnych latach
- C- strumienie kosztów ekonomicznych generowanych przez projekt w poszczególnych latach
- n – horyzont czasowy
- a - współczynnik dyskontowy

Wielkość omawianego wskaźnika dla przedmiotowego projektu wynosi 1,49. Oznacza to, że wielkość przedstawionych powyżej skwantyfikowanych korzyści wynosi 149% łącznych nakładów na Projekt. Projekt jest zatem efektywny z punktu widzenia społeczno-ekonomicznego

8. ANALIZA WRAŻLIWOŚCI I RYZYKA

Z uwagi na fakt, iż przedmiotowy projekt nie stanowi dużego projektu w myśl art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, zgodnie ze wskazaniami dla studium wykonalności nie przeprowadzano analizy ryzyka i wrażliwości dla projektu.

9. ANALIZA INSTYTUCJONALNA

9.1 Zdolność organizacyjna

Za realizację działań ustawowych Gminy Grodzisk Mazowiecki odpowiada Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim oraz powołane przez Gminę jednostki organizacyjne.

W kontekście przedmiotowego projektu Urząd Miejski posiada następujące komórki specjalistyczne:

- Wydział Przygotowania Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych (w ramach wydziału pracuje 11 osób) – do zakresu obowiązków pracowników Wydziału zgodnie z regulaminem Urzędu należą m. in.: przygotowanie inwestycji realizowanych z udziałem pozyskanych funduszy zewnętrznych, inicjowanie i przygotowywanie prac dot. pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, współpraca z organizacjami i instytucjami w celu pozyskiwania i wykorzystywania funduszy na realizację zadań publicznych, monitorowanie i nadzorowanie złożonych wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych, prowadzenie ewidencji umów o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków UE.

- Wydział Zamówień Publicznych i Zaopatrzenia Urzędu (w ramach wydziału zatrudnione są 4 osoby) – do zakresu obowiązków Wydziału zgodnie z Regulaminem należą m. in.: prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych dla wszystkich komórek Urzędu, współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu w zakresie tworzenia opisu przedmiotu zamówienia oraz szacowania jego wartości, przygotowanie dokumentów przetargowych, prowadzenie rejestru i zbioru umów zawartych w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zapewnienie zgodności realizowanych zamówień z ustawą PZP, prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza równowartości kwoty 30 000 EUR, zaopatrzenie materiało-techniczne Urzędu w celu zapewnienia jego bieżącej działalności, za wyjątkiem urządzeń informatycznych i oprogramowania.

- Wydział Finansowy (w ramach Wydziału jest zatrudnionych 21 osób, w tym 12 osób w Referatach: Księgowości i Budżetu oraz Ekonomiczno-Finansowym) – pracownicy wskazanych Referatów, zgodnie z regulaminem Urzędu odpowiadają m. in. za: gromadzenie i przechowywanie dokumentacji przewidzianej ustawą, organizowanie i kontrolowanie prawidłowego obiegu dokumentacji księgowej, zadania zgodne z ustawą o rachunkowości, prowadzenie spraw związanych z finansowaniem i rozliczaniem inwestycji realizowanych przez Gminę, organizowanie i kontrolowanie prawidłowego obiegu dokumentacji finansowo-księgowej, prowadzenie ksiąg rachunkowych dotyczących realizacji projektów współfinansowanych z UE oraz sporządzanie sprawozdań finansowych i innych wynikających z realizacji projektów współfinansowanych z UE.

- Wydział Promocji (w ramach Wydziału zatrudnione są 4 osoby) – pracownicy Wydziału, zgodnie z Regulaminem Urzędu odpowiadają za m. in.: organizację obsługi i bieżącej aktualizacji strony internetowej Gminy, kreowanie korzystnego wizerunku Gminy w środkach społecznego przekazu, bieżące informowanie opinii publicznej o zamierzeniach, planach i działaniach Gminy za pomocą lokalnej prasy, radia i Internetu oraz opracowywanie materiałów reklamowych miasta (foldery, informatory, billboardy).

Ponadto, Gmina Grodzisk Mazowiecki posiada jednostkę organizacyjną: Obsługa Inwestycyjno-Techniczna Gminy Grodzisk Mazowiecki. Posiadająca własny statut jednostka budżetowa Gminy

realizuje takie zadania jak: przygotowywanie projektów działalności inwestycyjnej Gminy, przygotowywanie i organizację przetargów na wyłanianie wykonawców robót inwestycyjnych i remontowych na rzecz Gminy, przygotowywanie i organizację procesów inwestycyjnych, zapewnienie nadzoru nad należytym ich przebiegiem, przeprowadzanie rozliczeń inwestycji i przekazanie ich użytkownikom, uczestnictwo w przygotowaniu przez Urząd Miejski dokumentacji związanej z pozyskiwaniem funduszy unijnych i krajowych, a także prowadzenie działalności administracyjnej związanej z realizacją powyższych zadań.

Jak wynika z powyższej struktury organizacyjnej, wnioskodawca posiada odpowiednie komórki w zakresie zarządzania projektem:

- za przygotowanie dokumentacji zamówień publicznych, ich rozstrzygnięcie oraz podpisanie umów z wykonawcami zamówień, odpowiedzialni będą pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych i Zaopatrzenia Urzędu oraz Obsługi Inwestycyjno-Technicznej Gminy,
- za monitorowanie postępu prac w ramach projektu, weryfikację rezultatów i produktów projektu (w oparciu o wytypowane wskaźniki i sposoby ich monitorowania), a także przestrzeganie zgodności realizowanych działań z założeniami z dokumentacji aplikacyjnej, odpowiadać będą pracownicy Wydziału Przygotowania Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych i Obsługi Inwestycyjno-Technicznej Gminy,
- za księgowanie wydatków związanych z realizacją projektu, archiwizację dokumentacji finansowej związanej z projektem oraz monitoring finansowy, odpowiadać będzie Wydział Finansowy Urzędu Miejskiego w Grodzisku Mazowieckim,
- za rozliczenie projektu na rzecz Instytucji Zarządzającej, w tym przygotowywanie wniosków o płatność, odpowiadać będą wspólnie: Wydział Przygotowania Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych oraz Wydział Finansowy.

Oprócz faktu posiadania specjalistycznych komórek organizacyjnych przez Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim/Gminę Grodzisk Mazowiecki, zdolność organizacyjną wnioskodawcy do realizacji przedmiotowego projektu potwierdza dotychczasowe doświadczenie w pozyskiwaniu, realizacji i rozliczaniu projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych. W ostatnich latach Gmina zrealizowała następujące projekty:

1. „Rewitalizacja wielofunkcyjnych obszarów centrum Grodziska Mazowieckiego, etap I – Tereny Zielone i Zabytki Miasta”

Projekt obejmował rewitalizację wielofunkcyjnych obszarów centrum w Grodzisku Mazowieckim, w tym tereny zielone i zabytki miasta. Wśród poszczególnych zadań w projekcie należy wymienić: rewaloryzację i adaptację na cele rekreacyjno-sportowe terenu Stawów Goliana, remont ulic dojazdowych do rewitalizowanej miejskiej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej wokół Stawów Goliana, rewaloryzację Parku im. Hr. Skarbków oraz zabytkowej willi Radogoszcz w Grodzisku Mazowieckim połączoną z adaptacją obiektu na potrzeby galerii etnograficznej. Zrewaloryzowane Stawy Goliana z pomostem nad wodą oraz zagospodarowanymi terenami przybrzeży stały się obiektem rekreacyjno-sportowym (boiska wielofunkcyjne, plac zabaw) i wypoczynkowym, a także miejscem okazjonalnych występów zespołów muzycznych. Podobnie Park im. hr. Skarbków w wyniku przeprowadzonej rewaloryzacji odzyskał dawne funkcje rekreacyjne i stał się miejscem wypoczynku dla mieszkańców miasta.

Projekt został realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Priorytet V - Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu Działanie 5.2 - Rewitalizacja miast. Wdrożenie projektu w latach: 2009-2012

Całkowita wartość projektu: 20 609 882,45 PLN

Wnioskowana dotacja z EFRR: 17 518 400,08 PLN

Poziom dofinansowania z EFRR: 85%

Rewitalizacja terenów przestrzeni publicznej, jaką są niewątpliwie tereny zielone miasta oraz zabytki, dostępne dla wszystkich mieszkańców powiatu wraz z całą ich ofertą kulturalną, przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców całego powiatu grodziskiego i powiatów ościennych.

2. „Wykorzystaj Szansę”

Projekt „Wykorzystaj Szansę” został zrealizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim w latach 2008 – 2013. W ramach programu przeprowadzone zostały działania skierowane do osób bezrobotnych, korzystających ze wsparcia OPS, którzy chcą powrócić na rynek pracy. Celem projektu była pomoc osobom pozostającym bez pracy w wieku aktywności zawodowej i pokonanie trudności w integracji społecznej. Projekt dotyczył poprawy warunków życia ludności i zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy mieszkańców, a co się z tym wiąże zwiększenie konkurencyjności regionu, z tego względu jest on komplementarny względem wnioskowanej inwestycji.

3. „Kursy językowe i komputerowe dla pracujących mieszkańców Gminy Grodzisk Mazowiecki”

Projekt zrealizowany w terminie od 1.08.2005 r. - 31.03.2007 r. kierowany był do pełnoletnich mieszkańców Gminy Grodzisk Mazowiecki, z wykształceniem przynajmniej średnim, zatrudnionych na umowę o pracę. W ramach projektu zostało przeprowadzone 9-miesięczne szkolenie z języka angielskiego obejmujące grupę 90 osób oraz 2 i 4-miesięczne szkolenia informatyczne dla łącznie 60 osób. Całkowita wartość projektu wyniosła 209.548,00 złotych, z czego 75% finansowane było z Europejskiego Funduszu Społecznego, a 25% z budżetu państwa (Ministerstwo Gospodarki i Pracy). Celem projektu było podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców Gminy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej oraz lepszego przystosowania do potrzeb rynku pracy. Poza przeszkoleniem wyżej wymienionej grupy osób w poszczególnych dziedzinach, projekt przyczynił się do promocji form edukacji ustawicznej wśród dorosłych. Projekt dotyczył poprawy warunków życia ludności i zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy mieszkańców, a co się z tym wiąże zwiększenia konkurencyjności regionu, z tego względu jest on komplementarny względem wnioskowanej inwestycji.

4. „Domowy dostęp do Internetu drogą do budowania społeczeństwa informacyjnego”

Projekt zrealizowano w ramach działania 8.3 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, przy współfinansowaniu w 85% przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Celem Projektu było zapewnienie mieszkańcom gminy Grodzisk Mazowiecki, zagrożonym wykluczeniem cyfrowym z powodu trudnej sytuacji materialnej lub niepełnosprawności, dostępu do domowego odbioru Internetu. Projektem objęto 100 gospodarstw domowych. Działania Projektu objęły:

- Zapewnienie sprzętu teleinformatycznego (1 komputer na gospodarstwo domowe);
- Podłączenie sprzętu do sieci Internet w gospodarstwach domowych;
- 80 godzin obowiązkowych szkoleń w zakresie obsługi komputera i Internetu;

- Serwisowanie sprzętu;

Termin realizacji projektu: 2009-2012.

Całkowita wartość projektu wyniosła 1 344 360,00 zł z czego dofinansowanie wyniosło 1 142 706,00 zł, co stanowi 85% kosztów kwalifikowanych projektu.

5. **„Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu e-Inclusion w Gminie Grodzisk Mazowiecki”**

Projekt miał na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Grodzisk Mazowiecki poprzez zapewnienie beneficjentom ostatecznym niezbędnego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, zapewnienie pomocy technicznej przy instalowaniu sprzętu w domu, serwisu w trakcie jego eksploatacji oraz zapewnienie bezpłatnego dostępu do Internetu. W ramach projektu zorganizowano szkolenie dla odbiorców ostatecznych. Przeprowadzono cykl szkoleń dla beneficjentów ostatecznych, czyli 150 osób.

Całkowita wartość projektu – 3 964 985,29 zł.

Termin realizacji projektu: 2011- 2015

6. **„Indywidualna ścieżka edukacyjna kluczem do prawidłowego rozwoju dzieci w klasach I-III szkół podstawowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki”**

Projekt był realizowany w ramach Poddziałania 9.1.2 *Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*. Projekt zakłada realizację zajęć dodatkowych dla dzieci oraz doposażenie bazy dydaktycznej szkół. Projektem objętych było około 800 dzieci z klas I-III szkół podstawowych w gminie Grodzisk Mazowiecki. Dzięki przeprowadzonym, przez zespoły nauczycieli, diagnozom można było sprostać indywidualnym potrzebom dzieci. Zostały przeprowadzone zajęcia takie jak: logopedyczne, dla dzieci zagrożonych dysleksją, gimnastyka korekcyjna, socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne, dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych, specjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych oraz kółka: matematyczne, plastyczne, muzyczne, teatralne, szachowe, taneczne. Celem projektu jest nauczanie indywidualne, dlatego też zajęcia były przeprowadzane w małych, kilkuosobowych grupach. Projekt przewidywał również doposażenie bazy dydaktycznej szkół w materiały niezbędne do realizacji zajęć. Szkoły zostały wyposażone w przyrządy do ćwiczeń na zajęcia z gimnastyki korekcyjnej, układanki na zajęcia z integracji sensorycznej oraz wiele gier zarówno planszowych, jak i na płytach CD, szkielety anatomiczne, flety, tamburyny, marionetki, pacynki, lupy, mikroskopy. Wszystkie artykuły wynikały z potrzeb przeprowadzanych zajęć i zostały odpowiednio rozdzielone w zależności od potrzeb poszczególnych szkół. Dofinansowanie projektu wyniosło 661 440 zł i było refundowane w 100%. Czas trwania projektu : 01.10.2012 – 31.05.2013.

7. **„Start w dorosłość – zintegrowany system oddziaływań profilaktycznych w Gminie Grodzisk Mazowiecki”**

Projekt mający na celu poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz zmniejszenie ich podatności na patologie społeczne zrealizowano w latach 2007 – 2010. Jego koszt to prawie 1,2 miliona złotych. Biuro Mechanizmów Finansowych w Brukseli oceniło grodziski projekt jako jeden z najlepszych w Polsce i przyznało mu dotację ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA GRANTS), która pokryła 85% wartości projektu.

Projekt zakładał realizację następujących zadań:

- wprowadzenie do szkół gimnazjalnych nowatorskich programów profilaktycznych,
- prowadzenie siedmiu środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD oraz utworzenie przy nich sportowych kół zainteresowań,
- uruchomienie „grup wsparcia” dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców w Poradni Leczenia Uzależnień przy ul. 1 Maja 15 w Grodzisku Mazowieckim,
- przygotowanie dwóch międzynarodowych konferencji dotyczących zagadnień profilaktyki uzależnień oraz pracy z dzieckiem,
- przeprowadzenie cyklu szkoleń dla grup społecznych wspierających realizację projektu, działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących projektu oraz jego realizacji.

8. **„Termomodernizacja placówek oświatowych i sportowych w gminie Grodzisk Mazowiecki”**

Inwestycja termomodernizacyjna współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WM 2007-2013 Priorytetu IV. - Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka. Działania 4.3. Ochrona powietrza, energetyka została zrealizowana przez gminę Grodzisk Mazowiecki w latach 2007-2013.

Projekt pn. „Termomodernizacja placówek oświatowych i sportowych w gminie Grodzisk Mazowiecki” obejmuje 7 obiektów na terenie gminy: 6 obiektów oświatowych i 1 obiekt sportowy:

- Przedszkole nr 7 przy ulicy Kopernika 15,
- Szkoła Podstawowa w Adamowiźnie,
- Zespół Szkolno –Przedszkolny nr 1 przy ulicy Zielony Rynek 2,
- Zespół Szkolno –Przedszkolny nr 2 przy ulicy Westfala 3 wraz z Halą Sportową,
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 6 im. Szarych Szeregów przy ulicy Sportowej 31,
- Filie Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Józefa Jotejko w Książenicach,
- Pływalnia Miejska „Wodnik 2000” przy ulicy Montwiłła.

W ramach projektu zainstalowano kolektory słoneczne do podgrzewania ciepłej wody na basenie. Całkowita wartość projektu wyniosła prawie 6 mln PLN, poziom dofinansowania z EFRR: 70%.

9. **„Budowa miejskiej strefy aktywności gospodarczej przy ulicy Montwiłła rejon ulicy Spokojnej w Grodzisku Mazowieckim”**

Projekt współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013, Priorytet I „Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu” działanie 1.3 „Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą”.

Wdrożenie projektu w latach 2009-2012.

Całkowita wartość projektu wyniosła ponad 13 mln PLN, wnioskowana dotacja z EFRR wyniosła ponad 10 mln PLN.

10. **„Przygotowanie terenów pod działalność inwestycyjną w strefach przemysłowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki”.**

Projekt współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013, Priorytet I – Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału

innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu, działanie 1.3 Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą

Przedsięwzięcie inwestycyjne związane z przygotowaniem terenów pod działalność gospodarczą w strefach przemysłowych gminy Grodzisk Mazowiecki, zrealizowane w latach 2008-2012, obejmowało następujące działania:

- Budowa ulicy Rybnej w Grodzisku Mazowieckim wraz z wykonaniem napowietrznej linii oświetlenia oraz przebudową napowietrznych linii elektroenergetycznych, budowa zjazdu z ul. Traugutta w ul. Rybną w Grodzisku Mazowieckim oraz wykonanie przewodu wodociągowego.
- Budowa drogi, napowietrznej linii oświetlenia oraz przewodu wodociągowego oraz przebudowa drenażu w strefie przemysłowej we wsi Natolin (702,5 m)
- Przebudowa nawierzchni ul. Chrzanowskiej w Grodzisku Mazowieckim. Projekt przebudowy nawierzchni obejmuje odcinek o długości 840 m.

Całkowita wartość projektu to prawie 7 mln PLN, z czego 85% sfinansowano ze środków UE.

11. „Inwestycje w Grodzisku Mazowieckim - inwestycją w Mazowsze. Promocja gospodarcza regionu”

Projekt wdrożono w latach 2011-2012 w ramach RPO WM 2007-2013 Priorytet I Działanie 1.7 Promocja gospodarcza. W ramach projektu zrealizowano:

- utworzenie portalu/bazy danych dla przedsiębiorców/inwestorów,
- nakręcenie filmu promującego strefy przemysłowe i potencjał gospodarczy gminy,
- emisja filmu promującego strefy przemysłowe i potencjał gospodarczy gminy,
- kampania promocyjna w prasie i Internecie,
- kampania promocyjna w TV – nakręcenie spotów reklamowych,
- kampania promocyjna w TV – emisja spotów reklamowych,
- Międzynarodowy Kongres Przedsiębiorczości (impreza targowo-wystawiennicza),
- Międzynarodowy Jarmark Produktów Regionalnych .

Całkowita wartość projektu to prawie 1 mln PLN, z czego 85% sfinansowano ze środków UE.

12. „Rozbudowa bazy turystycznej w gminie Grodzisk Mazowiecki”

Projekt zrealizowano w 2014 r. w ramach RPO WM 2007-2013 Priorytet VI Działanie 6.2 Turystyka. W ramach Projektu utworzono i wyposażono Centrum Informacji Turystycznej oraz wykonano mapę i przewodnik turystyczny po gminie Grodzisk Mazowiecki. Ponadto, utworzono system bezobsługowej wypożyczalni rowerów wraz ze zintegrowanym, innowacyjnym produktem turystycznym. Zakres projektu na tym etapie obejmuje:

- wyposażenie wypożyczalni w 60 rowerów z wyposażeniem i utworzenie minimum 8 stacji wypożyczalni rowerów
- powołanie zewnętrznego operatora systemu bezobsługowej wypożyczalni rowerów
- wykonanie audioprzewodnika turystycznego w języku polskim, angielskim i niemieckim.

Całkowita wartość projektu: prawie 1,5 mln PLN, kwota dofinansowania wyniosła prawie 500 tys PLN.

13. „Budowa świetlicy wiejskiej w Kozerkach gmina Grodzisk Mazowiecki”

Projekt został wdrożony w latach 2014-2015, współfinansowany ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”. W ramach

projektu powstała świetlica wiejska w miejscowości Kozierki w gminie Grodzisk Mazowiecki. Całkowita wartość projektu 699 425,01 PLN, kwota dofinansowania wyniosła 288 703,00 PLN.

14. „Modernizacja ul. Radońskiej – połączenie drogi 719 z drogą powiatową nr 01416 (w Radoniach przy nowym osiedlu)”

Projekt został wdrożony w latach 2009-2014 współfinansowany ze środków RPO WM 2007-2013. Przedmiotowa inwestycja składa się z dwóch etapów:

- Etap I Przebudowa ulicy Radońskiej w Grodzisku Mazowieckim na odcinku od ulicy Montwiłła do ulicy Emilii Plater o długości 934 mb.
- Etap II Modernizacja nawierzchni ul. Radońskiej, Łazurowej, Orlej i Widokowej na odcinku od ul. E. Plater do ul. Gościnniej we wsi Radonie (drogi powiatowej nr 01416) o długości 3 456 mb.

Całkowita wartość projektu 8 257 744,56 PLN, kwota dofinansowania 4 503 584,71 PLN

15. „Przebudowa ulicy Niedźwiedziej ze ścieżką rowerową w m. Adamowizna, Gmina Grodzisk Mazowiecki”.

Przedmiotem projektu była przebudowa ulicy Niedźwiedziej ze ścieżką rowerową w miejscowości Adamowizna w gminie Grodzisk Mazowiecki. Długość odcinka przebudowanego w ramach projektu wynosi 1,09 km. W wyniku wdrożenia projektu została również wybudowana ścieżka rowerowa o długości 1,09 km oraz zostało zmodernizowane skrzyżowanie ul. Niedźwiedziej z drogą wojewódzką nr 579 w miejscowości Adamowizna. Okres realizacji: 2009. Całkowita wartość projektu 2 201 536,91 PLN wartość dofinansowania 935 653,12 PLN.

16. „Kompleksowe uzbrojenie obszarów inwestycyjnych gminy Grodzisk Mazowiecki w tym terenie przeznaczanego pod utworzenie Interdyscyplinarnego Centrum Innowacji dla rozwoju innowacyjności i przedsiębiorczości na Mazowszu”

Projekt finansowany był jeszcze z poprzedniego rozdania unijnego tj. ze środków RPO WM na lata 2007 -2013, działanie 1.3. Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą. Całkowita wartość projektu wynosi 16 428 970, 78 zł, z czego 13 887 462,08 mln zł finansowane jest ze środków EFRR. Termin realizacji: 2011-2015

17. „E – usługi w gminie Grodzisk Mazowiecki”

RPO WM 2014-2020 , działanie 2.1 E – usługi, Poddziałanie 2.2.1 E – usługi dla Mazowsza, Całkowita wartość projektu : 1 528 150,00 zł, Dofinansowanie 80% - 1 222 520,00. Okres realizacji: 01.10.2015-31.12.2017 W ramach projektu zbudowany min. zostanie e- system informacyjny , konsultacje społeczne , e – usługi , budowa stron sołeckich, darmowy Internet dla mieszkańców, wyposażenie urzędu i placówek podległych (partnerów) w infrastrukturę teleinformatyczną.

18. Podniesienie standardów życia poprzez poprawę jakości przestrzeni publicznej, w tym terenów zieleni, gminy Grodzisk Mazowiecki.

Projekt współfinansowany ze środków POIS 2014-2020, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego. Projekt obejmuje utworzenie i renowację terenów zielonych położonych w granicach miasta Grodzisk Maz. i będzie realizowany w 25 obszarach. Koszt całkowity: 6 705 891,08, Dotacja: 5 700 007,41. Termin realizacji: 2016-2018.

Merytoryczny wkład w realizację projektu będzie mieć Ośrodek Kultury w Grodzisku Mazowieckim – największa instytucja kultury na obszarze gminy, która będzie sprawować opiekę merytoryczną nad obydwo zabytkami będącymi przedmiotem projektu. W partnerstwie z Powiatem Grodziskim i Gminą Żabia Wola prowadzone będą działania informacyjno-promocyjne dot. oferty kulturalno-turystycznej obydwu obiektów. Ponadto, przedstawiciele obydwu partnerów wezmą udział w przygotowaniu wydarzeń otwarcia obiektów, a także na terenie swoich samorządów prowadzić będą akcję informacyjną nt. projektu, w tym wydarzeń i działań kulturalnych realizowanych na terenie obydwu zabytków. Obydwaj partnerzy projektu posiadają zdolność organizacyjną do wdrożenia przedmiotowego projektu wspólnie z Gminą Grodzisk Mazowiecki:

Powiat Grodziski przynależąc do grupy podmiotów: jednostki samorządu terytorialnego, jest podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie projektów w ramach konkursu nr RPMA.05.03.00-IP.01-14-012/16 i tym samym może stać się partnerem dla projektu. Funkcjonowanie w strukturze samorządów terytorialnych oraz ważna rola Powiatu w ramach Obszaru Metropolitalnego Warszawy stanowią potwierdzenie wysokiej zdolności organizacyjnej jednostki do realizacji projektów partnerskich i wspierania działalności kulturalnej i turystycznej. Powiat jest organizatorem dla Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku, a także wydawcą informatorów turystycznych gmin z powiatu grodziskiego, co potwierdza doświadczenie i umiejętności zespołu Starostwa Powiatowego w Grodzisku Mazowieckim do realizacji działań z obszaru kultury i turystyki. Posiadając wysoko wykwalifikowane kadry i odpowiednie doświadczenie, Powiat Grodziski wesprze Gminę Grodzisk Mazowiecki zarówno w zakresie promocji obiektów na etapie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu, na potrzeby popularyzacji oferty turystycznej obiektów. Dodatkowo, w okresie trwałości powiat grodziski będzie każdego roku wspierał finansowo obiekty w realizacji oferty kulturalnej.

Gmina Żabia Wola przynależąc do grupy podmiotów: jednostki samorządu terytorialnego, jest podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie projektów w ramach konkursu nr RPMA.05.03.00-IP.01-14-012/16 i tym samym może stać się partnerem dla projektu. Gmina znajdując się w strukturze mazowieckich gmin posiada odpowiednią zdolność organizacyjną do prowadzenia współpracy z innymi samorządami. Ponadto, mając doświadczenie w popularyzacji biografii i twórczości Józefa Chełmońskiego (na terenie gminy znajduje się grób malarza) gmina potwierdza swój potencjał organizacyjny w zakresie promocji oferty turystycznego i wykorzystania historii gminy. Posiadając odpowiednie doświadczenie w realizacji działań z zakresu rozwoju turystyki, Gmina Żabia Wola wesprze Gminę Grodzisk Mazowiecki w zakresie promocji obiektu zarówno na etapie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu, a także pomoże w przygotowaniu oferty kulturalnej dla Dworku Rodziny Chełmońskich w Adamowiźnie.

Współpracę pomiędzy partnerami szczegółowo określa umowa partnerska, której kopia została załączona do wniosku o dofinansowanie dla projektu.

9.2 Zdolność finansowa i prawna

Gmina Grodzisk Mazowiecki jako jednostka samorządu terytorialnego prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, rok rocznie w drodze uchwał określając swój budżet. Największe dochody w budżecie Gminy Grodzisk Mazowiecki pochodzą z:

- wpływów z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od czynności cywilnoprawnych, podatków i płat lokalnych od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek,
- udziałów gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (podatek dochodowy od osób fizycznych i od osób prawnych),
- subwencji oświatowej,
- dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej,
- wpływów z opłat lokalnych dot. gospodarki odpadami.

Wyniki finansowe gminy umożliwiają każdego roku podejmowanie również wydatków inwestycyjnych, w tym uwzględniających współfinansowanie ze środków zewnętrznych. Na 2016 roku, w budżecie Gminy zaplanowano wydatki majątkowe w wysokości 33,58 mln zł, tj. ponad 19,6% wszystkich wydatków Gminy. W Budżecie na 2016 rok zabezpieczono kwotę 515 tys. zł na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami – w przypadku uzyskania dofinansowania możliwe jest przesunięcie części nadwyżki budżetowej, z kolei wydatki przewidziane na 2017 i 2018 rok zostaną pokryte w ramach nowych budżetów. Zaprezentowana w poprzednich częściach studium wykonalności analiza finansowa pokazuje, że jednostka posiada odpowiednią zdolność finansową do realizacji przedmiotowej inwestycji.

Wnioskodawca posiada również pełną zdolność prawną do realizacji projektu. Gmina Grodzisk Mazowiecki działa na podstawie ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i zgodnie z nią, wykona zadanie własne w postaci zapewnienia infrastruktury do zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy. Gmina Grodzisk Mazowiecki jest właścicielem działek, na których będzie realizowany projekt i częściowo posiada wszelkie decyzje administracyjne do realizacji inwestycji (pozwolenie na budowę dot. Dworku w Adamowiźnie wraz z otoczeniem, deklaracje RDOŚ w zakresie oddziaływania na obszar NATURA 2000 i gospodarkę wodną). W najbliższym czasie spodziewane jest również uzyskanie pozwolenia na budowę dot. prac budowlanych w zakresie Willi „Niespodzianka”.

9.3 Trwałość projektu

Gmina Grodzisk Mazowiecki będąca właścicielem działek: w Grodzisku Mazowieckim, gdzie posadowiona jest Willa „Niespodzianka” oraz w Adamowiźnie, gdzie umiejscowiony jest Dworek Rodziny Chełmońskich wraz z otoczeniem parkowym, będzie odpowiedzialna za zarządzanie powstałą w wyniku projektu infrastrukturą w okresie trwałości projektu, tj. przez co najmniej 5 lat od płatności końcowej od Instytucji Zarządzającej RPO WM 2014-2020. Trwałości uzyskanych efektów w ramach Gminy pilnować będą: Wydział Przygotowania Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych oraz Wydział Organizacyjny. Za nową ofertę kulturalną w ramach obiektu odpowiedzialna będzie jednostka organizacyjna Gminy Grodzisk Mazowiecki – Ośrodek Kultury w Grodzisku Mazowieckim. Ośrodek wdroży przedstawioną we wcześniejszej części studium nową ofertę kulturalną dla obydwu zabytków, a także będzie odpowiedzialny za badanie popytu na ofertę kulturalną obiektów, monitorując w ten sposób osiągnięcie zakładanych rezultatów projektu.

Finansowa trwałość projektu została zaprezentowana w ramach analizy finansowej przedmiotowego studium wykonalności – wykazano koszty utrzymania obiektów oraz źródła ich pokrycia z budżetu Gminy Grodzisk Mazowiecki.

Co najmniej w okresie trwałości będą mieć zastosowania **rozwiązania efektywne kosztowo**, prowadzące do obniżenia kosztów utrzymania obiektów. W ramach oferty kulturalnej prowadzone będą wyłącznie te działania, dla których wcześniej uznano na podstawie diagnozy społecznej, że będą cieszyć się zainteresowaniem ze strony wskazanych grup docelowych. Tym samym uniknięta będzie sytuacja, w której poniesiony będzie koszt przygotowania zajęć, w tym wynagrodzenia dla instruktora, a zgłosi się niewielka liczba chętnych/nie będzie ich wcale. Ponadto obiekt dostępny będzie wyłącznie w godzinach, w których może być najbardziej uczęszczany przez mieszkańców, co pozwoli uniknąć ponoszenia kosztów związanych z funkcjonowaniem obiektu, kiedy będzie on zwykle pusty. Co najmniej w okresie trwałości dla obiektu funkcjonować będzie przynajmniej **jedno miejsce pracy** – animatora kultury, który sprawował będzie opiekę merytoryczną nad obiektami i będzie współpracował z Ośrodkiem Kultury w Grodzisku Mazowieckim. W wyniku realizacji projektu w dłuższym okresie powstanie również pozytywny efekt ekonomiczny w postaci powstawania nowych miejsc pracy w sektorze gastronomii i hotelarstwa, w szczególności w związku z dostosowaniem do ruchu turystycznego Dworku Rodziny Chełmońskich wraz otoczeniem w Adamowiźnie. O dużym potencjale turystycznym Gminy Grodzisk Mazowiecki świadczą przytoczone w kolejnym rozdziale statystyki dot. ruchu turystycznego.

Nowa infrastruktura kultury pozwoli również **dywersyfikować źródła jej utrzymania** – ze względu na wysoki potencjał turystyczny obydwu obiektów zabytkowych, partner projektu – powiat grodziski – obiecał coroczne wsparcie kosztów ich utrzymania w kwocie ok. 10 tys. zł. Wsparcie to stanowić będzie nowe źródło finansowania obiektów, w porównaniu z obecnym stanem.

9.4 Harmonogram zamówień publicznych

W ramach poniższej tabeli zaprezentowano wszystkie zamówienia publiczne planowane do przeprowadzenia:

Tab. 20 Plan zamówień publicznych w ramach projektu

Zakres zamówienia	Tryb udzielenia zamówienia	Data wszczęcia postępowania w celu udzielenia zamówienia	Planowana data zawarcia umowy
Objęte zakresem stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych			
Roboty budowlano-remontowe w zakresie rewaloryzacji Dworku Rodziny Chełmońskich i zabytkowego otoczenia parkowego	Przetarg nieograniczony	Grudzień 2016	Styczeń 2017
Roboty budowlano-remontowe w zakresie rewaloryzacji Willi „Niespodzianka”	Przetarg nieograniczony	Grudzień 2016	Styczeń 2017
Nadzór inwestorski nad robotami związanymi z rewaloryzacją Dworku Rodziny Chełmońskich i Willi „Niespodzianka”	Przetarg nieograniczony	Grudzień 2016	Styczeń 2017
Dostawa i montaż wyposażenia Willi „Niespodzianka” i Dworku Rodziny Chełmońskich (meble)	Przetarg nieograniczony	Listopad 2017	Grudzień 2017
Dostawa i montaż wyposażenia Willi „Niespodzianka” (urządzenia elektroniczne: komputery, kioski multimedialne, aparaty fotograficzne, kamera cyfrowa)	Przetarg nieograniczony	Listopad 2017	Grudzień 2017
Dostawa i montaż wyposażenia Willi „Niespodzianka” (system nagłośnienia i oświetlenia sali)	Przetarg nieograniczony	Listopad 2017	Grudzień 2017
Nie objęte zakresem stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych			
Dostawa i montaż fortepianu akustycznego wraz z ławą do Willi „Niespodzianka”	Zapytanie ofertowe	Grudzień 2017	Styczeń 2018
Dostawa i montaż pieca ceramicznego do Willi „Niespodzianka”	Zapytanie ofertowe	Grudzień 2017	Styczeń 2018
Dostawa stołu do sitodruku do Willi „Niespodzianka”	Zapytanie ofertowe	Styczeń 2018	Luty 2018
Digitalizacja i udostępnienie cyfrowe prac malarskich i zdjęć panoramicznych Willi „Niespodzianka” i Dworku Rodziny Chełmońskich	Zapytanie ofertowe	Marzec 2017	Kwiecień 2017
Dostawa i montaż tablicy informacyjnej	Zapytanie ofertowe	Marzec 2018	Kwiecień 2018

Źródło: opracowanie własne

Zamówienia zaplanowane w ramach projektu zostaną przeprowadzone zgodnie z zapisami ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164) oraz Regulaminem udzielania zamówień w Urzędzie Miejskim w Grodzisku Mazowieckim. Przeprowadzone procedury będą również zgodne z prawem unijnym dotyczącym udzielania zamówień publicznych:

- Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (będzie obowiązywała do dnia 18 kwietnia 2016 r.)

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (będzie obowiązywała od dnia 19 kwietnia 2016 r.)
- Dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych
- Dyrektywa 89/665/EWG zmieniona dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. - stan na dzień 9 stycznia 2008 r.
- Dyrektywa 92/13/EWG zmieniona dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. - stan na dzień 9 stycznia 2008 r.

Zamówienia o wartości przekraczającej wyrażonej w złotych równowartość kwoty 30 000 euro będą udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, pozostałe zamówienia zostaną udzielone na podstawie zapytań ofertowych. Wydatki ponoszone w ramach projektu będą ponoszone zgodnie z zasadą konkurencyjności zapisaną w Zasadach Kwalifikowalności Wydatków RPO WM 2014-2020.

9.5 Wpływ projekt na atrakcyjność turystyczną regionu

Przedmiotowy projekt realizowany przez Gminę Grodzisk Mazowiecki w partnerstwie z Gminą Żabia Wola i Powiatem Grodziskim, mimo inwestycji w obiekty szerzej nieznane mieszkańcom województwa mazowieckiego i innych regionów kraju, może przyczynić się do podniesienia **atrakcyjności turystycznej** nie tylko gminy i powiatu, ale również całego **regionu**.

Dworek wraz z otoczeniem parkowym w Adamowiznie jest historycznie związany z Józefem Chełmońskim i jego rodziną. To właśnie w Adamowiznie jeden z najśłynniejszych polskich malarzy realizmu odnajdował inspiracje i upamiętniał tutejszą przyrodę. Biorąc pod uwagę pobliskie miejscowości również związane z Józefem Chełmońskim, tj. Radziejowice, Kuklówka Zarieczna, Wola Pękoszewska czy Żelechów na terenie gminy Żabia Wola, gdzie znajduje się grób malarza, występuje naturalna potrzeba rozszerzenia i wzbogacenia Szlaku Józefa Chełmońskiego, który w chwili obecnej obejmuje jedynie powiaty: grodziski, żyrardowski i sochaczewski w woj. mazowieckim, ograniczając przy tym promocję twórczości malarza jedynie do Galerii w Pałacu w Radziejowicach. Wyekspozowanie nowego miejsca kulturalnego na Ziemi Chełmońskiego ma przyczynić się nie tylko do poszerzania wiedzy o malarzu pośród odwiedzających gości, ale również popularyzacji obrzędów i krajobrazu, na których wzorował się Chełmoński podczas swojej pracy. W szczególności oferta Dworku w Adamowiznie będzie promowana pośród środowisko artystycznych – szkół plastycznych czy akademii sztuk pięknych, których to uczniowie, studenci i absolwenci, będą mogli wziąć udział w plenerach malarskich, warsztatach artystycznych i rękodzielniczych. Cykliczne i okazjonalne imprezy, które zostały określone w ramach oferty kulturalnej obiektu (podrozdział 5.1), będą promowane na targach: kuchni regionalnej, rzemiosła czy staroci, dzięki czemu wzbudzą zainteresowanie osób, które podróżują do miejsc szczególnie promujących tradycje ludowe. Ponadregionalny charakter działań promocyjnych będą mieć również działania z zakresu promocji internetowej – zaplanowano wykorzystanie zarówno gminnych i powiatowych stron internetowych (w tym powstałej podstrony z dziedzictwem kulturowym Dworku w formie cyfrowej), jak również portali turystycznych i forów poświęconych sztuce malarskiej. Gmina Grodzisk Mazowiecki będzie również czynić starania, by włączyć Dworek w Adamowiznie wraz z parkiem do ponadregionalnych szlaków turystycznych, co przyczyni się do zwiększenia popularności turystyki rowerowej na tym obszarze.

Również **Willa „Niespodzianka”** dzięki swojej ofercie kulturalnej może stać się obiektem chętnie odwiedzanym przez turystów, w szczególności pod kątem skorzystania z warsztatów grafiki komputerowej i animacji, jednocześnie spędzając czas wolny w malowniczych zakątkach gminy Grodzisk Mazowiecki. Z uwagi na ograniczony charakter tego typu warsztatów, gmina planuje promować tę ofertę pośród szkół całego regionu, ale również szkół plastycznych, zachęcając tym samym młodzież do aktywnego wypoczynku. Willa może stać się szczególnym obiektem zainteresowania turystycznego również ze względu na planowane powiązanie jej z twórczością Tadeusza Łapińskiego, którego prace graficzne prezentowano w różnych krajach świata. Wystawy: stała i czasowe, będą promowane w mediach lokalnych i ogólnopolskich branżowych, w związku z czym działania promocyjne dla obiektu będą mieć również zasięg ponadregionalny. Promocję obiektu stanowić będzie również przygotowana podstrona internetowa z ucyfrowionymi pracami Tadeusza Łapińskiego.

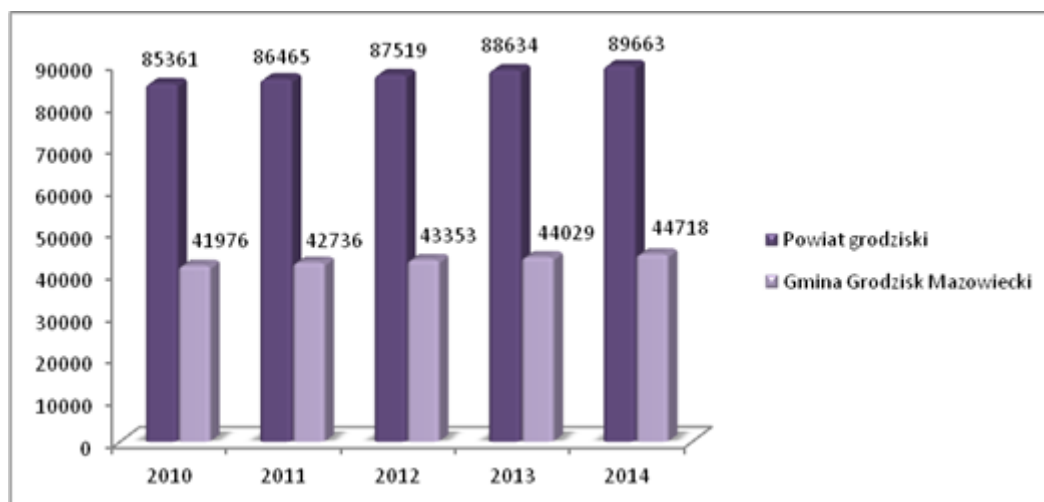
10. ANALIZY SPECYFICZNE DLA PROJEKTU

10.1 Analiza społeczno-gospodarcza

Demografia

Najbardziej liczny pod względem ludności województwem w Polsce jest województwo mazowieckie. Mazowieckie z roku na rok zaludnia się, przy czym w większym stopniu w wyniku ruchu migracyjnego niż ruchu naturalnego. W 2014 r. przyrost ludności z tytułu dodatniego salda migracji na pobyty stały wyniósł 25 osób na 10 tys. ludności, natomiast z tytułu dodatniego przyrostu naturalnego – 7 osób. W województwie mazowieckim według stanu w końcu 2014 r. zamieszkiwało 5 334,5 tys. osób, co stanowiło 13,9% ogółu ludności Polski. W miastach mieszkało 3 427,5 tys. osób, tj. 14,8% miejskiej ludności kraju, a na wsi 1 907,0 tys. – 12,5% ogółu ludności wiejskiej. Województwo mazowieckie było jednym z czterech województw w kraju (obok pomorskiego, małopolskiego i wielkopolskiego), w którym w porównaniu z 2013 r. odnotowano przyrost ludności, przy czym w mazowieckim był on relatywnie największy i wyniósł 0,33%. Na zwiększanie się liczby ludności województwa mazowieckiego największy wpływ mają migracje międzywojewódzkie, których saldo od kilkunastu lat jest dodatnie. Jest to wynikiem napływu ludności do Warszawy i ościennych powiatów, głównie w poszukiwaniu pracy. W województwie mazowieckim struktura ludności według płci charakteryzuje się liczebną przewagą kobiet. Podobnie jak w latach wcześniejszych w 2014 r. kobiety stanowiły ponad 52% ogółu ludności województwa (na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet).

Rys. 8 Liczba ludności w powiecie grodziskim i gminie Grodzisk Mazowiecki w latach 2010-2014

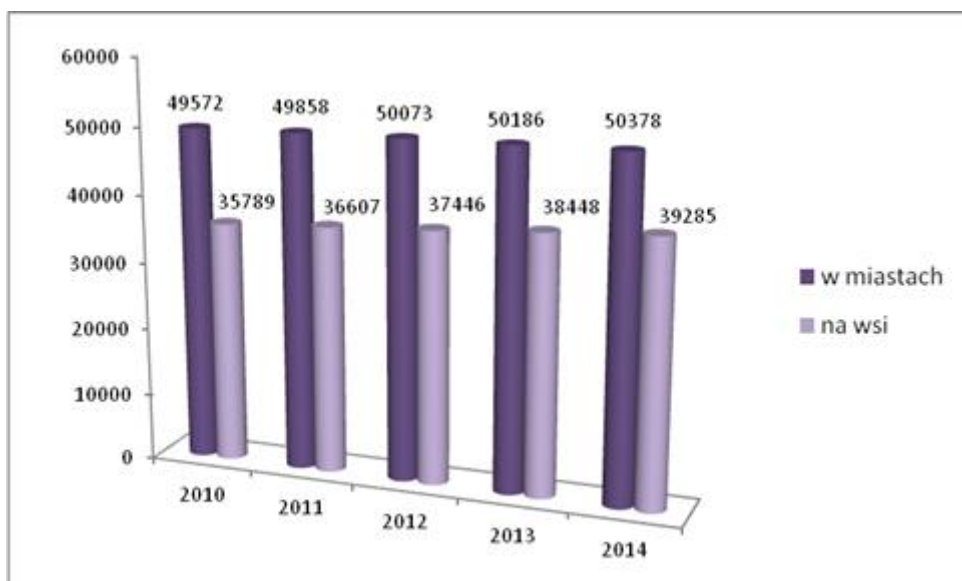
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powiat grodziski należy do grupy średnich powiatów, które przeważają w całym województwie mazowieckim. Zdecydowana większość ludności skupiona jest na obszarze gminy Grodzisk Mazowiecki, gdzie zamieszkuje 49,9% mieszkańców całego powiatu. Miasto Grodzisk Mazowiecki jest zdecydowanym centrum społeczno-gospodarczym powiatu.

Liczba ludności powiatu grodziskiego systematycznie wzrasta w ciągu ostatnich lat, według danych na koniec 2014 r. teren powiatu zamieszkiwało 89,6 tys. osób. W porównaniu z rokiem 2010, liczba

ludności powiatu wzrosła o 5%. Liczba ludności wzrasta szczególnie na wsi - w ostatnich 4 latach przybywało blisko tysiąc nowych mieszkańców każdego roku.

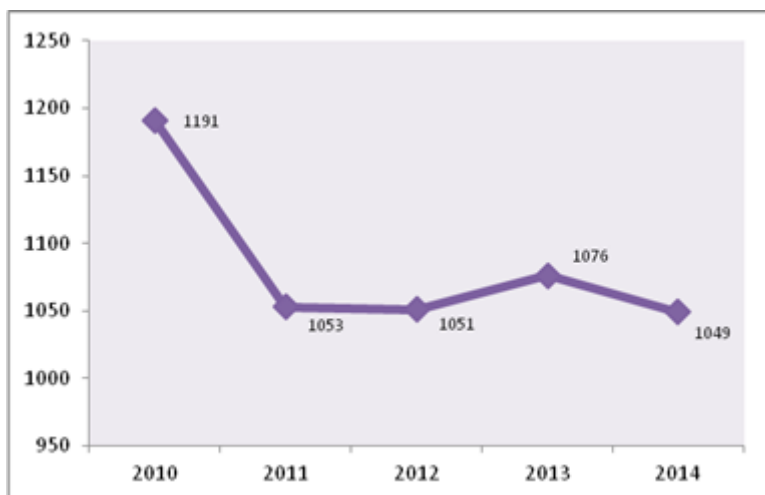
Rys. 9 Liczba ludności powiatu grodzkiego według miejsca zamieszkania w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2014 r. kobiety stanowiły 52,2% ogółu ludności powiatu w związku z czym wskaźnik feminizacji wynosił 109. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w powiecie jest dodatnie i na przestrzeni lat 2010-2014 kształtowało się na poziomie powyżej tysiąca osób. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności w 2014 r. również był dodatni – wynosił 1,0 (w porównaniu 0,2 w 2010 r.)

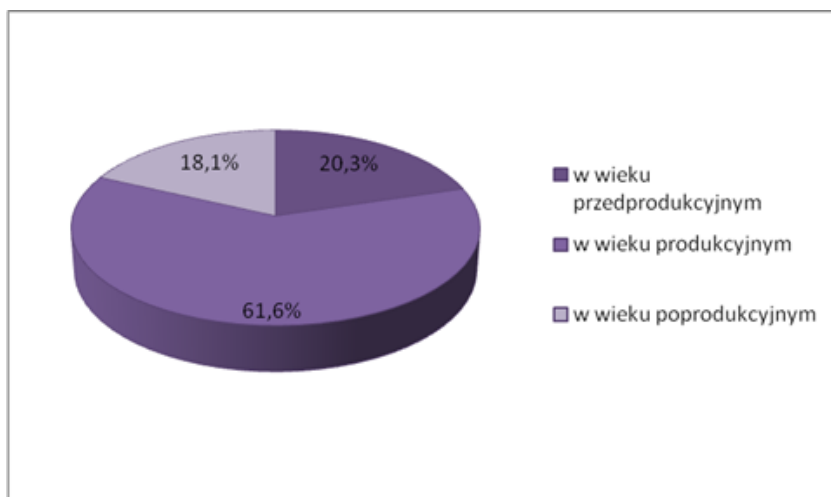
Rys. 10 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w powiecie grodzkim w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku powiat grodzki wypada pozytywnie. Według danych na koniec 2014 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym stanowiła 61,6%, natomiast liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym przewyższała liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym

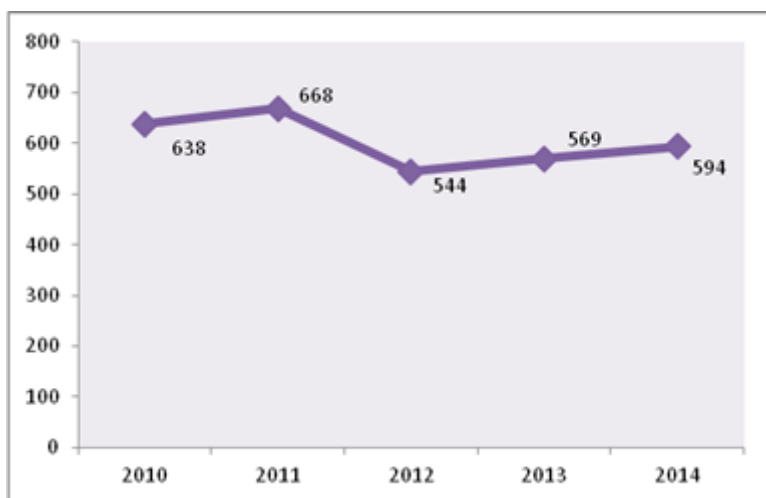
Rys. 11 Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Grodzisk Mazowiecki podobnie jak w powiecie liczba ludności rok rocznie wzrasta, na koniec 2014 r. gminę zamieszkiwało ponad 44,7 tys. osób co stanowiło 49,87% ludności powiatu. W strukturze ludności według płci dominują kobiety, które w 2014 r. stanowiły 52,6% ludności. Przyrost naturalny w gminie w ciągu ostatnich lat jest dodatni i na koniec 2014 r. wynosił 88 - był o 31% niższy niż w 2010 r. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w gminie wynosiło 594 i na przestrzeni ostatnich lat utrzymywało się w przedziale między 544 a 668.

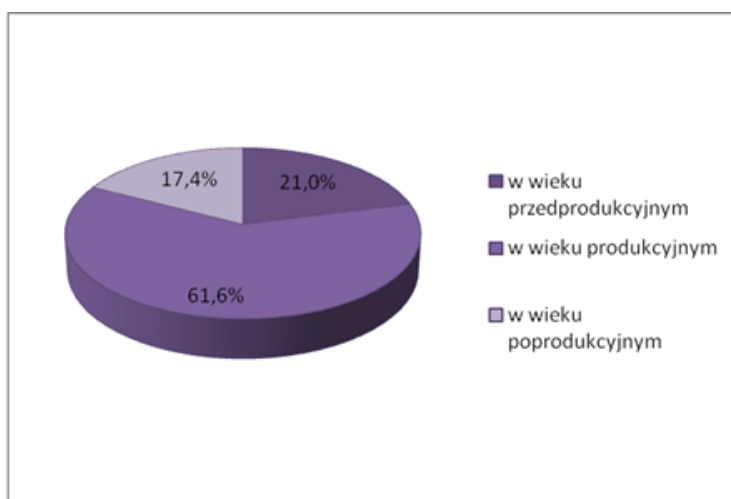
Rys. 12 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w gminie Grodzisk Mazowiecki w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w 2014 r. w gminie była podobna jak dla powiatu. Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 61,6% ludności gminy oraz zauważalna była przewaga liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (21%) nad osobami w wieku poprodukcyjnym (17,4%).

Rys. 13 Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Grodzisk Mazowiecki w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rynek pracy

Województwo mazowieckie jest jednym z województw charakteryzujących się najniższą stopą bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2014 r. stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 9,6%. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego wyniosła 249,8 tys. osób i była o 33,4 tys., tj. o 11,8% mniejsza niż przed rokiem, ale jednocześnie była wyższa od notowanej w latach 2010 i 2011 (odpowiednio o 4,8% i o 1,2%). W porównaniu z grudniem 2013 r. liczba bezrobotnych obniżyła się we wszystkich powiatach. Największy spadek zanotowano w powiatach wyszkowskim (o 24,9%), grójeckim (o 23,8%) oraz w m. Siedlce (o 22,6%), a najmniejszy – w powiatach: nowodworskim (o 4,8%), łosickim (o 5,1%) i żyrardowskim (o 5,7%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim w 2014 r. ukształtowało się na poziomie 1 335,0 tys. osób, tj. o 0,6% wyższym niż w 2013 r. (wobec spadku o 0,3% przed rokiem). Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej osób zatrudnionych było w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (przeciętnie 299,8 tys. osób), przetwórstwie przemysłowym (286,6 tys.) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (246,5 tys.) - ich łączny udział stanowił ponad połowę (62,4%) ogólnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. Województwo mazowieckie charakteryzuje się najwyższym przeciętnym wynagrodzeniem brutto, które w 2014 r. wynosiło 4 927,34 zł.

W powiecie grodziskim na koniec 2014 r. zarejestrowanych było 12 141 podmiotów gospodarki narodowej z czego 88 funkcjonowało w sektorze rolniczym, 1348 w sektorze przemysłowym, a 1282 w budowlanym. Podmioty zarejestrowane na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki stanowiły 49% ogółu podmiotów powiatu grodziskiego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie grodziskim od 2012 r. wskazuje tendencję spadkową i na koniec 2014 wynosiła 6,4%. W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 2 163 osoby bezrobotne z czego 51,8 % stanowiły kobiety. Na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki

zarejestrowanych było 1076 osób bezrobotnych i podobnie jak w całym powiecie więcej było bezrobotnych kobiet niż mężczyzn (53,3%).

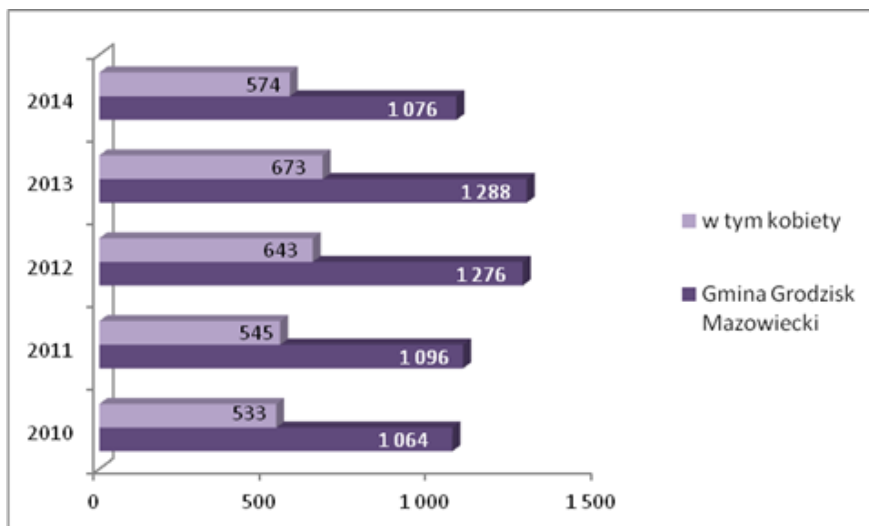
Rys. 14 Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie grodziskim w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni lat 2010 – 2014 liczba osób bezrobotnych w gminie Grodzisk Mazowiecki ulegała nieznacznym zmianom. Liczba bezrobotnych w 2014 r. wzrosła o 0,01% w stosunku do roku 2010. W analizowanym okresie przeważała liczba bezrobotnych kobiet, z wyjątkiem 2011 r. kiedy odsetek bezrobotnych kobiet wynosił 49,7%.

Rys. 15 Liczba bezrobotnych w gminie Grodzisk Mazowiecki w latach 2010-2014

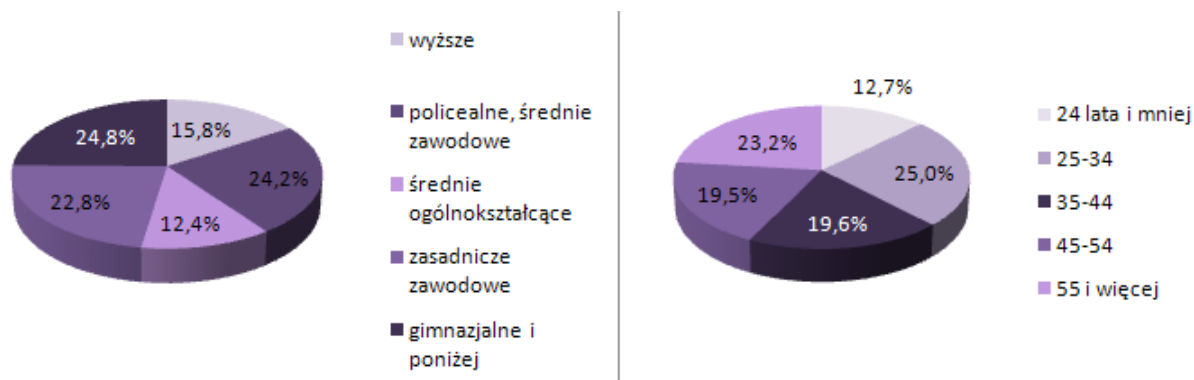

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia osób bezrobotnych w powiecie grodziskim, to w 2014 r. największy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (24,8%) oraz policealnym i średnim zawodowym (24,2%). Najmniej było zarejestrowanych osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Natomiast w strukturze wiekowej wśród bezrobotnych dominowały

osoby w wieku 25-34 lata (25%). Osoby w wieku 35-44 oraz 45-54 stanowiły podobny odsetek osób bezrobotnych, odpowiednio 19,6% 19,5%.

Rys. 16 Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia i wieku w powiecie grodziskim w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka

Według danych z 2013 r., Mazowieckie ma największy wpływ na PKB - to województwo odpowiada za 21,9 proc. PKB. Na kolejnych miejscach znalazły się woj. śląskie (12,5 proc.), wielkopolskie (9,7 proc.), dolnośląskie (8,5 proc.), małopolskie (7,7 proc.) i łódzkie (6,1 proc.). Na końcu stawki znalazły się takie województwa jak warmińsko-mazurskie (2,7 proc.), świętokrzyskie (2,4 proc.), podlaskie (2,3 proc.), lubuskie (2,2 proc.) oraz woj. opolskie (2,1 proc.).

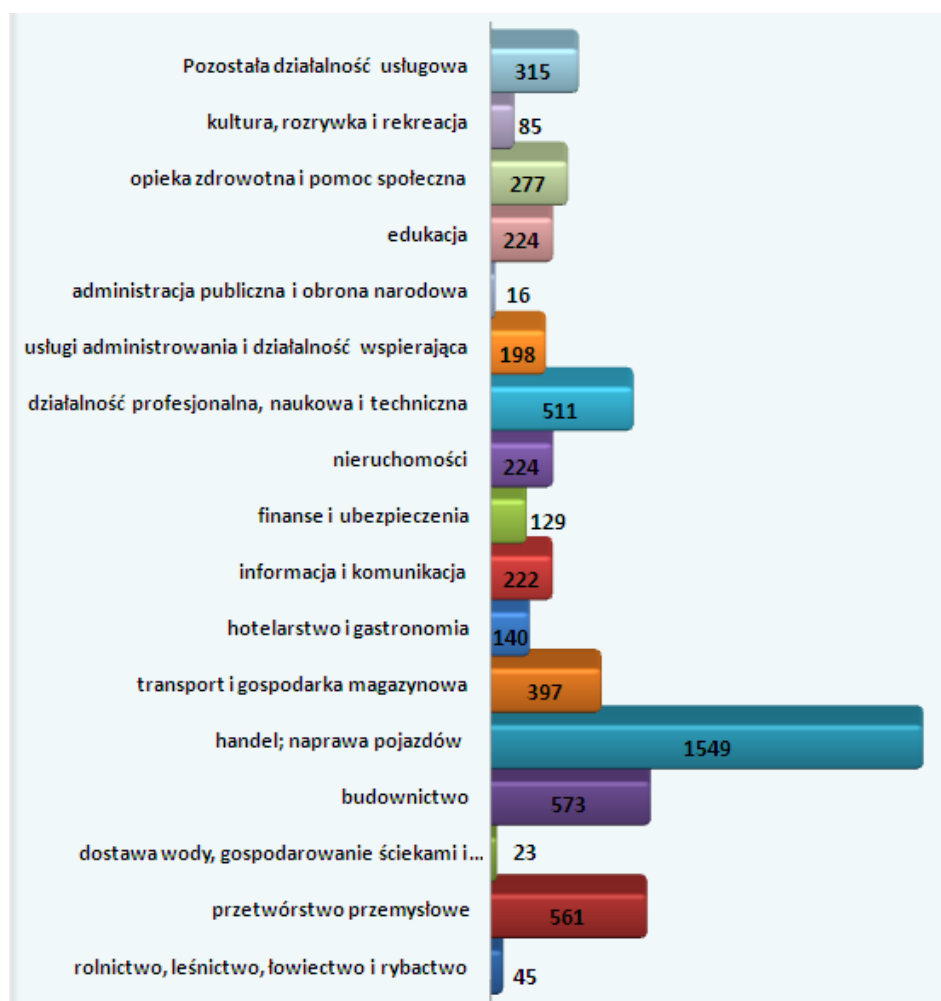
Mazowsze jest niezwykle atrakcyjnym obszarem pod kątem inwestycji zarówno pod względem położenia geograficznego, jak również poprzez kluczową rolę, jaką odgrywa w krajowej gospodarce. Mazowsze łączy potencjał przemysłowy, doskonale rozwiniętą infrastrukturę telekomunikacyjną, potencjał rolniczy i najbardziej produktywne zasoby ludzkie w kraju tworzy nieograniczoną perspektywę szybkiego zwrotu zainwestowanych środków. Tutaj znajdują się główne instytucje rządowe oraz siedziby największych firm w Polsce. Mazowsze jest liderem polskiej transformacji i najszybciej rozwijającym się regionem w kraju. W regionie Mazowsza ulokowane są praktycznie wszystkie gałęzie przemysłu. Do głównych sektorów zaliczają się handel, telekomunikacja, usługi finansowe, ubezpieczenia, technologie informatyczne, motoryzacja oraz petrochemia. Poza Warszawą duże znaczenie dla gospodarki ma rolnictwo. Regionalne rolnictwo jest doskonałym zapleczem dla przemysłu przetwórczego. Województwo Mazowieckie posiada ogromny potencjał pod względem rozwoju nowoczesnej uprawy rolnej, a także związanego z nią przemysłu spożywczego i rolno-spożywczego.

W gospodarce powiatu grodziskiego największą rolę odgrywa Grodzisk Mazowiecki, gdzie zlokalizowane są największe firmy działające w powiecie. Największym zakładem pod względem zatrudnienia i obrotów jest Danfoss. Ustępuje mu Gedeon Richter założony na początku XX w., specjalizujący się w produkcji salicylanów, leków przeciwbólowych i materiałów chirurgicznych. Przemysł spożywczy reprezentują firmy Frito-Lay z grupy PepsiCo, piekarnia Hiestand, Okręgowa

Spółdzielnia Mleczarska. Dogodne położenie miasta wykorzystuje firma logistyczna Raben Logistic. Oprócz dużych zakładów siłą gospodarki powiatu stanowią liczni drobni przedsiębiorcy działający na terenie miasta i gminy Grodzisk Mazowiecki.

Według danych na koniec 2014 r. w gminie Grodzisk Mazowiecki najwięcej firm funkcjonowało w dziale handlu i naprawy pojazdów – 1549 podmiotów. Na kolejnych miejscach plasowało się budownictwo (573 podmioty), przetwórstwo przemysłowe (561 podmiotów) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (511 podmiotów).

Rys. 17 Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w gminie Grodzisk Mazowiecki w 2014 r.

Źródło: <http://www.grodzisk.pl/grodzisk-w-liczbach.html>

Istotny wpływ na rozwój gospodarki powiatu ma położenie blisko głównych szlaków komunikacyjnych kraju i liczących się centrów ekonomicznych. Przez miasto przebiegają drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 719 kierunek Warszawa – Pruszków – Żyrardów
- droga wojewódzka nr 579 kierunek Kazuń Polski droga krajowa nr 7 – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice

Ponadto w 2012 r. Grodzisk Mazowiecki zyskał pełne połączenie autostradowe z Warszawą i Berlinem, dzięki otwarciu odcinka D autostrady A2

10.2 Uczestnictwo w kulturze

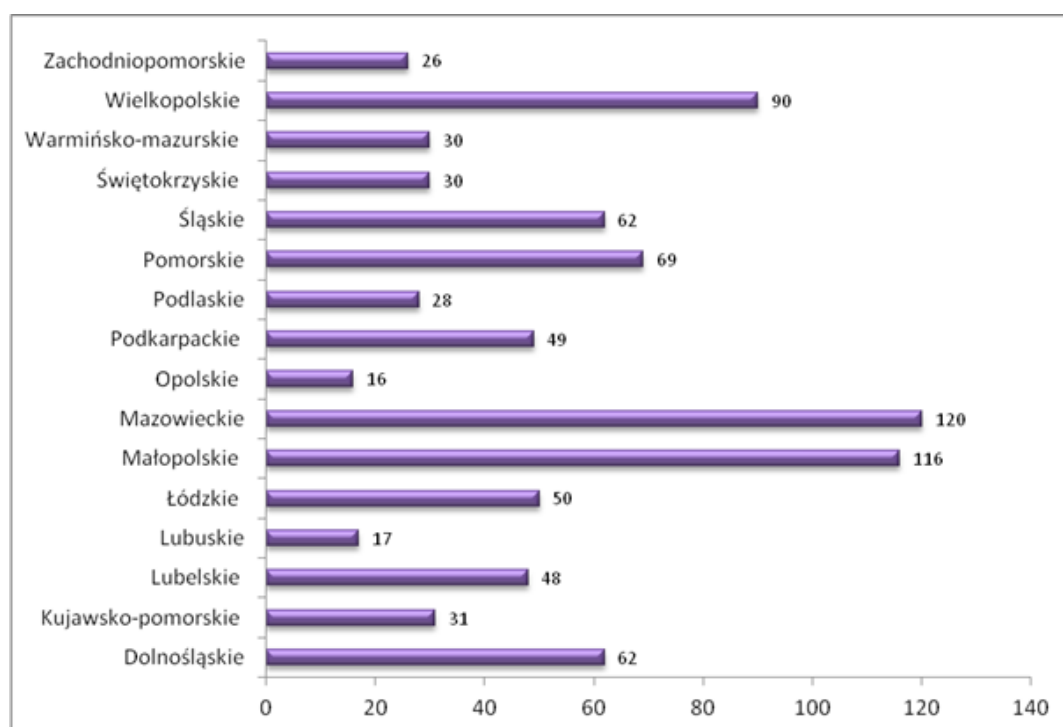
Przedmiotowe przedsięwzięcie będzie zlokalizowane na terenie województwa mazowieckiego, które zajmuje szczególne miejsce na mapie kulturalnej Polski. Przestrzenią koncentracji potencjału kulturowego województwa jest Warszawa.

Województwo mazowieckie przoduje w kraju zarówno co do liczby muzeów, jak i co do liczby teatrów i instytucji muzycznych. Na Mazowszu mieści się ponad 14% procent wszystkich krajowych placówek muzealnych, które w 2014 r. zwiedziło 9026 tys. osób.

Na terenie Grodziska Mazowieckiego działają:

- Galeria Instrumentów Folkowych,
- Galeria Willa Radogoszcz (w strukturze Ośrodka Kultury w Grodzisku Mazowieckim),
- Muzeum Elektrycznej Kolei Dojazdowej,
- Muzeum PRL-u.

Rys. 18 Muzea i oddziały muzealne w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Region wyróżnia się również liczbą teatrów i instytucji muzycznych, która na koniec roku wynosiła 33, co stanowiło ponad 19% teatrów i instytucji muzycznych kraju. W województwie wystawiono ponad 12 tys. przedstawień i koncertów, które były obejrzone przez 3 202 tys. widzów. Na kolejnym miejscu pod względem teatrów i instytucji muzycznych zajmuje województwo śląskie, które posiadało 19 teatrów i instytucji muzycznych, które wystawiły 7 199 przedstawień i koncertów obejrzanych przez 1 335,8 tys. widzów.

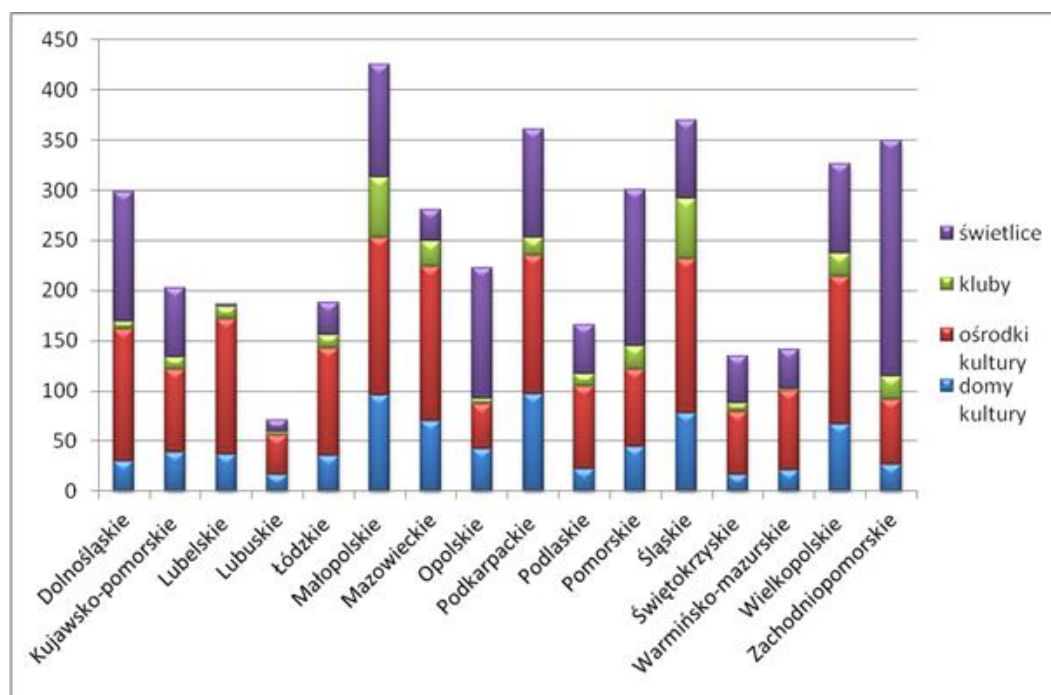
Tab. 21 Teatry i Instytucje Muzyczne w 2014 r.

Województwa	Teatry i instytucje muzyczne	Miejsca na widowni w stałej sali	Przedstawienia i koncerty	Widzowie i słuchacze [w tys.]
Polska	171	84830	56081	12262,2
Dolnośląskie	16	6572	5660	837,6
Kujawsko-pomorskie	9	4792	3192	678,5
Lubelskie	7	1844	1092	203,5
Lubuskie	4	2996	1154	839,0
Łódzkie	10	4893	2647	550,2
Małopolskie	17	6809	6079	1160,5
Mazowieckie	33	17948	12034	3202,0
Opolskie	3	2088	891	180,9
Podkarpackie	3	1520	1653	225,4
Podlaskie	8	3926	1841	300,5
Pomorskie	13	9206	2741	884,7
Śląskie	19	9979	7119	1335,8
Świętokrzyskie	4	1769	1712	294,4
Warmińsko-mazurskie	5	1925	2632	386,3
Wielkopolskie	12	4517	3730	738,9
Zachodniopomorskie	8	4046	1904	444,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największą ilość instytucji stanowiących „kulturę szeroką” czyli domy i ośrodki kultury, biblioteki oraz kina charakteryzuje się województwo małopolskie, na terenie, którego na koniec 2014 r. funkcjonowało 425 ww. instytucji. Na kolejnych miejscach plasują się województwo śląskie (369 instytucji) oraz zachodniopomorskie (349 instytucji). W regionie mazowieckim funkcjonowało 280 domów i ośrodków kultury, bibliotek oraz kin czyli 7% ogółu tych instytucji w kraju.

Rys. 19 Domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Województwo mazowieckie zajmuje trzecie miejsce wśród województw w rankingu ilości organizowanych imprez kulturalnych. W 2014 r. w województwie mazowieckim odbyło się 20 748 imprez w których uczestniczyło 3 761 420 osób. Na terenie regionu działa 1 373 zespoły artystyczne ora 2 154 kół, klubów.

W powiecie grodziskim w 2014 r. odbyło się 489 imprez w których udział wzięło 81 174 uczestników. Na terenie powiatu działa 36 zespołów artystycznych oraz 31 kół. W gminie Grodzisk Mazowiecki odbyło się 127 imprez, które zgromadziły łącznie ponad 29 tys. uczestników. W gminie w 2014 r. funkcjonowało 22 zespoły artystyczne i 8 kół.

Tab. 22 Wskaźniki związane z działalnością domów kultury, klubów i świetlic w roku 2014

Region	imprezy	uczestnicy imprez	grupy artystyczne	członkowie grup artystycznych	koła (kluby)	członkowie kół (klubów)
Woj. mazowieckie	20748	3761420	1373	26965	2154	52541
Powiat grodziski	489	81174	36	819	31	676
Gmina Grodzisk Mazowiecki	127	29150	22	630	8	281

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W województwie mazowieckim na koniec 2014 r. funkcjonowało 63 kina co stanowiło 13% kin w Polsce i plasowało region na pierwszym miejscu. Wskaźnik obrazujący stosunek liczby widzów przypadających na 1 kino był najwyższy w województwie mazowieckim i wynosił 135 986 osób. Analogiczny wskaźnik liczby widzów przypadających na jeden seans również był najwyższy w województwie mazowieckim i wynosił 27.

Tab. 23 Kina w 2014 r.

Województwa	Kina		
	Liczba ogółem	Widzowie na 1 kino	Widzowie na 1 seans
Polska	468	88078	23
Dolnośląskie	36	106955	25
Kujawsko-pomorskie	22	89881	18
Lubelskie	31	47097	30
Lubuskie	12	75519	29
Łódzkie	23	94078	24
Małopolskie	47	79398	20
Mazowieckie	63	135986	27
Opolskie	13	52652	25
Podkarpackie	27	49851	23
Podlaskie	12	78167	23
Pomorskie	26	117537	26
Śląskie	52	97416	18
Świętokrzyskie	14	57294	20
Warmińsko-mazurskie	21	48529	25
Wielkopolskie	46	86576	24
Zachodniopomorskie	23	72609	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie powiatu grodziskiego w funkcjonują dwa kina: w Grodzisku Mazowieckim i Podkowie Leśnej. Kino Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim w 2014 r. wyemitowało 1 166 seansów, które obejrzało 80 710 widzów. Kino PROJEKT w Podkowie Leśnej wyemitowało 36 seansów, które zgromadziły 1 436 widzów.

Według danych na 31.XII.2014 r. województwo mazowieckie charakteryzowało się największą liczbą bibliotek w Polsce – 964 placówki. Kolejne miejsca zajmowały: województwo śląskie (800 placówek) oraz województwo małopolskie (724 placówki). Wielkość księgozbioru bibliotek województwa wynosiła ponad 17,5 mln wol., a liczba wypożyczeń ponad 15 mln wol. Liczba czytelników w 2014 r. wynosiła 960,3 tys.

Na terenie powiatu grodziskiego funkcjonowało 12 bibliotek z czego 4 na terenie gminy miejsko-wiejskiej Grodzisk Mazowiecki. Księgozbiór powiatu stanowił 0,84% księgozbioru województwa, a liczba wypożyczeń wynosiła ponad 148 tys. Biblioteki w gminie Grodzisk Mazowiecki

na koniec 2014 r. posiadały księgozbiór składający się z ponad 58 tys. woluminów. Liczba wypożyczeń wynosiła ponad 108 tys. woluminów, a liczba czytelników 8941 osób.

Tab. 24 Biblioteki w 2014 r.

Region	biblioteki i filie	księgozbiór [wol]	czytelnicy w ciągu roku	wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz [wol.]
Woj. Mazowieckie	964	17 555 245	960 344	15 093 035
Powiat grodziski	12	148 055	14 919	228 076
Gmina Grodzisk Mazowiecki	4	58 154	8 941	108 340

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

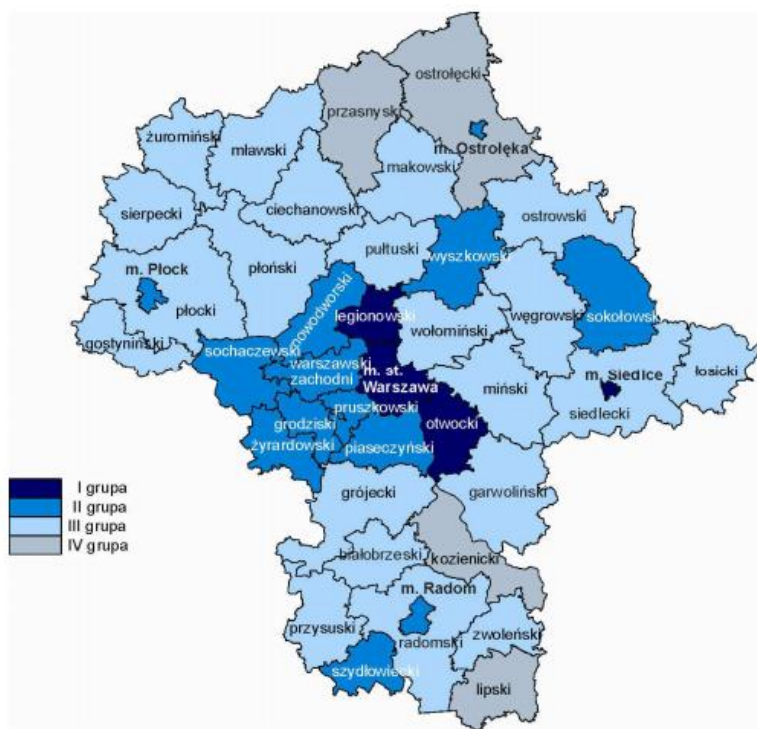
10.3 Turystyka i zabytki

Turystyka w województwie mazowieckim rozwija się dzięki dobrym połączeniom z miastami europejskimi, wysokiemu poziomowi usług hotelowych, komunikacyjnych, telekomunikacyjnych i finansowych, a także łatwemu dostępowi do wielu interesujących miejsc i obiektów ziemi mazowieckiej. Warszawa pełni funkcję centrum turystycznego, z szeroką ofertą noclegów oraz bogactwem zabytków i pamiątek przeszłości.

Najwięcej polskich turystów przyjeżdża na Mazowsze ze Śląska, Małopolski, Pomorza, Dolnego Śląska oraz z samego Mazowsza. Pięć wymienionych wyżej regionów wysyła blisko połowę wszystkich turystów odwiedzających województwo. Poza wymienionymi, udziały w przyjazdach po ok. 5% (według danych z 2014 r.) mają województwa: łódzkie, wielkopolskie, lubelskie i zachodniopomorskie. Rola pozostałych województw w emisji ruchu turystycznego na Mazowsze jest minimalna. W przyjazdach z zagranicy dominują turyści z Niemiec, Ukrainy, Białorusi i Rosji. Z pozostałych krajów europejskich znaczący udział w rynku (powyżej 5%) mają przyjazdy z Wielkiej Brytanii.

Według rankingu atrakcyjności turystycznej powiatów województwa mazowieckiego zamieszczonego w raporcie GUS „Zróżnicowanie atrakcyjności turystycznej powiatów województwa mazowieckiego” pierwsze miejsce zajmuje m.st. Warszawa, a kolejne powiat legionowski oraz miasto Siedlce. Powiat grodziski zajmuje 14 miejsce wśród 34 powiatów. Powiat grodziski zalicza się do grupy powiatów atrakcyjnych pod względem poziomu potencjału turystycznego.

Rys. 20 Rozkład wskaźnika syntetycznego potencjału turystycznego powiatów województwa mazowieckiego

– grupa I – bardzo atrakcyjne pod względem poziomu potencjału turystycznego

- grupa II – atrakcyjne pod względem poziomu potencjału turystycznego
- grupa III – przeciętnie atrakcyjne pod względem poziomu potencjału turystycznego
- grupa IV – mało atrakcyjne pod względem poziomu potencjału turystycznego

Źródło: Raport GUS z 2014 r. „Zróżnicowanie atrakcyjności turystycznej powiatów województwa mazowieckiego”

Biorąc pod uwagę liczbę obiektów hotelowych to na terenie całego województwa w latach 2010-2014 zauważalny jest co roczny wzrost. Natomiast w powiecie grodziskim i gminie Grodzisk Mazowiecki liczba obiektów nie ulega zmianom, za wyjątkiem 2014 r. kiedy liczba obiektów wzrosła z 5 do 6. Liczba turystów odwiedzających województwo również ulega ciągłemu wzrostowi, w 2014 r. wynosiła ponad 3,5 mln i wzrosła o 27% w stosunku do 2010 r. W 2014 r. turystom w województwie mazowieckim udzielono 5,6 mln noclegów. Powiat grodziski w 2014 r. odwiedziło ponad 14,1 tys. turystów. W porównaniu z rokiem 2010 liczba turystów w 2014 r. spadła o 17%. Na terenie powiatu w 2014 r. udzielono turystom 20,9 tys. noclegów. Natomiast gminę Grodzisk Mazowiecki w 2014 r. odwiedziło 7,2 tys. turystów, którym udzielono ponad 12 tys. noclegów.

Tab. 25 Obiekty hotelowe, turyści i udzielone noclegi w latach 2010-2014 w województwie mazowieckim, powiecie grodziskim i gminie Grodzisk Mazowiecki

Rok	Region		
	Woj. Mazowieckie	Powiat grodziski	Gmina Grodzisk Mazowiecki
<i>obiekty hotelowe</i>			
2010	251	5	2
2011	259	5	2
2012	273	5	2
2013	292	5	2
2014	297	6	2
<i>turyści</i>			
2010	2760639	17060	6305
2011	2947921	17842	7432
2012	2977304	14786	7135
2013	3293582	13494	6711
2014	3507106	14153	7188
<i>udzielone noclegi</i>			
2010	4453412	24687	11794
2011	4727611	25106	12471
2012	4773267	21336	12067
2013	5269381	19242	11171
2014	5642371	20910	12035

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Atrakcyjność turystyczną powiatu grodziskiego tworzą gminy z które są różnorodne pod względem krajobrazu i historii. Milanówek oraz Podkowa Leśna mają wręcz parkowy charakter, który pozwala im się cieszyć statusem miasta-ogrodu. Pozostałe miasta i gminy łączą w sobie obszary przemysłowe, rolne i leśne. Na terenie powiatu znajdują się liczne zabytkowe dwory, pałacyki, zabytkowe wille.

Gmina Grodzisk Mazowiecki

Jednym z najcenniejszych obiektów archeologicznych gminy jest wczesnośredniowieczne słowiańskie grodzisko położone we wsi Chlebnia, zwane potocznie **"Szwedzkimi Górami"**. Grodzisko jest pozostałością istniejącej tu w XI i XII w. osady obronnej, która była najprawdopodobniej siedzibą rycerską. W otoczeniu warowni powstawały osady podgrodowe. Na miejscu jednej z nich rozwinęła się wieś, a potem miasto Grodzisk.

Mówiąc o zabytkowych obiektach w Grodzisku trzeba wspomnieć najstarszy **kościół pod wezwaniem św. Anny**, ufundowany przez Wojciecha Mokronowskiego w 1687 r., wybudowany w stylu eklektycznym z wyposażeniem renesansowym i barokowym.

Dworzec PKP w Grodzisku Mazowieckim, który powstał w latach 1922-1924 według projektu Romualda Millera. Dworzec ten był jednym z pierwszych przystanków Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej.

Do zabytkowych pałaców należą obiekty: w Chlebnii, w Izdebnie Kościelnym, dworki: Skarbka przy ul. Okulickiego, w Garbowie, i drewniany dworek litewski w Janinowie. Wśród zabytkowych willi wyróżniają się: Foksal (ul. Bartniaka) uważana za pierwszy dworzec kolejowy, "Kniaziew" (ul. Suwalska), "Jadwisin" w Opypach, "Radogoszcz" (ul. Sienkiewicza 31), „Niespodzianka” (ul. Kościuszki), "Marysinek" (ul. Słowackiego), "Milusin" (ul. 3 Maja) oraz "Wójtówka" (ul. Kilińskiego 9).

Gmina Jaktorów

W gminie znajduje się Zespół dworski w skład którego wchodzi: dworek i obora z 1820 roku, park dworski z około 1830 roku oraz spichlerz i wozownia z około 1850 roku. Do obiektów zabytkowych zalicza się **Cmentarz wojenny z II wojny światowej w Budach Zosinych**. Cmentarz został założony w 1946 roku z inicjatywy Komitetu Ekshumacyjnego. Do 1964 roku opiekę nad obiektem sprawowali uczestnicy walk oraz miejscowe społeczeństwo. Na pamiątkę i ku czci żołnierzy AK z grupy „Kampinos” poległych podczas starć z siłami niemieckimi, co roku na cmentarzu odbywają się uroczystości.

Gmina Baranów

Na terenie gminy znajduje się zabytkowy **Dwór w Kaskach** zbudowany na przełomie XVIII i XIX w. dla rodziny Szymanowskich herbu Ślepowron. Dwór jest parterową klasycystyczną siedzibą ziemiańską, którą wzniesiono z cegły w kształcie prostokąta.

Gmina Milanówek

Wille wzniesione w Milanówku odzwierciedlają różne gusta i style architektoniczne i są przykładami niemal wszystkich tendencji panujących do 1939 r. Architekturę milanowską cechuje konserwatyzm inwestorów, preferujących style historyczne i wszelkie odmiany tzw. stylu narodowego.

Reprezentacyjna budowla – kościół parafialny p.w. św. Jadwigi (ul. Kościelna 41) – w stylu neogotyckim, willa Matulinek (ul. Mickiewicza 10) – w stylu neoklasycyzmu, willa Potęga (ul. Królewska 5) – nawiązuje do baroku, a willa Barbarka (ul. Podgórna 66) – do polskiego renesansu. Ponadto w Milanówku można spotkać przykłady tzw. stylu dworskiego, który formą nawiązuje do dworu szlacheckiego. Po II wojnie światowej przymusowy kwaterunek przyczynił się do dewastacji wielu pięknych budowli. W tym samym czasie powstało sporo bezwartościowych domów szpecących krajobraz miasta. W ostatnich latach remontuje się zabytkowe rezydencje powstaje wiele nowych willi o ciekawej formie architektonicznej. Najstarsze części miasta otrzymały status zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego.

Gmina Podkowa Leśna

Podkowa Leśna, która swoje początki datuje na koniec lat dwudziestych, w całości uznana jest za obszar zabytkowy. Międzywojenne wille podkowińskie wyróżniają się stylem nawiązującym do dworów polskich. Najczęściej zaprojektowane wraz z ogrodami nadają miastu unikalny charakter. Oprócz kilku, najznakomitszych obiektów architektonicznych, jest wiele innych interesujących domów i willi. Siedziba rodziny Lilpopów, później dom Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku (ul. Gołębia 1) należy do najpiękniejszych, doskonale zachowanych zabytków. Kolejnym znanym i wrośniętym w pejzaż Podkowy obiektem jest budynek dawnego kasyna, położony w Parku. Przykładami ciekawej architektury są również: kościół pod wezwaniem św. Krzysztofa, wille przy ul. Parkowej 19 i 21, willa "Krychów" rodziny Baniewiczów (ul. Kwiatowa) a przy ul. Storczyków zobaczymy jeden z ciekawszych obiektów architektury drewnianej. Do grupy wyróżniających się zabytkowych siedzib zalicza się także "Zarybie" była własność rodziny Regulskich.

Gmina Żabia Wola

Na terenie gminy Żabia Wola w dobrym stanie zachowane są liczne zabytkowe zespoły pałacowo-parkowe. Pałac w Ojrzeńcu, dziś pełni rolę hotelu, podobnie jak zespół w Grzegorzewicach. Obecny Dom Kultury w Żabiej Woli jest niczym innym jak przykładem współczesnej dbałości o XIX w. dwór. W dworze w Petrykozach aktor Wojciech Siemion założył prywatną galerię sztuki, obejmującą malarstwo współczesne i zbiory sztuki ludowej. Zabytkiem II klasy jest XIV - wieczny kościółek modrzewiowy we wsi Skuły, zaś na zabytkowym cmentarzu w Żelechowie pochowany jest wybitny malarz polski Józef Chełmoński. Inne interesujące obiekty to: dworek i barokowa XVII - wieczna kapliczka w Osowcu, pałac z XIX wieku w miejscowości Grzmiąca i zespoły dworskie w Siestrzeni i Ojcówku.

W związku z rosnącą liczbą mieszkańców Gminy Grodzisk Mazowiecki, a także ich poprawiającą się sytuacją ekonomiczną, muszą następować procesy zwiększające dostęp do kultury, jako jednej z potrzeb społecznych. W szczególności dotyczy to zaawansowanych form aktywności kulturalnych zwiększających kreatywność mieszkańców (z zakresu grafiki komputerowej czy animacji), a także zwiększających ich tożsamość regionalną i lokalną (zajęć i ścieżek edukacyjnych). Wysoka atrakcyjność turystyczna powiatu grodziskiego powinna mobilizować natomiast lokalne władze do dalszych inwestycji w infrastrukturę zabytkową i rekreacyjną. Obydwie powyższe potrzeby łączy przedmiotowy projekt, który zakłada zarówno wzrost potencjału turystycznego dzięki rewaloryzacji zabytków, jak i wdrożenie zaawansowanych form aktywności kulturalnych.

11. POMOC PUBLICZNA

Analizę wystąpienia pomocy publicznej w projekcie Gminy Grodzisk Mazowiecki rozpoczęto od rozstrzygnięcia kwestii prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów europejskich, zgodnie z którymi każda działalność, w której za dostępność do danej usługi koszty ponoszą bezpośrednio korzystających stanowi działalność gospodarczą.

Jak wykazano w rozdziale dotyczącym przychodów operacyjnych, w przedsięwzięciu niniejszym nie wystąpią przychody z tytułu udostępnienia powstałej infrastruktury dla bezpośrednio korzystających. Wobec powyższego należy twierdzić, iż przedmiotowy projekt nie wiąże się z wystąpieniem w Gminie działalności gospodarczej.

Dalszym krokiem podjętym w celu określenia zgodności projektu z obowiązującą w UE polityką konkurencji, jest sprawdzenie, czy przedsięwzięcie nie wykazuje znamion pomocy publicznej. W tym kontekście przeanalizowane zostały zapisy art. 107 Traktatu o Unii Europejskiej (dawny art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską) oraz inne akty prawne dotyczące pomocy publicznej.

Zgodnie z ugruntowaną wykładnią pomocą publiczną jest transfer zasobów przypisywany władzy publicznej, o ile spełnione są łącznie następujące warunki:

1. Transfer ten skutkuje przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe;
2. Transfer ten jest selektywny – uprzywilejowuje określone podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr;
3. W efekcie tego transferu występuje lub może wystąpić zakłócenie konkurencji.
4. Transfer ten wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi.

W przypadku analizowanego w niniejszym Studium Wykonalności przedsięwzięcia należy niewątpliwie stwierdzić, iż mamy do czynienia z transferem zasobów przypisywanych władzy publicznej, gdyż przyznanie dotacji ze środków unijnych jest transferem środków przyznawanych decyzją Operatora Programu, który jest władzą publiczną. Ponadto, środki pochodzące z PO Infrastruktura i Środowisko stanowią zgodnie z zapisami art. 107 oraz zapisami Ustawy o finansach publicznych zasoby Budżetu Państwa.

Analizując dalsze przesłanki decydujące o fakcie występowania bądź braku występowania pomocy publicznej należy stwierdzić, iż w przypadku przedmiotowego projektu spełnione będą przesłanki nr 1 i 2. Biorąc pod uwagę zapisy regulaminu konkursu należy stwierdzić, iż przesłanka dotycząca przysporzenia na rzecz konkretnego podmiotu na warunkach korzystniejszych niż rynkowe zostaje spełniona, gdyż środki współfinansujące działania w ramach V osi priorytetowej, działania 5.3 przekazywana jest ograniczonemu kręgu odbiorców realizujących działania z zakresu wyznaczonego sektora.

Biorąc pod uwagę zapisy dokumentacji programowej, należy ponadto stwierdzić, iż przyznawany w ramach dotacji transfer środków publicznych ma charakter selektywny i uprzywilejowuje określone podmioty, lub wytwarzanie określonych dóbr. Transfer ma charakter selektywny, gdyż przyznanie dofinansowania następuje na rzecz niewielu podmiotów (wskazanych literalnie w zapisach regulaminu konkursu) po uprzednio przeprowadzonym postępowaniu konkursowym, na podstawie którego, dokonany zostanie wybór projektów według z góry określonych kryteriów wyboru. Środek jest selektywny, ponieważ wspiera jedynie właścicieli lub posiadaczy obiektów lub przestrzeni, które mają znaczenie dla kultury i jako taki zapewnia korzyść gospodarczą podmiotom korzystającym z tego rodzaju budynków i nieruchomości.

Biorąc pod uwagę charakter projektu, należy natomiast stwierdzić, iż nie spełnione są przesłanki nr 3 i 4, ze względu na fakt, iż dostęp do powstałej infrastruktury i usług kulturalnych otrzymują wszyscy na równych zasadach, co sprawia iż działalność niniejsza nie jest realizowana w warunkach konkurencyjnych.

Podsumowując powyższe rozważania, ze względu na brak wystąpienia w projekcie przesłanek nr 3 i 4 należy więc stwierdzić, iż przedsięwzięcie planowane do realizacji przez Gminę nie jest przedsięwzięciem w którym występuje pomoc publiczna, a tym samym projekt jest zgodny z polityką konkurencji.

12. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Dla przedmiotowego projektu nie było wymagane przeprowadzenie postępowania w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ charakter i skala przedsięwzięcia nie stanowią inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W dniu 28 kwietnia 2016 r. wydana została ocena dotycząca wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Grodzisku Mazowieckim orzekł, że przedstawione w ramach projektu przedsięwzięcie nie figuruje w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity – Dz. U. z 2016 r., poz. 71), jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, Naczelnik Wydziału orzekł, że nie ma podstaw do prowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dn. 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity – Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.). Przedmiotowa ocena została załączona do wniosku o dofinansowanie.

Gmina Grodzisk Mazowiecki wystąpiła w kwietniu 2016 roku do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie o zbadanie, czy przedmiotowy projekt może oddziaływać na obszar **NATURA 2000** – teren objęty inwestycją nie znajduje się na działce położonej w granicach obszaru NATURA 2000, natomiast o ok. 8 km od terenu inwestycji w Adamowiznie oraz ok. 11 km od terenu inwestycji w Grodzisku Mazowieckim, leży obszar mający znaczenie dla Wspólnoty: Dąbrowa Radziejowska PLH140003. Dla wskazanego obszaru nie zidentyfikowano zagrożeń. W odpowiedzi, w dn. 6 maja 2016, z upoważnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie wydana została Deklaracja Organu Odpowiedzialnego za Monitorowanie Obszarów NATURA 2000. RDOŚ oświadczył, że projekt prawdopodobnie nie wywrze istotnego oddziaływania na obszar NATURA 2000. Stwierdzono, że ze względu na skalę i charakter, inwestycja nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na ww. obszar NATURA 2000, jego integralność, a także spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej. Tym samym uznano, że przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 Dyrektywy 92/43/EWG, nie zostało uznane za niezbędne. Deklarację wraz z mapą lokalizującą inwestycję i wspomniany obszar NATURA 2000 załączono do wniosku o dofinansowanie.

Na wniosek Gminy Grodzisk Mazowiecki w dn. 6.05.2016 RDOŚ wydał również Deklarację Właściwego Organu Odpowiedzialnego za **Gospodarkę Wodną**. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w odniesieniu do przedmiotowego projektu – w całości zlokalizowanego na terenie województwa mazowieckiego – oświadczył, że projekt nie pogorszy stanu jednolitej części wód ani nie uniemożliwi osiągnięcia dobrego stanu wód/potencjału. Projekt ze względu na swój zakres i charakter nie kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących zawsze oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71). W związku z powyższym stwierdzono, że planowane przedsięwzięcie nie będzie powodować nowych zmian w charakterystyce fizycznej jednolitych części wód powierzchniowych lub zmian poziomu jednolitych części wód podziemnych, które mogą pogorszyć stan wód lub mogą uniemożliwić osiągnięcie dobrego stanu/potencjału wód.

Przedmiotowy projekt zakłada prace dotyczące obiektów, które będą wykorzystywane na potrzeby wydarzeń kulturalnych małej skali, w związku z czym tylko w niewielkim stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów w zakresie zmian klimatu zgodnie ze strategią **Europa 2020**. Projekt przyczyni się do realizacji tylko jednego celu: nr 3 – wzrost efektywności energetycznej - będzie on realizowany dzięki projektowi poprzez źródeł oświetlenia LED oraz modernizacji instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej, które to rozwiązania mogą w dłuższym okresie poprawić efektywność energetyczną obiektów i przyczynić się do mniejszego zanieczyszczenia powietrza. Projekt nie uwzględnia wydatków związanych ze zmianą klimatu zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 215/2014, tj. wydatki dla interwencji EFRR związanej z kulturą mają współczynnik 0%.

Przedmiotowy projekt ma niewielki wpływ na środowisko naturalne – typ planowanego do realizacji projektu nie znajduje się na liście przedsięwzięć (w ramach rozporządzenia OOS) mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Tym samym **zmiany klimatyczne** nie miały praktycznego zastosowania w przeprowadzonej analizie wariantów. Nie włączano do analizy ekonomicznej kosztów alternatywnych gazów cieplarnianych, ponieważ planowane rozwiązania zakładają zastosowanie metod efektywności energetycznej, co może w długim okresie przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Zmiany klimatu nie wpłynęły na lokalizację projektu, ponieważ projekt ma charakter rewaloryzacji istniejących zabytków. Z uwagi na zaplanowane w ramach projektu:

- w przypadku Dworku w Adamowiźnie: umocnienie koryta rzeki, zabezpieczające przed zalewaniem zabytkowego parku, a także modernizację instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, zabezpieczającej przed negatywnymi skutkami zdarzeń atmosferycznych,

- w przypadku Willi „Niespodzianka”: modernizację instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, zabezpieczającej przed negatywnymi skutkami zdarzeń atmosferycznych,

przedsięwzięcie będzie posiadać **dużą odporność na bieżącą zmienność klimatu** i przyszłe zmiany klimatu w ramach projektu. Jednocześnie, zakupione elementy sprzętu i wyposażenia do wnętrz obiektów, będą wykorzystywane w pomieszczeniach, które będą mieć odpowiednią wilgotność i temperaturę (niezależnie od warunków klimatycznych).

13.SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Spis tabel

Tab. 1 Podstawowe dane dot. Wnioskodawcy	4
Tab. 2 Wskaźniki produktu projektu	14
Tab. 3 Wskaźniki rezultatu projektu.....	16
Tab. 4 Liczba uczniów klas I-VI i zerówki w ramach Szkoły Podstawowej w Adamowiznie w latach 2012-2016	40
Tab. 5 Nakłady inwestycyjne	68
Tab. 6 Rozliczenie dotacji zgodnie z MRS nr 20.....	70
Tab.7 Przychody operacyjne łączne	71
Tab. 8 Plan amortyzacji	73
Tab.9 Koszty zużycia materiałów i energii.....	74
Tab. 10 Koszty usług obcych.....	75
Tab. 11 Łączne koszty operacyjne	76
Tab. 12 Struktura finansowania	77
Tab. 13 Rachunek Zysków i Strat.....	79
Tab. 14 Bilans.....	80
Tab. 15 Rachunek przepływów pieniężnych	82
Tab. 16 Wskaźniki NPV/IRR bez dotacji.....	84
Tab. 17 Wskaźniki NPV/IRR z dotacją	84
Tab. 18 Analiza CBA	87
Tab. 19 Wskaźniki ENPV/ERR/BC.....	88
Tab. 20 Plan zamówień publicznych w ramach projektu	100
Tab. 21 Teatry i Instytucje Muzyczne w 2014 r.	111
Tab. 22 Wskaźniki związane z działalnością domów kultury, klubów i świetlic w roku 2014	112
Tab. 23 Kina w 2014 r.	113
Tab. 24 Biblioteki w 2014 r.	114
Tab. 25 Obiekty hotelowe, turyści i udzielone noclegi w latach 2010-2014 w województwie mazowieckim, powiecie grodziskim i gminie Grodzisk Mazowiecki	116

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie powiatu grodziskiego na terenie woj. mazowieckiego i gminy Grodzisk Mazowiecki na terenie powiatu grodziskiego	20
Rys. 2 Dokładna lokalizacja Dworku Chełmońskich wraz z otoczeniem na terenie miejscowości Adamowizna i gminy Grodzisk Mazowiecki	21
Rys. 3 Dokładna lokalizacja Willi „Niespodzianka” na terenie Grodzisk Mazowieckiego i gminy miejsko-wiejskiej Grodzisk Mazowiecki	22
Rys. 4 Struktura ludności wg wieku w gminie Grodzisk Mazowiecki w 2014 roku	39
Rys. 5 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak często korzysta Pan/Pani z działań kulturalnych na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki?”, zadanych w ramach ankiety mieszkańcom powiatu grodziskiego i okolic	42
Rys. 6 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak bardzo nowa oferta kulturalna Willi Niespodzianka w postaci Centrum Edukacji Plastycznej wpłynęłaby na Pana/Pani uczestnictwo w kulturze? Jak często odwiedzałby Pan/Pani Willę?”, zadanych w ramach ankiety mieszkańcom powiatu grodziskiego i okolic	42
Rys. 7 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak bardzo nowa oferta kulturalna Dworku Rodziny Chełmońskich w postaci ośrodka promocji twórczości Józefa Chełmońskiego oraz dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Adamowizny i okolic wpłynęłaby na Pana/Pani uczestnictwo w kulturze? Jak często odwiedzałby Pan/Pani Dworek i jego otoczenie parkowe?”, zadanych w ramach ankiety mieszkańcom powiatu grodziskiego i okolic.....	43
Rys. 8 Liczba ludności w powiecie grodziskim i gminie Grodzisk Mazowiecki w latach 2010-2014 ...	103
Rys. 9 Liczba ludności powiatu grodziskiego według miejsca zamieszkania w latach 2010-2014	104
Rys. 10 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w powiecie grodziskim w latach 2010-2014..	104
Rys. 11 Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku	105
Rys. 12 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w gminie Grodzisk Mazowiecki w latach 2010-2014.....	105
Rys. 13 Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Grodzisk Mazowiecki w 2014 r.	106
Rys. 14 Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie grodziskim w latach 2010-2014	107
Rys. 15 Liczba bezrobotnych w gminie Grodzisk Mazowiecki w latach 2010-2014	107
Rys. 16 Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia i wieku w powiecie grodziskim w 2014 r.	108
Rys. 17 Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w gminie Grodzisk Mazowiecki w 2014 r.	109
Rys. 18 Muzea i oddziały muzealne w 2014 r.....	110
Rys. 19 Domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2014 r.....	112
Rys. 20 Rozkład wskaźnika syntetycznego potencjału turystycznego powiatów województwa mazowieckiego	115